

Danfossu certifikat za ekologijo

Črnomaljsko podjetje Danfoss kot eno redkih v Sloveniji prejelo okoljevarstveni certifikat 14001 - Mnogi odlašajo z vključevanjem stroškov za ekologijo v ceno izdelkov

ČRNOMELJ - V Sloveniji je okoljevarstveni certifikat ISO 14001 pridobilo le 22 podjetij, med njimi tudi črnomaljsko podjetje Danfoss Compressors. Na slovesnosti v tukajšnjem kulturnem domu sta pretekli teden direktorju Danfossa Leopoldu Panjanu izročila certifikat predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Joško Čuk in direktor Slovenskega inštituta za kakovost Igor Likar.

Čeprav je Danfoss, ki je v polni tuji lasti, vodi pa ga domač kader, v Črnomlju šele dobrih sedem let, se je izredno hitro razvijal. Medtem ko so leta v njem 1994 izdelali 700 tisoč kompresorjev za hladilno tehniko, jih letos načrtujejo že 3,6 milijona. Prav zasluga tega kolektiva je, da se je v črnomaljski občini v zadnjih letih znižalo število brezposelnih. Še leta 1996 jih je bilo 22 odst., lani pa le še 11 odst., in medtem ko je bilo decembra 1996 v Danfossu zaposlenih 299 ljudi, naj bi jih bilo do konca letošnjega leta že 1120. Ob otvoritvi novih prostorov v Črnomlju pred dobrima dvema letoma je predsednik koncerna Danfoss Jorgen Clausen dejal, da bi bil tisti, ki bi pri njih na Danskem odprl nekaj sto novih delovnih mest, heroj. Direktor Panjan ni prepričan, da je tako tudi pri nas.

A ne le da je črnomaljski Danfoss naredil veliko za domače okolje, postal je pomemben in priznan evropski in svetovni izdelovalec hermetičnih kompresorjev, ki jih izvozi kar 93 odst. ter z njimi pokriva 3 odst. svetovnega in 15 odst. evropskega trga. Direktor Panjan je v slavnostnem nagovoru priznal, da so marsikaj morali prehoditi trnovo pot, da so postali cenjeni, saj nas ima Zahod še vedno za del nekdanjega Vzhoda, od koder praviloma prihajajo manj kakovostni izdelki. V veliko pomoč pa jim je bilo prav uveljavljeno ime Danfossa.

Črnomaljski Danfoss odlikuje še nekaj, zaradi česar se zdi, da je pred časom. To sta odnos do zaposlenih in do okolja. V svoji viziji

imajo zapisano, da morajo biti njihovi izdelki prijazni do okolja od načrtovanja na risalni deski do takrat, ko se izteče njihova življenjska doba in jih morajo reciklirati. "Skrbi za okolje nismo pomak-

• Čeprav v črnomaljskem Danfossu nimajo v izobilju denarja za sponzoriranje, radi pomagajo kulturi, športu, šolstvu. Tokrat pa so namestniku Splošne bolnice Novo mesto dr. Jožetu Smodeju izročili 500 tisoč tolarjev za ureditev dializnega centra. Dr. Smodej je ob tem dejal, da želijo postati bolniku prijazna hiša, pri tem pa je najbolj pomembno, da je regionalna bolnica takšna, da bodo vsi, ki bodo prišli po pomoč, imeli občutek, da prihajajo v domačo hišo.

nili v prihodnost, ko se bo za ekologijo pač našel denar ali ko bo zaradi onesnaževanja sosedje minilo potrpljenje, ampak je to sestavni del načrtovanja našega izdelka in tehnologije. Zato je okoljevarstveni certifikat za nas logi-

čen zaključek še enega od projektov," je dejal Panjan. Pritrdil mu je tudi Joško Čuk, ki je poudaril, da uspeh Danfossa temelji predvsem na ekonomski, kadrovsko-organizacijski in proizvodni uspešnosti. Ob tem je opozoril, da bo ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo veliko slovenskih podjetij presenetilo, ker v svoje izdelke niso vključila stroškov za ekologijo. Odlika Danfossa je tudi v tem, da je na to pravočasno pomislil, in po Čukovem prepričanju ni več daleč čas, ko bo Danfoss dobil tudi slovensko nagrado za poslovno odličnost.

M. BEZEK-JAKŠE

ZA PRIJAZEN ODNOS DO OKOLJA - Direktorju črnomaljskega Danfossa Leopoldu Panjanu (prvi z leve) sta certifikat ISO 14001 za prispevek k varovanju okolja izročila predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Joško Čuk in direktor Slovenskega inštituta za kakovost Igor Likar. (Foto: M. B.-J.)

Solidarnost brez Castra, Kučana in Janše

Nov sindikat v okviru Alternative s sedežem v Novem mestu - "Slovenija ni ne pravna ne socialna država" - Stavka v Inter Tobu preložena - Kršenje v krškem Pajku

NOVO MESTO - Konec novembra lanskega leta so v Novem mestu ustanovili nov sindikat - Zvezo delavcev Solidarnost, ki deluje v okviru zveze sindikatov Alternativa. Novi sindikat za sedaj deluje na območju Dolenjske, Bele krajine in Posavja, ne skriva pa ambicij, da bi se razširil na celo Slovenijo. Njen predsednik je Albert Pavlič, podpredsednik Slovenske zveze sindikatov Alternativa, sicer pa poklicni član sveta delavcev Slovenskih železnic.

Nobena skrivnost ni, da je delovanje Alternative tesno povezano z Janševim SDS. Pavlič kot predsednik Solidarnosti pa zagotavlja, da Solidarnost ni politični sindikat oziroma: "Smo politični, a le v tem smislu, da smo varuhi ustave,

Kurilno olje v Temenico

3-dnevno trdo delo

ŠENTLOVRENC - V petek, 28. januarja, je okrog 17. ure v vasi Šentlovrenc prišlo do izlitja kurilnega olja v Temenico, in sicer iz gostilne Martina Jarma. Olje - po besedah povzročitelja menda okrog 200 litrov, po mnenju gasilcev pa več - je zaradi malomarnosti pri polnjenju cisterne, izteklo najprej v greznico, od tam pa v kanalizacijo, ki se direktno izliva v reko Temenico.

Občinski štab za civilno zaščito Občine Trebnje je takoj po obvestilu ob 20.50 poklical Regijski center za obveščanje Novo mesto, ta pa gasilce tehnične enote trebanjskega gasilskega društva. Kot je povedal namestnik poveljnika štaba CZ Trebnje Dušan Mežnaršič, se je sanacija pričela takoj. V vasi Ponikve in Gorenji Podboršt so postavili vodni zavesi. Naslednje jutro so zato, ker je vse olje zaradi zaledenosti reke ostalo na razdalji 30 metrov od izlitja v ledu in prepojeno v bregu reke, vodni zavesi prestavili v vas Krtina in 200 metrov od izlitja. Reševalci so olje na ledu tudi pivali in ga z lopatami in smetiščnicami dajali v sode. Ko so poskrbeli za ustrezno požarno zaščito, so olje, napojeno v ledu, zažgali.

V nedeljo, 30. januarja, so si znova ogledali kraj nesreče in ugotovili, da se je led začel hitro topiti, na posameznih mestih višje od kraja izlitja so bili še manjši ostanki olja. S pomočjo Komunalne Trebnje so dobili dodatne sode za oljne odpadke in takoj pričeli s pivanjem in postavljanjem še treh vodnih pregrad. Še vedno je bilo opaziti nekaj oljnih madežev. Zato so vodno zaveso preventivno postavili še pri Mirni Peči.

Mežnaršič je povedal, da bodo vodne zavesi postavljene še nekaj dni, morebitne oljne madeže pa bodo sproti pobirali. V akciji je sodelovalo več trebanjskih in šentlovrenskih gasilcev z vozili ter člani CZ. Stroški sanacije znašajo okrog 980 tisoč tolarjev.

L. M.

bnejši Sindikat delavcev Revvoz, ki ga obvladuje Alternativa.

Za ustanovitev novega sindikata Solidarnost so se po Pavličevem izjavljajo odločili zato, ker je "življenje delavcev v Sloveniji vse težje, ker je veliko ljudi na robu revščine, ker prihaja do vse večjega socialnega razslojevanja, ker se znižuje raven pridobljenih pravic zaposlenih, ker je varnost zaposlitve čedalje manjša, ker se sprejema zakonodaja, ki je v škodo delavstva in ker še vedno ni prišlo do razdelitve skupnega sindikalnega premoženja". Za to so po prepričanju vodstva Solidarnosti odgovorni država, ki ne izvaja svoje pravne in socialne funkcije, neučinkoviti, razdrobljeni in nesposobni sindikati in delavci, ki se ne zavedajo svojih pravic.

Prva akcija novoustanovljenega sindikata Solidarnost je bila napoved stavke v novomeški čevljarški firmi Inter Tob. Potem ko je direktor firme podpisal sporazum o izpolnitvi stavkovnih zahtev, so za prejšnji petek napovedano stavko odložili vsaj do 7. marca, ko bodo presodili, če so stavkovne zahteve izpolnjene.

Na novinarski konferenci so predstavili tudi primer kršenja delavskih in drugih pravic v firmi Pajek iz Krškega, last Alenke Gramc, ki je od države dobila lep denar za zaposlitev šestih nekdanjih rudarjev iz Rudnika Senovo v zapiranju, a bi se jih sedaj hotela predčasno znebiti.

A. BARTEJ

KONCERT IN PODELITEV TRDINOVH NAGRAD

NOVO MESTO - Osrednja prireditev za kulturni praznik v novomeški občini bo koncert Novomeškega simfoničnega orkestra v športni dvorani Marof v torek, 8. februarja, ob osmih zvečer. Orkester bo pod vodstvom Zdravka Hribarja in s solisti Ireno Yebuah, Ursulo Langmayr, Bernhardom Berchtoldom in Sašo Ivacijem v drugem delu koncerta izvedel izbrane odlomke iz operete Majda skladatelja Marjana Kozine. Med odmorom bo slovesna podelitev občinskih priznanj in nagrad. Slavnostni govornik bo podžupan mag. Boris Dular.

Berite danes

stran 2:

• Sebičnost, skrita za državne koristi

stran 3:

• Avstriji v ozadju šentjernejske farse

stran 9:

• Slovenskim mlekarjem trda prede

stran 11:

• Skrito trpljenje premnogih otrok

stran 13:

• Računalnik Gregorju polepšal življenje

stran 18:

• Zadnji dnevi pesnika Franceta Prešerna

UMRL JOŽE DULAR

METLIKA - V ponedeljek, 31. januarja, je v 85-letu starosti umrl pisatelj, pesnik, publicist, muzealec in naš dolgoletni sodelavec prof. Jože Dular. Rodil se je 24. februarja 1915 v Vavti vasi pri Novem mestu. Bil je častni občan Mestne občine Novo mesto in Občine Metlika, kjer je živel in delal večji del svojega življenja.

KONČEVA DELA

V ŠMARJEŠKIH TOPLICAH

ŠMARJEŠKE TOPLICE - V avli Zdravilišča bodo v ponedeljek, 7. februarja, ob osmih zvečer odprli razstavo likovnih del akademika slikarja Alojza Konca iz Sevnice. Večer bo popestril Trio Kaveljci iz Ljubljane.

VPIS ZA SREDNJE IN VIŠJE STROKOVNE ŠOLE

LJUBLJANA - V ponedeljek, 31. januarja, je bil objavljen razpis za višje strokovno izobraževanje ter razpis za sprejem študentov višjih šol v dijaške domove. Danes, 3. februarja, izide še razpis za vpis v srednje šole, v katerem so objavljena tudi prosta mesta v dijaških domovih ter ponudba učnih mest obrtne in gospodarske zbornice.

DOLENJSKI LIST
 vaš četrtkov prijatelj

Kultura naša vsakdanja

Ker nam vsakdanje pojmovanje kulture v precejšnji meri opredeljuje osrednja osebnost našega leposlovnega obnove dr. France Prešeren, se pravi predvsem literaturo oziroma knjiga, pogosto pozabljamo, da pojem pokriva mnogo širše področje našega življenja in bitja. Kultura kot žahtna prvina življenja in ravnanja je seveda še marsikaj drugega, sega pa vse od medsebojnih odnosov do, denimo, obnašanja na cesti. Slovenci se radi trkamo po prsih, češ da smo kulturni narod, vse prevečkrat pa se zdi, da imamo kulturo bolj na jeziku - kar žal ne pomeni, da imamo razvito jezikovno kulturo - kot pa resnično vraščeno v naše življenje. Eksplozija slabega okusa, vladavina povprečnosti, nasilnost in nestrpnost v odnosih med ljudmi, ki se odraža tako v katastrofalnem stanju v cestnem prometu kot v delovnih odnosih, če omenimo le to dvojico, pa brezobzirnost v iskanju ozke koristi, vse to in še marsikaj drugega, kar opredeljuje življenje na sončni strani Alp, opozarja, da bi morali biti naše trkanje po prsih skromnejše.

Morda ne bi bilo narobe, če bi ob kulturnem prazniku vsaj za trenutek misel obrnili od visokoletečih besed k naši banalni vsakdanjosti in pogledali, kako in kaj je v resnici z našo kulturo v njenem polnem pomenu besede, vsak zase, odkrito in brez slepomišljenja. Podarimo si za kulturni praznik pošten in odkrit razmislek o tem, vsak samemu sebi, pa bomo ob tem "egoizmu" vsi bogatejši.

M. MARKELJ

Citroën center Cikava
 Prodaja in servis, Avto-BH
 Podbevškova 6a, Novo mesto, tel. 068/39 30 454

VREME
 V soboto in nedeljo bo suho in razmeroma sončno, po nekaterih nižinah bo zjutraj megla.

marles
 hiše maribor d.o.o.
 Hiše po vaši meri

ISSN 0416-2242
 9 770416 224000

Kultura in poti do nje

Za to, da zgradijo osrednjo pokrajinsko knjižnico, je v naših krajih potrebnega več časa kot za gradnjo veletrgovine. To je verjetno zaradi vrstnega reda občutkov, potreb in želja, ki se porajajo v človeku v različnih okoliščinah. Ob veleblagovnici se ljudje najbrž spomnijo prej na hrano kot na knjige, knjižnica pa prej kot na vroče žemlje spomni na sveže tiskano knjigo ali približa muze kako drugače. In če ob tem še verjamemo filozofu, ki je zabrusil kolegom, da se lačen človek ne bo šel razglabljanja o svetu in kulturo, je razumljivo, da sezidajo trgovino prej kot kulturni hram.

Kultura, kot jo doživljajo posamezniki in skupnost, je nepogrešljiva sestavina življenja kot kranjska klobasa z zeljem ali hamburger z ocvrtim krompirčkom. Ali so številne kulturne prireditve in danosti tam in takrat, da se jih lahko udeležite, ali pa je raznolik kulturni vrvež predaleč stran in tudi drugače nedostopen? Sodeč po anketi, ki je vpraševala o dostopnosti kulturnih dobrin, je za uživanje sadov kulture pomembna ne le posameznikova denarnica, ampak tudi njegova želja po užitkih s širokega področja kulture. Domala povsod so, kot kažejo odgovori, ljudje in ustanove, ki poskrbijo, da ni kulturne mrka in da je ta kar najkrajši, če že nastopi.

ANDREJ STARE, kmetijski tehnik iz Semiča: "Na obrobju je manj kulturnih prireditev. Pogrešam gledališke predstave, saj bi moral vzeti dopust, če bi si jih hotel ogledati v Ljubljani. Knjige so tudi drage, a jih je mogoče v knjižnici dobiti zastoj. Moti me, da je kultura premalo cenjena. Na podeželju se z njo ukvarja jo zagnani in zastoj, kar ljudje navadno premalo cenijo."

JANEZ BANOVEC, vzdrževalec iz Doblič: "Kdor hoče, lahko dobi kulturne dobrine po zelo ugodni ceni. Marsikdo pa se izgovarja na nedostopnost, a zgolj zaradi lepšega. V resnici pa ga kultura sploh ne zanima. Mislim, da bi morali pravilen odnos do kulture otrokom vcepljati že v osnovni šoli, učitelji pa bi morali biti s svojim ravnanjem pri tem učencem najboljši zgled."

DRAGO BRKIČ, zlatar iz Novega mesta: "V Novem mestu je na voljo dovolj kulturnih prireditev in drugih dogodkov. O njih sem dobro obveščen. Imamo knjižnice, muzej, galerije, knjigarno, gledališke in glasbene predstave itd. Ponudba je pestra in bogata in si lahko vsak, ki mu je kaj do tega, izbere, kar mu od kulturne ponudbe najbolj ustreza. Najprej pa mora za to biti interes."

JOŽE MEŽAN, obrtnik s Ponikev: "Da se kulturnih dobrin ne poslužujemo, ker so predrage, je mnogokrat le izgovor. Saj so tudi prireditve brez vstopnine, pa je obisk zanemarljiv. Na domače dogodke v Trebnjem rad grem, če le utegnem, in zdi se mi, da se kulturni utrip tu vendarle popravlja. Dolgo časa je namreč vladal pravi kulturni mrk."

ALOJZ HOČEVAR, s Studenca pri Sevnici: "Studenčani so pripravi igrati. Pri nas so gostovali že tudi od drugod, lahko bi bilo tega več. Na Studencu imamo tudi kar znano harmonikarsko prireditev. Ne bi bilo slabo, če bi bil na Studencu kino. Doma imamo veliko knjig, okrog tisoč. Noben strošek ni hoditi na gledališke predstave in v kino in kupiti knjige."

MAJA CENTA, dijakinja srednje ekonomske šole v Brežicah, iz Kostanjevice na Krki: "Kulturno življenje je razgibano. Kino je redno, občasno so gledališke predstave. Tudi gimnazijci imajo odrske predstave. Prav zdaj so pripravili Zares čuden par, igrati o šestih prijateljih, med katerimi sta dva ločena. Prava komedija! Komedije imam zelo rada."

JANEZ PIRŠ, novinar, iz Brežic: "Posavje nima skoraj ničesar. Če ima kaj, ima kulturo. Kulturo v Brežicah vzdržujeta dve ustanovi. Tukaj postaja, Posavski muzej pomembna institucija ne samo za Posavje, ampak sploh za Slovenijo. Postaja tisto, kar si želimo. Muzej v Brežicah je Cankarjev dom za Posavje. S to sestavo, kot jo imajo v muzeju zdaj, postajajo sodobni muzealci."

KSENIJA ABRAMOVIČ, profesorica violine iz Ribnice: "Čeprav po mojem mnenju še vedno premalo, se v Ribnici na področju kulture kar nekaj dogaja. Takšnega mrtvila, kot je bilo včasih, ni več in tudi ponudba je dovolj pestra. Tistim, ki imajo željo in interes, so kulturne dobrine še vedno dovolj dostopne. Veliko razstav in drugih prireditev je namreč tudi brezplačnih."

JOŽICA PAPEŽ, lastnica izletniške kmetije v Polomu pri Kočevju: "Najbolj pogrešam gledališke predstave. Če bi bile te v Kočevju, bi si marsikatero ogledala. Že sama oddaljenost od kulturnih središč je za ljudi na podeželju velika ovira. Ponudba je sicer dovolj velika, tako knjig kot tudi različnih prireditev, vendar je vse to za povprečen žep predrago."

Sebičnost, skrita za državne koristi

BREŽICE - Sporazum med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško o obmejnem prometu in sodelovanju je v zadnjem času dober razgled politične kroge in državljane v Sloveniji. Bil je tema tudi predvolilnih izjav na Hrvaškem. Eden od predsedniških kandidatov je tam izjavil, da sporazumu, ki ga je Hrvaški sabor že ratificiral, Slovenija še ni ratificirala zaradi "sebičnosti" slovenskega parlamenta. Kako na omenjeno očitanje "sebičnost" gleda Jože Avšič, poslanec državnega zbora iz Brežic?

"Po moje je ravnanje slovenskega parlamenta "sebično" do državljanov Slovenije in do Hrvaške. Glede na to, da smo dali pobudo za presojo na ustavno sodišče, in če bo ustavno sodišče ugotovilo, da sporazum ni v nasprotju z ustavo, se bo ta "sebičnost" še poudarila. Tisti, ki trdijo, da je sporazum nevaren za Slovenijo, češ da določa mejo, nekako spravljajo celo pod vprašaj ustavo Republike Slovenije. Kajti če je ustavno dober sporazum nevaren za državo, kakšna je potem ustava?" pravi Avšič.

Po mnenju tega državnoborskega poslanca se "sebičnost" parlamenta do prebivalstva ob hrvaški meji kaže tudi v tem, da so prebivalci ob ostali državni meji že od 60 let naprej imeli boljši položaj od ostalih, ker je naša država sklenila s Italijo, Avstrijo in Madžarsko pogodbe o obmejnem sodelovanju.

"Sebičnost" se po Avšičevem prepričanju kaže tudi v tem, da se nasprotniki sporazuma ne zavedajo, da se bo spet lahko vzpostavila nekakšna zavesa z uveljavitvijo schengenskega sporazuma, ko bodo prehodi na meji poostreni zaradi evropskih meril."

Nasprotniki sporazuma skrivajo, kot meni Avšič, omenjeno svojo "sebičnost" za skrbjo za slovenske interese. Kot problematičnega prikazujejo zlasti Piranski zaliv. "Moram poudariti," pravi Avšič, "da tudi med podporniki ratifikacije ni mnogoraz, ki ne bi želeli suverenosti nad Piranskim zalivom in normalno povezavo z mednarodnimi teritorialnimi vodami. Toda sporazum v ničemer ne vpliva na urejanje tamkajšnje meje na morju." Po Avšičevih besedah se zagovorniki sporazuma bojijo, da bo urejanje meje tam dolgo trajalo. Sam ne pričakuje, da bi hrvaški politiki kljub njihovim napovedim o izboljšanju odnosov odstopili od hrvaških zahtev. Zato je lahko pričakovati, da bo meja v Piranskem zalivu celo predmet mednarodne arbitraže.

Ljudska stranka proti svojim volivcem

Poslancu se zdi samoumevno, da bi moral parlament, če sporazum v ničemer ne posega v sporna meddržavna razmerja, kot trdi strokovnjaki in kot je zapisan, "prisluhniti upravičenim zahtevam in jim s podpisom sporazuma omogočiti po 9 letih samostojno-

sti boljše življenjske razmere". Avšič opozarja, da so skoraj vsa območja ob meji gospodarsko slabo razvita. Sporazum s tem, kakor je zapisan, lahko po njegovem mnenju izboljša tudi tako podobo območij.

Med nasprotniki obravnavanega sporazuma je Slovenska ljudska stranka. Avšič, poslanec sporazumu naklonjen LDS, je posebej začuden nad takim obnašanjem ljudske stranke, "ker ta sporazum prinaša največ ugodnosti kmečkemu prebivalstvu in dvolastnikom, ki so tradicionalno volilno telo te stranke. Žal se skozi ta

Jože Avšič

Voda je vir življenja Razpis Ribiške zveze Slovenije

SEVNICA - Ribiška zveza Slovenije je tudi za leto 2000 razpisala nagrade za najboljše spise na temo "Voda je vir življenja". Razpis velja samo za učence sedmih razredov osnovnih šol. Šola naj pošlje (najpozneje do 3. maja) najboljši spis z geslom na zaprti kuverti, v kateri je točen naslov učenca - avtorja spisa, ime mentorja ter naslov šole, na naslov: Zveza ribiških druženj (ZRD) Novo mesto, Seidlova 8, Novo mesto.

Ribiška zveza Slovenije bo avtorje spisov nagradila, in sicer znaša: 1. nagrada 20.000 tolarjev, 2. nagrada 15.000 in 3. nagrada 10.000 tolarjev. Nagrade in priznanja bodo podelili na 23. državnem ribiškem taboru, ki bo v mesecu juliju v Radečah. Tajnik Ribiške družine Sevnica, Silvo Osovinar, ki gospodari z mirnim ribolovnim okolišjem, kamor gravitira 10 OŠ, nam je sporočil, da prihajajo s tega območja vse boljše spisi. Za leto 1999 je dosegla v ZRD Novo mesto 1. mesto Andreja Udovč iz OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert, ki je v državnem merilu osvojila 2. mesto. V ZRD Novo mesto je bila lani na 2. mestu Tina Babič (OŠ Črnomelj), 3. mesto pa sta si delila Sabina Špringer (OŠ Mirna Peč) in Rok Požar (OŠ Boštanj).

SREČANJE SLOVENCEV NA HRVAŠKEM IN HRVATOV V SLOVENIJI - Društvo Slovensko-hrvaškega prijateljstva Kolpa Vinica je pred tednom dni pripravilo v Črnomlju prvo srečanje slovenskih druženj, registriranih na Hrvaškem, in hrvaških druženj, ki delujejo v Sloveniji. Srečanja, katerega častna pokroviteljica in predsedujoča je bila Štefka Kučan, so se udeležili predstavniki desetih druženj, združenj in zvez iz obeh držav ter predstavnikov hrvaškega veleposlaništva v Sloveniji Krešimir Mahečič, predstavnic slovenskega veleposlaništva v Zagrebu Alenka Vipotnik, predstavnik urada predsednika Slovenije Martin Cerkenik ter avtor knjige "Slovenci na Hrvaškem" dr. Danko Plevnik. Sprejeli so izjavo, da mora slovenski državni zbor za boljše sodelovanje prebivalcev ob slovensko-hrvaški meji ratificirati sporazum o obmejnem sodelovanju in prometu. Štefka Kučan pa je poudarila, da po pravljah je južni meji najbolj poklicani, da se borijo za ratifikacijo sporazuma, saj sedaj niso enakopravni s Slovenci, ki živijo ob drugih slovenskih mejah. Udeleženci so obiskali tudi metliško Vinsko klet (na fotografiji). (Foto: M. B.-J.)

sporazum kažejo tudi razpoke in nesoglasja v vladni koaliciji in preko tega sporazuma se rešujejo notranje politični problemi, namesto da bi reševali slovenske državne interese. Prav to so pravilno poudarjali tudi na Hrvaškem v predvolilnem času".

"Ob meji sodelujemo, ker smo si prijazni sosedje"

(Vsakodnevne) težave prebivalstva ob meji bi bile po Avšičevem prepričanju še veliko večje od sedanjih, če ne bi v preteklosti ustrezni ministri Hrvaške in Slovenije podpisali dogovora, na podlagi katerega državni organi pustijo čez mejo dvolastnike, ki svoje dvolastništvo dokažejo z ustreznimi listinami. Problem je pripeljati čez mejo pridelke, kar bo možno brez težav, ko bo sporazum.

Zaradi omenjene ustrežljivosti ministrstev domačini ob meji ne

čutijo vse ostrine težav, vendar jo bodo po uveljavitvi evropske meje.

Prednosti bodočega v Sloveniji spornega meddržavnega sporazuma so po Avšičevem prepričanju očitne. Po sporazumu naj bi odprli veliko maloobmejnih prehodov, ki so zdaj zaprti. Če bodo mejni prehodi po sporazumu odprti, bodo tam policisti, kar pomeni, da bo meja varovana bolje kot zdaj. Sporazum olajšuje gibanje gasilcev in podobnih reševalnih enot v morebitnih intervencijah ob meji, vsebuje določila o vodenosti in podobnih nepogrešljivih podrobnostih v življenju državljanov. "Zdaj sicer je ob meji sodelovanje in dogovarjanje, a samo zaradi dobrih odnosov sosednjih občin, zato ker se dobivamo ob različnih priložnostih in podobnih dogodkih," poudarja poslanec Avšič, ki je bil v prejšnjem mandatu župan obmejne občine Brežice.

M. L.

NAJMEŠČANA LETA 1999 - S slovesno razglasitvijo v restavraciji Tango na Otočcu je informativno-oglaševalski mesečnik Novi medij minuli petek zaključil tretjo akcijo za "naj" meščanko in "naj" meščana Novega mesta. Tokrat so bralci Novega medija in poslušalci Studia D največ glasov namenili upokojeni pediatrični dr. Suzani Furlan in kapiteljskemu proštu Jožefu Lapu. Nagradjenca sta prejela zlati kopiji prstana, izkapanega na arheološkem najdišču Kapiteljske njive. Ob tej priložnosti so razglasili tudi Dolenjski avto leta, katerega naziv si je pridobil Audi A 4. Organizator prireditve je del denarja od prodanih vstopnic namenil mladi in nadarjeni baletki Klari Magič za njeno nadaljnje baletno šolanje. Na sliki: novomeški župan dr. Anton Starc, letošnja "naj" meščana dr. Suzana Furlan in prošt Jožef Lap ter urednica Novega medija Jasna Šinkovec. (Foto: Asja)

Ljubljansko pismo

Zakaj na repu Evrope?

Hudo teptanje delavskih pravic

LJUBLJANA - Na vrata trkajo volitve in na tv ekrani znani ljudje spet govorijo, kako naj bi volivci volili, da bi oni sami še naprej ostali na oblasti, pa še, kaj so hudega davno in tudi nedavno tega počeli eni in drugi in si zato v prihodnje vladanja ne zaslužijo. Kot je v navadi so ti politiki najprej poskrbeli za svoje plače, zatem pa še za plače zaposlenih v glavnem opornem stebru sleherne države - za plače sodnikov, tožilcev in še koga v sodni in drugih vejah oblasti. Peščici bogataških menedžerjev in arogantnim politikom pa ob tem ni mar, da ima Slovenija največje število nerešenih tožb na sodiščih v Evropi pa tudi največje število tožb na delavskih sodiščih. Se kako prav jim pride zaposlen in dokaj nemočen varuh človekovih pravic, kako ne? Po volji so jim tudi med seboj neusklajeni in oslavljeni sindikati, ki se bodejo z vlado, ne z zastopniki kapitala. Nič čudnega, če je zato vse več podjetij, katerih večinski lastniki so delavci sami, v stečaju ali tik pred njim.

Nekateri delodajalci kršijo vse zakone delovnega prava in vsem kategorijam zaposlenih, najpogosteje pa starejšim, obolemim oziroma invalidom, najmanj izobraženim in mladim ob sklepanju delovnega razmerja. Iz podatkov služb pravne pomoči pri ZSSS je razvidno, da se delavci najpogosteje nanje obračajo zaradi nepravilnosti pri ugotavljanju trajno presežnih delavcev, neizplačanih oziroma premalo izplačanih plač, nezakonitega prenehanja delovnega razmerja in neuvlečevanja pravic iz invalidskega in zdravstvenega zavarovanja.

V podjetjih v krizi, ki naj pripravljajo programe prostovoljnih presežnih delavcev, si pri odpuščanju delavcev pomagajo kar z njihovim soglasjem. Ko tega z lažnimi obljubami dobi, delavci šele na enotah za zaposlovanje zvedo, da jim zaradi soglasja oziroma prostovoljne odločitve za odhod iz podjetja ne pripada nikakršno nadomestilo za čas brezposelnosti. Gre za izigravanje določila v splošni kolektivni pogodbi (SKP) za gospodarstvo, ki se glasi, da delavec z nad 50 leti starosti z najmanj 15 leti delovne dobe pri delodajalcu in 25 leti skupne delovne dobe delovno razmerje ne more prenehati brez soglasja. To so sindikati v SKP za gospodarstvo lani "vrnili" v kolektivno pogodbo zato, da bi zaščitili starejše delavce. Ve pa se, da je število upokojujencev v zadnjih desetih letih kar za 100.000 narastlo predvsem zato, ker so delodajalci množično odpuščali starejše delavce, ki so zatem, pogosto proti svoji volji, na zavodih po nekaj let čakali na izpolnitev pogojev za upokojitve. In še čakajo.

Tega "čakanja" pa spremeni zakoni ne omogočajo več. In tako to nadomestilo prejema le še dobrih 40 tisoč nezaposlenih. Zato sindikati pozivajo vse delavce, naj pred podpisom kakršnegakoli soglasja poiščejo pravno pomoč ali se vsaj temeljito seznajajo o svojih pravicah. Vse bolj sproščencem trgu delovne sile pri zaposlovanju ni mogoče oporekati, le zakaj bi. Na drugi strani pa so glavni porok obljubam politikov o skorajšnjem naglem razvoju gospodarstva lahko le zadovoljni, na svoje delo in podjetje navezani, torej trajneje zaposleni delavci. S kršitvami delavske zakonodaje je preprečeno Slovenijo pa sedaj bolj kot motivacija za delo drži pokonci predvsem ustrahovanost delavcev, njihova bojazn, da bodo ob delo, če se bodo potegovali za svoje zakonite pravice.

No, naših poslancev vse to, kot kaže, ne zanima! Pred volitvami jih tarejo druge skrbi.

VINKO BLATNIK

SOLIDARNOST - Dolenjska metropola je dobila še en atribut pomembnega središča: v njej je sedež novega vseslovenskega sindikata Solidarnost. Tudi predsednik je sin domače grude - "ajzenponar" Albert Pavlič. Pavlič, vrli šentjernejski svetnik SDS, je bil sicer veliki poraženec v bitki za župana "najlepšega kraja", je pa brez konkurence najuspešnejši sindikalni funkcionar prelepe šentjernejske doline. Kaj lahko se zgodi, da se bo celo legendarni ustanovitelj poljske Solidarnosti Lech Walensa premenoval v Alberta. Vsekakor se lepše sliši Albert Walensa kot pa Lech Pavlič. Pa še dobro plačo in zastojniško vozno karto od Slovenskih železnic bi dobival.

GLAS - Največji zopnik predložnega občinskega proračuna, predsednik novomeških krščanskih demokratov Alojz Turk, je hotel na zadnji seji občinskega sveta svoj glas proti proračunu še dodatno obrazložiti. Za to naj bi potreboval 15 minut. Ker pa sta po poslovniku za obrazložitev glasu namenjeni le dve minuti, se je stvar zapletla. Četrta ure je takoj odpadlo, so mu pa svetniki odobrili "dvojno dobo" - 4 minute. V resnici je govoril vsaj še enkrat toliko, vsa stvar pa je s pojasnjevanjem, glasovanjem in govorcanjem trajala najmanj četrta ure. Na koncu je bil volk (opozicija) lačen, koza (proračun) pa že vnaprej poržita.

POŽAR - Požar, ki je prejšnji četrtek zajel stanovanjsko hišo ob prometni cesti blizu šmihelskega pokopališča, je povzročil veliko škodo. Požrti so bili gasilci so naredili vse, da bi ustavili ognjeno stihijo, preprečili so, da bi se ogenj razširil na sosednje stavbe in ga pogasili. Niso pa mogli preprečiti boleznega naslajanja ljudi nad nesrečo drugih. Požar je postal zanimiv dogodek. Na prizorišču se je zbrala množica ljudi, ki je z užitkom opazovala dogajanje, kot bi šlo za zanimivo filmsko predstavo v živo. Železniška proga se je spremenila v razgledno galerijo, cesta pa je bila zatrpna z avtomobili, tako da so se še gasilski in reševalna vozila s težavo prebijala skozi. Celo lokalni radio je neokusno poročal s kraja dogodka, kot da gre za prenos napetega športnega dogodka.

Ena gospa je rekla, da je novomeška Visoka šola za upravljanje in poslovanje politično zelo uravnotežena: pri istem mentorju sta eden za drugim diplomirala Marjan Somrak, vodilni novomeški komunist, in Lojze Turk, šef krščanskih demokratov.

V času od 24. do 31. januarja so v novomeški poročnišnici rodile: Katarina Gašperič iz Nove Lipe - Žiga, Lidija Lindič iz Vinice pri Šmarjeti - Karin, Karmen Kukenberger iz Gor. Ponikev - Alena, Jožica Didovič iz Bereče vasi - Eriko, Majda Kastelic iz Zabje vasi - Luka, Darja Lazar iz Tržišča - Luno, Marija Springer iz Črnomlja - Veroniko, Mirjana Hudorovac iz Metlike - Ano, Janja Redek iz Rožnega Vrha - Jana, Nataša Novak iz Muhabera - Žiga, Claudia Simčič iz Črnomlja - Ivo in Nastjo, Sonja Makše iz Vrhpeči - Nejca, Tanja Kolenc iz Dol. Dol - Francija, Željka Morduš iz Kamenice - Laro, Martina Šinkovec iz Družinske vasi - Anjo, Metka Janežič iz Hrastulj - dečka, Nada Juršak iz Črnomlja - deklico.

Iz Novega mesta: Mojca Mikec, Seidlova cesta 64 - Domna, Zvonka Jarc, Slavka Gruma 40 - Martina, Lidija Gorenc, Klemenčičeva 3 - Jaka, Lucija Novak, Ob potoku 42 - Lucijo, Maja Obratovič, Krallova 28 - Ano-Blažko.

Topliški proračun sprejet

Od 334 milijonov tolarjev bo šlo 100 milijonov za komunalno in ceste - Tudi o prostorskih zadevah

DOLENJSKE TOPLICE - Na zadnji seji topliškega občinskega sveta je beseda tekla o spremembi zazidalnega načrta na Kamenju v Dolenjskih Toplicah. Spremembe zadevajo v prvi vrsti bodoče apartmajsko naselje. Investitor in naročnik sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta je novomeška Obrtna zadruga Hrast, izvajalec pa topliško podjetje Topos.

Svetniki so sprejeli program priprave za izdelavo sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin, planskih aktov in ureditvenih pogojev za občino oz. naselje Dolenjske Toplice in druga območja. V okviru tega bodo tudi pozvali občane, naj dajo predloge za spremembo kmetijskih površin v stavbna zemljišča.

Z manjšimi spremembami so sprejeli so še letošnji občinski proračun, kot so ga kot osnutek obravnavali že na decembrski seji. Proračun je "težak" 334 milijonov tolarjev. Največ, okoli 100 milijonov tolarjev, so namenili za komunalno in cestno infrastrukturo. Do naslednje seje bodo pripravili operativni plan izvajanja proračuna.

A. B.

RAZSTAVA DOBROT IZ SUHE KRAJINE

ŽUŽEMBERK - To soboto, 5. februarja, ob 9. uri bodo v dvorani lovske družine na Grajskem trgu v Žužemberku odprli razstavo suhokranjskih dobrot. Poleg krušnih izdelkov, jabolk, vin in kisov bodo na ogled tudi ročna dela. Otvoritev bodo popestrili učenci domače osnovne šole, pevška skupina Turističnega društva Žužemberk in pevška skupina društva kmečkih žena Zitni Klas. Na razstavo vabijo Društvo kmečkih žena in Društvo vinogradnikov Suhe krajine ter novomeška enota Kmetijske svetovne službe. Ogled razstave ter pokušnja vin in peciv bo v soboto med 9. in 18. uro ter v nedeljo in ponedeljek med 8. in 18. uro.

Mrliška vežica dražja kot cerkev

DOLENJSKE TOPLICE - Mrliška vežica v Dolenjskih Toplicah je ena najdražjih gradenj daleč naokoli. Pa tudi ena najdaljših. Čeprav se je vsa stvar začela že pred 13 leti, še danes mrliški v Dolenjskih Toplicah ležijo do pokopa na domovih ali pa v mrliški vežici v Vavti vasi. Verjetno gre za edino občinsko središče v Sloveniji, ki nima mrliške vežice.

Če česa, tega gotovo ni kriva nova oblast. Pravzaprav se stvar vleče že toliko časa, da bi bilo težko pokazati enega samega krivca. Dejstvo je, da je v tem času gradnja topliške vežice požrla že toliko denarja, da bi zanj v normalnih razmerah lahko uredili primerne vežice tako rekoč na vsakem pokopališču v občini. Do sedaj je po grobih izračunih v tej še vedno nedograjeni vežici zakopanih že kakih 800.000 mark. Pred tremi leti so izračunali, da je kvadratni meter nove žužemberške cerkve stal 2.800 mark, kvadratni meter topliške vežice v takratni gradbeni fazi pa 3.100 mark. Seveda je danes dražji, in ko bo dokončana, če kdaj sploh bo, bo še dražji.

No, topliški svetniki so na zadnji seji sklenili, da se treba to vledrago vežico kar se da hitro usposobiti do te mere, da jo bodo lahko začeli uporabljati. Pri tem gre v prvi vrsti za zunanjo ureditev vežice in njene neposredne okolice. Župan Franc Vovk je prepričan, da bi se to dalo kmalu sprejemljivo urediti, tako da bi vežico sredi marca končno lahko odprli. Odlok o pokopališkem redu pa naj bi sprejeli že na februarjski seji občinskega sveta. Živi bili pa videli!

A. B.

SREČANJE LITERATOV UPOKOJENCEV

ŠENTJERNEJ - Območna zveza društev upokojencev Novo mesto in šentjernejsko upokojensko društvo organizirata v petek, 4. februarja, ob štirih popoldan v tukajšnji osnovni šoli tradicionalno srečanje pesnikov in pisateljev upokojencev. V kulturnem programu bodo nastopili učenci osnovne šole in pevke iz Žužemberka.

V Straži se bodo letos odločali

Štiriletni samoprisepek v KS Straža se bo februarja 2001 iztek - Z njim odpravljajo številne komunalne in prometne pomanjkljivosti - KS bo predlagala nov samoprisepek

STRAŽA - Straški krajan, ki so v minulem desetletju doživljali krizo stečajev, izgubo delovnih mest in drugih socialnih stisk, so s svojo iznajdljivostjo in pridnostjo uspeli rešiti sebe in kraj. Nekateri so poprijeli za delo na rodni zemlji, drugi so svoja rokodelska znanja začeli vlagati v zasebne interesne dejavnosti ali pa so si delo poiskali v bližnjih krajih. Prav vsi pa že štiri leta plačujejo 1,5-odstotni krajevni samoprisepek, ki je v tem času strl že marsikateri trd oreh v kraju.

V enem letu se s samoprisepkom nabere več kot 20 milijonov tolarjev, ki ga KS Straža namenja večinoma ureditvi komunalne infrastrukture, izgradnji kanalizacijskega omrežja, cest in pločnikov, javne razsvetljave, avtobusnih postajališč, pokopališč ter obnovi vodovodnega omrežja. "Pri spevek krajanov premišljeno damo za razvoj kraja in ureditev okolja. Več kot 80 odstotkov naših cest je asfaltiranih, pohvalimo se lahko kar s 50 kilometri cest, ki povezujejo enajst naših vasi in zaselkov, prav tako pa je naš kraj že kar dobro komunalno razvit," pravi Alojz Knafelj, ki vodi Svet

krajevne skupnosti Straža dobra tri leta.

Velika pridobitev v krajevni skupnosti je lanskoletno dokon-

• V Straži aktivno deluje več društev, ki jim krajevna skupnost letno namenja 5-odstotni delež samoprisepeka. Najodmevnejši prireditvi sta Straška jesen in Srečanje pihalnih orkestrrov Dolenjske in Bele krajine, tradicionalni pa postajajo tudi Martinov koncert domačega pihalnega orkestra, ličkarija, kresovanje in podobna družabna srečanja.

GRADNJA KANALIZACIJE V RUMANJI VASI - Javno podjetje Komunala je pred slabima dvema mesecema pričelo s kanalizacijskimi deli v Rumanji vasi, prejšnji teden pa se v vzhodnem delu Vavte vasi. Po končanih delih na teh dveh lokacijah bo na vrsti še zahodni del Vavte vasi. (Foto: D. Žagar)

Proračun od zavračanja do navdušenja

(Pre)šibka opozicija ni mogla zavreti sprejema občinskega proračuna - En odbor, en pogled - Od 4,5 milijarde tolarjev 350 milijonov SIT dolgoročnega zadolževanja

NOVO MESTO - Čeprav je bilo že ves čas jasno, da bo občinski proračun sprejet prav v taki višini in obliki, kot ga je pripravila občinska oblast, ki ima v občinskem svetu prepričljivo večino, so na zadnji seji, ko je bil na dnevnem redu sprejem proračuna, razvnela kar živahna razprava. Opozicija - svetniki SKD in SDS - so odločno nasprotovali sprejemu takega proračuna, res pa je, da, kot je jasno povedal predsedujoči seji, podžupan Boris Dular, predlagatelj ni dobil nobenega amandmaja na usklajen predlog proračuna.

O predlogu proračuna so pred sprejemom razpravljali v odborih in tudi njihovi zaključki jasno kažejo, "čigav" je kateri odbor. Stališča odborov do predloga proračuna se gibljejo od odločnega zavračanja (odbor za davčno politiko, proračun in finance, predsednik Alojz Turk, SKD) preko previdne zadržanosti (odbor za lokalno samoupravo, predsednik mag. Franci Bačar, SKD) do umirjene podpore (odbor za družbene dejavnosti, predsednica Ana Bukovec, ZLSD) in navdušega

slavospeva (odbor za komunalno in promet, predsednik Ivan Vladimir Štebljar, DeSUS).

Po krajšem opletanju in kobarcanju so proračun mirno sprejeli, in nezadovoljni opoziciji ostane le, da budno spremlja in nadzoruje njegovo namensko porabo. To pa je konec koncev tudi glavna naloga opozicije. Ne samo to, prav razkrivanje proračunskih nepravilnosti opoziciji močno pomaga k volilni zmagi. Sedanja občinska oblast ima s poravnavo proračunskih grehov prejšnje toliko dela, da ji

zmanjkuje sape za sprotno delo. Pa se ni bati, da bi sedanji opoziciji zato zmanjkalo dela.

Kakorkoli že, v letošnjem letu se naj bi v občinskem proračunu zbralo slabe 4,122 milijarde tolarjev prihodkov, odhodki pa naj bi znašali nekaj manj kot 4,5 milijarde tolarjev. Proračunski prihodki v višini 350 milijonov tolarjev bodo krili z dolgoročnim zadolževanjem v višini 350 milijonov tolarjev za prioriteten investicije: za gradnjo OŠ Drska 50 milijonov tolarjev, po 100 milijonov tolarjev pa za pokopališče Srebrnice, za dogradnjo Knjižnice Mirana Jarca in severno novomeško obvoznico. Javna podjetja in zavodi, katerih ustanoviteljica je občina, se lahko zadolžujejo le s soglasjem občine.

A. BARTEJL

Avstrijci v ozadju šentjernejske farse

Župan Hudoklin je teden dni pred sejo sveta poslal Komunali pismo s pripombami k planu - Komunala argumentirano zavrnila županove očitke - V ozadju posel s čistilno napravo

ŠENTJERNEJ - Zaplet ob sprejemanju letnega plana novomeškega javnega podjetja Komunala, katerega solastnik je tudi občina Šentjernej, na četrtekovi seji šentjernejskega občinskega sveta je imel globlje vzroke od želje župana, da bi razčistil določene nejasnosti v poslovanju podjetja Komunala. Da za vsem skupaj tiči vztrajanje župana in občinske uprave, naj šentjernejsko čistilno napravo in kanalizacijsko omrežje gradi avstrijsko podjetje Ilbau in ne domače javno podjetje, je jasno in nedvoumno potrdila razprava po odločitvi sveta, naj se pred odločanjem o letnem planu Komunale šentjernejski župan sestane z ostalimi župani nekdanje novomeške občine.

Razprava o letnem planu Komunale Novo mesto se je na seji šentjernejskega občinskega sveta spreminila v pravo farso. Šentjernejski župan Franc Hudoklin je šest dni pred sejo občinskega sveta, na kateri naj bi sprejemali poslovni plan Komunale Novo mesto, direktorju Borutu Novaku poslal pismo, v katerem je izrazil nestrinjanje z določeno vsebino plana. V pismu je zahteval, da mora biti plan sestavljen tako, da bo iz njega po odhokovni in dohodkovni plati razviden delež občine Šentjernej, hotel je pojasniti, kako se financira sektor za raz-

voj in investicije, češ da je ta organiziran protizakonito, med drugim pa ga je zelo motilo, da v poslovnem planu Komunala predvideva delni odpis amortizacije komunalne infrastrukture.

Vodilni delavci Komunale za pravno, finančno, tehnično in razvojno področje so skupaj z direktorjem Borutom Novakom na seji sveta odgovorili na vsa smiselna vprašanja, zastavljena v županovem pismu. Zavrnil so očitke, da je podjetje organizirano v nasprotju z zakoni ter da bi morali poslovanje razčleniti po občinah. Že štiri leta zapored je poslovanje Komunale Novo mesto temeljito pregledala pooblaščenca revizijska hiša, ki je vedno dala pozitivno oceno in novomeško komunalno podjetje označila za enega izmed najboljše organiziranih v Sloveniji. V zvezi z odpisom amortizacije so razložili, da je to po predpisih edina možnost, kako pokriti izgubo, če se je ne pokrije z ustreznimi cenami ali subvencijami občine, strinjali pa so se, da odpis amortizacije pomeni siromašenje komunalne infrastrukture. Pri tem je direktor Komunale Borut Novak poudaril, da je prav občina Šentjernej večkrat preprečila zvišanje cen komunalnih storitev in ni potrdila povečanja deleža za investicijska vlaganja.

Kljub večurnemu razčrčevanju do glasovanja o soglasju k planu Komunale za leto 2000 ni prišlo, saj je svet sprejel predlog enega izmed svetnikov, naj se pred glasovanjem župan Šentjernej o tem posvetuje z župani ostalih občin nastalih na območju nekdanje občine Novo mesto. Razprava v nadaljevanju se je jasno pokazala, da za vsem tem stoji razhajanje med Komunalo Novo mesto in občino Šentjernej oziroma županom z delom občinskega sveta v zvezi z gradnjo kanalizacije in čistilne naprave v Šentjerneju, ki jo šentjernejski župan in občinska uprava na vsak način hočejo zaupati avstrijskemu podjetju Ilbau. Vodja sektorja za razvoj in inve-

sticije pri Komunali Novo mesto Zarko Kovačević je občinskemu svetu natanko obrazložil vse aktivnosti Komunale v zvezi z gradnjo kanalizacije in čistilne naprave in vse skupaj zaključil z ugotovitvijo, da bi bila kanalizacija in čistilna naprava danes že zgrajeni, če bi občina Šentjernej leta 1997 sprejela predlog Komunale, ki je pred-

• Občina Šentjernej je junija 1998 v uradnem listu objavila razpis za izvedbo generalne študije za odvodnjavanje odpadnih voda v občini Šentjernej. Komunala je ponudila, da študijo naredi za 9,7 milijona tolarjev, ponudba avstrijskega Ilbaua pa je znašala 25 milijonov tolarjev. Kljub temu da je bila Komunala na koncu pripravljena študijo opraviti zastonj, se je šentjernejska občina odločila za Ilbau.

tem že pripravila vse predinvesticijske študije in naročila izdelavo lokacijske dokumentacije. V tem primeru bi občina v letih 1998 do 2000 dobila znatna nepovratna sredstva ministrstva za okolje in prostor, saj v Sloveniji v tem času na tem področju ni bilo drugih večjih vlaganj. Ta denar je za Šentjernej izgubljen.

I. V.

Nemška zastava v Občicah

OBČICE - V ponedeljek, 31. januarja, je v Občicah, nekdanji kočevski vasi v občini Dolenjske Toplice, na hiši številka 9, v kateri je sedež Društva Kočevsarjev staroselcev, okoli druge ure popoldne zavihrala nemška zastava. O tem so bili obveščeni policisti iz Dolenjskih Toplic, ki so se takoj napotili tja in zahtevali, da zastavo snamejo. Župan občine Dolenjske Toplice Franci Vovk je zaradi tega incidenta za ponedeljek sklical izredno sejo občinskega sveta.

Predsednik Društva Kočevsarjev staroselcev Avgust Gril je stvar pojasnil takole: "Za ta dan je bil na sedežu društva napovedan obisk iz nemške ambasade in ljubljani ter iz Goethevega inštituta v Zagrebu. Nemška vlada podpira nemške manjšine po vsem svetu, tako je tudi za nas prispevala denar za opremo učilnice in pisarne v našem domu v Občicah. To so si prišli gostje v ponedeljek ogledati in ob tej priložnosti je vodja doma njim v pozdrav razobesila poleg slovenske in društvene tudi nemško zastavo. Zelo neprijetno je bilo, ko so ravno takrat prišli tudi policisti in so bili gostje priče snemanju zastave."

A. B.

Črnomaljski gimnazijci na zimovanju

Letošnji smučarji gimnazije ni- smo popolnoma sledili svojim pred- nikom. Razliki sta bili dve. Prva je pomenila spremembo kraja zimo- vanja - tokrat smo se namesto na Roglo odpravili v Cerkno - druga pa je bila ločitev skupine na dva dela. Tako smo prvi odsmučali dijaki 3.b G, za nami pa še dijaki 3.a G. Pet dni zimskih radosti si bomo mnogi za- pomnili zaradi svojih prvih smučar- skih korakov, ostali pa seveda po tehničnem napredovanju. Padcev nismo šteli, poškodb pa tudi ne, saj ni bilo nobene resne. Na srečo so nam prizanesli tudi prehladi in vro- čine. Večere smo veselo prepeli in preplesali, mnogi pa smo se pred tem sproščali v topli vodi bazena.

Za dobro voljo in uspešno smu- ko se zahvaljujemo našim sprem- ljevalcem. Z nami so bili: Brane Adlešič, ki je tudi organiziral našo pustolovščino, Vlasta Adlešič, Mi- lan Kordič in Boris Šikonja. Trdno lahko rečem, da zimovanja ne bo nihče pozabil. Upamo, da bodo tudi naši nasledniki imeli možnost spo- znati veselje belih stez.

MAJA ŠTUBLJAR, 3.b G

VALENTINOVE DELAVNICE

METLIKA - Občinska zveza prijateljev mladine Metlika vabi na Valentinove delavnice, ki bodo v sredo, 9. februarja, ob 16. uri v sejni sobi na Pungartu v Metliki in v knjižnici v Gradcu, nasled- nji dan ob isti uri pa na su- horski podružnici osnovne šole. Delavnice so namenje- ne predvsem šolarjem, ki bodo izdelovali darila za tiste, ki jih imajo še posebej radi.

PREJA 2000

LJUBLJANA - Društvo Bela kra- jina iz Ljubljane bo pripravilo v so- boto, 20. februarja, ob 20. uri v kavarnskih prostorih hotela Slon v Ljubljani tradicionalno kulturno- za- bavno prireditev "Preja 2000". Za kulturni program in zabavo bodo poskrbeli tamburaši iz Metlike, an- sambel Tineta Stareta in valovi ter Mojca Tiran in Jože Vidic ob klavir- ski spremljavi Urške Vidic. Predstavili bodo tudi metliški vinski podokoliš in vas Drašiči, ki želi postati belokranj- ska vinska prestolnica.

Posegli v žep in prijeli za lopato

Na Radovici, kjer so lani pričeli graditi mrliško vežico, so krajani veliko dela opravili sami ter plačali prostovoljne prispevke - Še dokup zemljišča za parkirni prostor

RADOVICA - Pokopališče na Radovici je eno največjih v metliški občini, saj tam pokopavajo umrle z Radovice, Krašnjega Vrha, Boja- nje vasi, Radošev in dela Boldraža. Vendar je pred leti grozilo, da bo zaradi dotrajanega opornega zidu del pokopališča zdrsnil na bližnjo cesto. Ljudje pa so imeli vse več težav tudi zaradi tega, ker v vasi ni bilo mrliške vežice.

Oporni zid, ki je veljal okrog štiri milijone dolarjev, so pred časom popravili, denar pa je v glav-

Peter Šneljer

nem prispevala občina. Že leta 1993 pa so imeli na Radovici del- no pripravljen tudi projekt za gradnjo mrliške vežice, vendar so z deli pričeli šele pred enim letom. Do jeseni so vežico spravili pod streho in jo tudi zaprli. "Zavedali smo se, da bo gradnja za krajevno skupnost, ki šteje okrog 450 prebivalcev, velik zalogaj. Predlansko jesen smo se na zboru krajanov odločili, da bo vsak polnoletni krajan prispeval po 10 tisoč dolar- jev, člani vsakega gospodinjstva pa so morali pri gradbenih delih oddelati po en delavnik. To se nam je zdelo najbolj pravično," pove predsednik gradbenega odbora za mrliško vežico Peter Šneljer. Ko- liko prostovoljnega dela je bilo vložene v to naložbo, pove že podatek, da so za zidarska dela plačali le 130 tisočakov. Seveda so se izkazali tudi domačini, sicer obrtniki, ki so naredili marsikaj zastoj.

Vendar pa se Šneljer zaveda, da bodo morali še marsikaj narediti udarniško, najbrž pa poseči tudi v žep, kajti predračunska vrednost vežice znaša 15 milijonov dolarjev. Iz občinskega proračuna so že

prejeli 2,3 milijona dolarjev, 3 mili- jone so zbrali krajani, okrog mili- jon dolarjev je prispevala krajevna skupnost, medtem ko je radovski rojak Jože Zlogar, ki živi v Novem mestu, prispeval 550 tisočakov za keramična dela. "Občina je v letošnjem proračunu nemerila za vežico 2 milijona dolarjev, toda to očitno ne bo dovolj. Želimo nam- reč, da bi do Marijinega vnebo- vzetja, torej do sredine avgusta, ko imamo žegnanje, dokončali vsaj eno od dveh vežic," načrtuje Šneljer. Seveda pa s tem naložb, povezanih s pokopališčem, na Radovici še ne bodo zaključili. Velike težave imajo namreč tudi s premajhnim parkirnim prostorom in že razmišljajo o nakupu bližnje- ga zemljišča.

M. B.-J.

O USTVARJALNOSTI Z VIDEOKAMERO

METLIKA - Ljudska knjižnica Metlika in tukajšnja izpostava Sklada za ljubiteljske kulturne de- javnosti, bosta pripravili v okviru prireditve ob slovenskem kultur- nem prazniku danes, 3. februarja, ob 18. uri v metliškem hotelu Bela krajina izobraževalni seminar z naslovom "Videokamera in ust- varjalnost". Vodil ga bo odgovor- ni urednik novomeške televizije Vaš kanal Marjan Moškon.

Svetniki temeljito o referendumu

Črnomaljski svetniki so se strinjali, da bodo občani 26. marca na referendumu odločali o uvedbi samoprispevka - Država bi morala dati več za ljudi ob meji - Vse naložbe so prednostne

ČRNOMELJ - Črnomaljski svetniki so pred tednom dni po dobrih šestih urah in devetih od petnajstih točk dnevnega reda zaključili s sejo. Z ostalimi točkami bodo nadaljevali na naslednji seji. Skoraj polovico časa so porabili za razpravo o razpisu referendumu za občinski samo- prispevek. Proti referendumu je glasoval le en svetnik, volivci pa se bodo o samoprispevku odločali 26. marca.

V dolgi razpravi, v kateri so so- delovali tudi predsedniki krajev- nih skupnosti, je **Peter Dichlber- ger** (SKD) dejal, da so vsi mislili, da v samostojni Sloveniji ne bo več potrebno zagotavljati denar- ja za naložbe s samoprispevki. Po- leg tega je Slovenija po obreme- njenosti plač med prvimi v Evro- pi, črnomaljski občani pa so daja- li in še vedno dajejo veliko denar- ja za telefonijo, ceste, vodovod ipd. v krajevnih skupnostih. Po njegovem je leta 2000 sramotno

govoriti o samoprispevku. Ne na- zadnje pa vsaka država, ki nase kaj da, poskrbi za ljudi ob meji. Zbori krajanov, na katerih je bilo okrog 500 ljudi, in anonimna anketa, pri kateri jih veliko ni želelo sodelo- vati, zanj niso zagotovili, da bo samoprispevek izglasovan. **Pavel Zajc** (SDS) se je strinjal s predgo- vornikom in poudaril, da je za raz- voj občine, da pa je naletel na te- žave, ko je hotel kot svetnik ljudi prepričati, naj glasujejo za samo- prispevek.

Milan Krajnc (ZLSD) je menil, da samoprispevek ni simpatična stvar, a če že v občinskem svetu niso enotni, je bolje, da se ne loti- jo zadeve. **Marjan Novak** (SLS) in **Anton Vrščaj** (LDS) pa sta želela prepričati svetnike iz opozicijskih SDS in SKD, naj glasujejo za refe- rendum že zaradi volivcev, ki so jih

volili. **Janez Stepan** (SDS) je pozicijske svetnike spomnil, da sedaj trkajo na vest opozicijskih svetnikov, ob imenovanju članov v občinske komisije, ki niso odraz volilnih rezultatov, pa se ni nihče vprašal o poštenju in volji volivcev.

V razpravi je bilo večkrat slišati očitke na račun fige, ki naj bi jo držali v žepu nekateri svetniki, več razpravljavcev pa je predlagalo, naj bi pred referendumom pripra- vili prednostni seznam naložb. Vendar je župan **Andrej Fabjan** dejal, da imajo prednost vse in- vesticije ter da gre za en projekt, ki bo zaključen v petih letih. **Marti- na Lindiča** (LDS) je zanimalo, če

• Če bodo črnomaljski občani na referendumu izglasovali samo- prispevek, bodo od 1. junija 2000 do 31. maja 2005 plačevali 2 odst. od plač in drugih prejemkov, po- kojnin ali bruto zavarovalne osnove ter 4 odst. od katastrskega dohodka. Izjema bodo občani z najnižjimi prejemki. Denar bodo namenili za gradnjo vodovodov na Preloko in Sinji Vrh ter višin- ski vodovod, za gradnjo športne- ga centra Loka, vrtca v Starem trgu, učilnice pri osnovni šoli Mirana Jarca in telovadnice pri osnovni šoli Loka.

se bodo odločili za mladinske de- lovalne akcije, če ljudje ne bodo za samoprispevek. Fabjan je pojasnil, da so bodo v tem primeru vse naložbe odložile za nekaj let.

M. BEZEK-JAKŠE

ZA PRAZNIK "VEČER OB GLASBI"

ČRNOMELJ - V okviru slo- venskega kulturnega praznika bo v petek, 4. februarja, ob 19. uri v osnovni šoli v Starem trgu s ko- medijo "Vaja zboru" gostovala gledališka skupina Zik iz Črno- mlja. V ponedeljek, 7. februarja, pa bo ob 19. uri v črnomaljskem kul- turnem domu osrednja proslava ob kulturnem prazniku s svečanim govorom podžupana **Andreja Kavška** in podelitvijo Županči- čevih priznanj. V "Večeru ob glas- bi" pa bodo nastopili tamburaši in komorni godalni orkester glas- bene šole Črnomelj s solisti pod vodstvom prof. Silvestra Mihelči- ča ml., kvartet saksofonov in tro- bilni kvintet.

ZACETEK KRAKARJEVIH DNEVOV

SEMIČ - Februarja bodo v Se- miču v okviru Krakarjevih dnevo- v pripravili več prireditev. Prva bo v nedeljo, 6. februarja, ob 18. uri v tukajšnjem kulturnem domu, ko bodo razglasili rezultate literarnega natečaja "Lojze Krakar, pesnik Semiča in Bele krajine". Pripravili bodo tudi kulturni program ob slo- venskem kulturnem prazniku.

Požiganje na državne stroške?

SEMIČ - Drži sicer, da se je preteklo leto v semiški občini število požarov v naravnem oko- lju zmanjšalo, vendar jih je najbrž malo, ki bi verjeli, da so postali ljudje že toliko osveščeni, da bi obdelali vsako ped zemlje. Prav semiški župan **Janko Bukovec** najpogosteje opozarja na grozeče zaraščanje. In da se vsaj kopinje, ki je prejšnje leto bujno poglajalo na neobdelanih parcelah, ne bi razbohotilo čez vse meje, ga na- vadno ljudje na pragu pomladi zakurijo. Zraven pa pritakejo vžigalico še pod kakšno suho, nepokošeno travo.

In tako postane Bela krajina vsako pomlad v nasprotju s svo- jim imenom črna. Semičane pa še posebej moti zaraščanje v Semi- ški gori nad občinsko prestolni- co, na katero so sicer zelo ponos- ni. In medtem ko se morajo ob bujni vegetaciji z neprimljenim rastlinjem na neobdelanih par- celah boriti sosednji vinogradni- ki, ki imajo sicer vzorno urejene vinograde, se spomladi navadno s teh parcel vali siv dim. Pa je

eden od semiških občanov pred- lagal, da bi pripravili v občini program požiganja na zanemar- jeni parcelah. A se to očitno ne bo izšlo. Po zakonu o kurjenju v naravnem okolju je požiganje le- dine in obrovov prepovedano. Kazni za takšno početje pa lah- ko, zlasti če morajo posredo- vati gasilci, zrastejo tudi na nekaj sto tisoč dolarjev. Torej so lahko celo višje, kot je zapuščen kos zemlje sploh vreden.

Ker za zemljo, ki je ostala v pušči, navadno lastnikom tako in tako ni kaj prida mar, se je v Semiču utrlil še en predlog. Da bi namesto kazni, ki bi jo moral plačati lastnik za nedovoljeno kur- jenje v naravi, država zarubila kar parcelo. Da bi državni uradniki to zemljo obdelovali, skoraj ni verjet- no, zato bi Semičani naslednjo po- žig zaraščenih parcel. V resnici se torej kaj prida ne bi spremenil- lo: zaraščanje in kurjenje bi osta- lo. Bi pa se Semičani tolažili vsaj s tem, da država požiga na svoje stroške... M. BEZEK-JAKŠE

Občina mora plačevati stare grehe

Zaradi samovolje nekdanje občinske uslužbenke bodo iz črnomaljskega proračuna odšteli 5 milijonov dolarjev za del parcele, po kateri poteka asfaltna cesta proti Zastavi - Zahteva po odgovornosti

ČRNOMELJ - Na dnevnem redu se je črnomaljskega občinskega sveta preteklo sredo se je znašla tudi zadeva, ki predvsem nekdanjim občinskim uslužbencem ni najbolj v čast, njihove grehe pa bodo mora- li poravnati iz sedanjega občinskega proračuna. Zalomilo se je namreč na cesti, ki vodi proti vasi Zastava.

Lastništvo zemljišča, po kate- rem teče asfaltna cesta do Zasta- ve, je skoraj v celoti neurejeno. Zemljišče ni niti odmerjeno, cesta pa poteka tudi po zemlji, ki je v zasebni lasti, med drugim po par- celi št. 40/1, k.o. Zastava, ki je bila z denacionalizacijo leta 1992 vr- njena v zasebno last. Pozneje je Okrožno sodišče v Novem mestu izdalo sodbo, s katero je krajevni skupnosti in občini Črnomelj pre- povedalo razpolaganje z asfaltno cesto, ki poteka po prej omenjeni parceli. Ker pa prebivalci Zastave, kljub temu da je javna pot zarisa- na drugje, prav to asfaltno cesto uporabljajo za dostop do vasi, so se na občini - četudi je bila že iz- dana sodba - uspeli dogovoriti z lastnico, da proda del parcele, po kateri teče asfaltna cesta. Tako naj

bi za približno dva tisoč kv. me- trov občina odštela 5 milijonov dolarjev. Nekaterim svetnikom se je zdel znesek previsok, Marko Kobe pa je spomnil tudi, da vse krajevne skupnosti dobijo za svoje delo na leto borih 10 milijonov dolarjev. Zato je predlagal stro- kovno komisijo, ki naj oceni, ko- liko je zemlja v resnici vredna.

Andrej Držaj je pojasnil, da je prišlo do samovolje bivše občinske uslužbenke, ki ni upoštevala opo- zoril Gozdnega gospodarstva, da za zemljišče zaradi denacionaliza- cijskega postopka velja moratorij. Po njegovem bi bila tržna cena 9 do 10 DEM za kv. meter, toda sedaj določa ceno lastnica. Jože Strmec je dejal, da je tam, kjer je izražen splošni javni interes, do- voljen tudi poseg v lastnino, a proti

pošteni odškodnini. Vendar po njegovem ne bi bilo prav, da bi kaznovali vaščane in cesto zaprli. Janez Stepan je opozoril, da so po- stavljene pred zid, da druge poti ni več, in da morajo pač plačati ne- kdane grehe, kajti če ne bodo dvig- nili rok za odkup, bo lahko vse še veliko dražje. Župan **Andrej Fab- jan** je dodal, da se bodo posledice nekdanjih grehov še znašale na dnevnem redu. Toda če tokrat ne pristanejo na plačilo petih mili- jonov dolarjev (lastnica je najprej zahtevala celo 10 milijonov dolar- jev), bo morala občina takoj plača- ti 2 milijona dolarjev kazni za vo- žnjo krajanov po tuji lastnini. Izra- čunali so, da bi jih nova pot na Za- stavo veljala 8 milijonov dolarjev. Peter Dichlberger je dejal, da bi morali pristojni vedeti, da je zaseb- na lastnina zaščitena, če pa bodo še odločili o podobnih grehih, bo- do morali poklicati koga na odgo- vor, poiščejo pa naj tudi odgovor- ne v tej zadevi. M. BEZEK-JAKŠE

Črnomaljski drobir

BLAGAJNA - Pri vratih, ki vo- dijo v črnomaljsko občinsko hišo z zadnje strani, stoji približno dva metra visoka in precej obilna želez- na blagajna. Zelo čvrsto je zaprta, vendar pa se, glede na to, da je le peden od vrat, v njej najbrž nabi- ra pajčevina. Polne kase občinari ne bi pustili tik ob izhodu, pa četu- di je še tako težka. A vendar so jo nekoč, ko je najbrž stala kje drugje, s pridom uporabljali. In očitno so potrebovali prav tako veliko, sicer bi si lahko nabavili tudi manjšo. Zanimivo bi bilo izvedeti, ali izvi- ra blagajna iz obdobja, ko je bila v "modi" velika inflacija, ali morda iz časov, ko so imeli v črnomaljski občini veliko denarja.

RAZPRAVE - Na prvi seji črnomaljskega občinskega sveta v tem letu je začel veljati tudi nov poslovnik, po katerem lahko vsak razpravlja največ pet minut. Ko pa se zvrstijo vsi, ki so imeli kaj povedati, lahko tisti, ki so že go- vorili, zaprosijo še za trinitutno razpravo. Svetniki so potrebovali nekaj ur, da so se količjak nava- dili na novost, predsedujoči **And- rej Kavšek** pa je bil novosti večje še prvo minuto. Ko se je pojavil za govorniškim odrom prvi go- vornik, je že veselo meril čas ter opozarjal, ko se je čas iztekel. A tudi tiste, ki so bili krajši od petih minut, je vztrajno obveščal, v ko- liko minutah in sekundah jim je uspelo izustiti svoje misli. Čas- novno omejevanje govoranc je dobrodošlo predvsem za goste in novinarje, ki so bili včasih priča (pre)dolгим monologom, očitno pa prija tudi svetnikom, saj nobe- nega niso odnesli izza govorni- škega odra.

Semiške tropine

MOŠNJIČKI - Župan **Janko Bukovec** je že prvi strokovnjak v pridobivanju državnega denar- ja za naložbe v svoji občini. Ne- davno pa je izdal recept, kako mu to uspe. Hitro je namreč ustgovil, da je v Ljubljani veliko ministrov, vsak ima nekaj sekretarjev, ti pa še po nekaj podsekretarjev. In vsak od njih ima možnjček, vse te gospode pa je potrebno le še prepričati, da jih odprejo. Da je Bukovec v svojem prepričevanju uspešen, je dokazal že velikokrat, iz previdnosti pa je raje zamolčal, kakšna je njegova taktika prepri- čevanja. Denar bo namreč še po- treboval.

ULICE - Semič z okolico naj bi letos prvič v zgodovini dobil ulice. Zato je razumljivo, da ljudi zani- ma, ali bodo imeli vpliv na njho- va imena. V resnici so si v Semiču zadevo zamislili tako, da bo pose- ben odbor odločil o imenih, svet- niki pa jih bodo potrdili. Župan pa je prepričan, da glede na to, da ne izumljajo smodnika in da je že kakšen slovenski kraj dobil ulice brez vroče krvi, najbrž tudi v Semiču s takšnim delom ne tvega- jo začetka lokalne vojne.

SKUPEN ČAS - V počastitev slovenskega kulturnega praznika pripravljamo Pokrajinski muzej Kočevje predavanje z diaprojektivi na temo "Zgodovina železarn na Dvoru ob Krki in njeni izdelki". Predavanje bo jutri ob 18. uri v prostorih muzeja, kjer bodo obiskovalci ob plačilu tristo tolarjev vstopnine lahko prisluhnili umetnostnemu zgodovinarju dr. Matiji Žargiju iz Narodnega muzeja Slovenije. Da pa ne bi kdo pomislil, da v muzeju niso izbrali časa in dogodka primerne teme predavanja, je potrebno povedati, da tema, na kateri je Žargi opravil doktorsko dizertacijo, samo na prvi pogled nima nič skupnega s Prešernom. Auerspergov železnica na Dvoru ob Krki in dr. Francetu Prešernu je namreč skupen čas. Železnica je prišla z delom kot klasična fužina štiri leta pred pesnikovim rojstvom, sodeč po podatku, da so knezi Auerspergi leta 1822 kot novega tehničnega direktorja zaposlili moža, ki je klasično fužino posodobil v železarno, ki je postala največja na vsem ozemlju južno od Alp, pa je železarna tudi svoja najuspešnejša leta zabeležila v letih pesnikovega najplodnejšega ustvarjanja.

Ribniški zobotrebci

NADALJEVANJE TRADICIJE - V Ribnici pojmujejo tradicijo kot povezanost s preteklostjo za najmanj nekaj rodov nazaj. Zato so v osnovni šoli v Ribnici obnovili Zlato knjigo, v katero se je - na to so v Ribnici najbolj ponosni - kot odličnjak vpisal tudi dr. France Prešeren. Po njem si je šola tudi nadala ime, čeprav so pri pregledu Zlate knjige ugotovili, da še zdaj ni bil edini učenec, ki se je šolal v takrat priznani šoli v Ribnici in je kasneje v življenju uspel. Ob nadaljevanju tradicije z obnovitvijo vpisovanja odličnjakov v Zlato knjigo v Ribnici upajo, da se bo nadaljevala tudi tradicija, da so mnogi, ki so se kot otroci vpisali v Zlato knjigo, postali doktorji različnih znanosti, priznani umetniki, raziskovalci ali pa tudi duhovniki, kot je bil to njihov domačin, jezikoslovec pater Stanislav Skrabec. Danes imajo namreč tisti, ki jih zapišejo v Zlato knjigo, zato tudi več možnosti kot včasih. Ne vpisujejo namreč več samo odličnjakov, ampak tudi učence, ki dosežejo najboljše rezultate na različnih republiških tekmovanjih, od literarnih do športnih!

TUDI ZA DRŽAVO VELIK ZALOGAJ - Z urejanjem in razširjanjem obstoječega skladišča naftnih derivatov v Ortneku za potrebe Zavoda RS za blagovne rezerve, še ne bodo začeli prav kmalu. Čeprav so pričakovali, da bodo dobili gradbeno dovoljenje za izgradnjo prvega od načrtovanih novih rezervuarjev že decembra lani, je projekt še vedno v lokacijskem postopku. Razlog za to je, ker gre za zahteven projekt tako v okoljskem, tehničnem, kot finančnem pogledu in zato tudi za velik zalogaj v vseh pogledih za investitorja, pa čeprav je to v končni fazi sama država!

Dobrepoljski krompirčki

DEVETDESETLETNICA - V Zdenci vaši je te dni praznovala devetdesetletnico rojstva Marija Kastelec. Med drugimi ji je ob visokem jubileju čestital tudi predsednik Društva upokojencev Konrad Piko. Vse življenje je težko delala. Najdalj je bila zaposlena v Stolarski Dobrepolje. Nikoli ni bila resneje bolna. Marija, še na mnoga zdrava leta!

OB DARILI NAJSTAREJŠE - Društvo upokojencev je pred kratkim obdarilo 48 svojih članov, ki so v minulemu letu dopolnili 80 let, in štiri invalide. Nagradilo so še tiste, ki so pridno delali na raznih prireditvah Društva upokojencev.

PREDAVANJE O ZELENJAVI - V sredo, 9. februarja, bo ob 20. uri v sejni dvorani občine predavanje o zelenjavem vrtnu. Predavanje organizirata kmetijska svetovalna služba in društvo podeželskih žena Struge, predaval pa bo dipl. ing. Ana Ogorelec.

PASJE IZOBRAŽEVANJE - S predavanjem "Kakšnega psa naj kupimo in prvi koraki njegovega privajanja in vzgoje" 11. februarja ob 19. uri v Grosupljem se bo začel letošnji začetni tečaj šolanja psov. Pasja mala šola pa se bo začela v marcu.

SION VABI - Mladinski center SION vabi: na tečaj angleščine, ki se bo začel jutri in bo trajal tri mesece, na aerobiko, ki je ob sredah zvečer, in na tridnevno smučanje, ki bo na Šoriški planini.

Odločno za upoštevanje uzakonjenega

Na Kočevskem se zavzemajo za izvedbo volitev v svet Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije v 13 in ne samo 8 območnih enotah - Zavrnili razlage iniciativnega odbora

KOČEVJE - V odgovor v dnevnem časopisu objavljenim prispevkom, v katerih se navaja, da na Kočevskem ni kmetijske dejavnosti, je kočevski župan Janko Veber v ponedeljek sklical tiskovno konferenco. Na njej je skupaj s kočevskimi kmeti, ki so združeni v Eko kooperativo, ob utemeljitvi neupravičenosti tovrstnih trditev predstavil prizadevanja kočevske občine za organiziranje volitev v organe Kmetijske gozdarske zbornice Slovenije.

Kot je poudaril župan, je konferenca odgovor na razlago in utemeljevanje prizadevanj iniciativnega odbora za izvedbo volitev v svet Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije, da se volitve izvedejo najprej v osemih območnih enotah, češ da v Kočevju ni kmetov. "Za iniciativni odbor so poleg Postojne za območne enote nespregledljivi tudi Koper, Kočevje, Brežice in Slovenj Gradec, ki pa so obsejna območja in kot takšna, ne nazadnje tudi zaradi oddaljenosti od vseh večjih središč, območja, kjer so razmere najtežje," je dejal Veber. Poudaril je, da se kočevska občina zavzema, da se volitve izvedejo v vseh 13 območnih enotah, od katerih bo ena s sedežem v Kočevju, in da nasprotujejo prizadevanjem za spremembo zakona, da bi sedanjih 13 zmanjšali na 8 območnih enot.

Direktor Eko kooperative, ki je uradno zaživela v preteklem letu in združuje trenutno 6 kmetij s sedmimi člani, Jože Turk je ob obširni predstavitvi stanja kmetijstva na Kočevskem poudaril, da kočevski kmetije potrebujejo svoje predstavnike v organih kmetijsko-gozdarske zbornice. "Zdajšnje število kmetij lahko izgine, če jim bo odvzeta možnost zastopa-

nja njihovih interesov," je opozoril in dodal, da pa tudi ni demo-

PRIČENJA SE AKCIJA "GASILEC MESECA"

KOČEVJE - Gasilska zveza Slovenije se je odločila, da bo z bralci revije Gasilec v letošnjem letu izbirala gasilce, ki so se pri gasilskih akcijah najboljše izkazali. Enemu izmed njih bo podelila naziv "gasilec meseca". Ob koncu leta pa bodo na podlagi izbranih glasov izbrali tudi "gasilca leta 2000". Glasovanje bodo spremljale praktične nagrade tako za glasovalce kot tudi za požrtvovalne gasilce. V akcijo se bodo vključili tudi gasilci kočevske občine, ker menijo, da je v njihovih vrstah veliko prizadevnih, požrtvovalnih in nadvse delovnih gasilcev. - vd

Lazarci se ogrevajo za turizem

V vasi živi le še 37 ljudi

LAZEC - Lazec je prvo naselje v KS Draga, če gledamo iz smeri Loškega Potoka. Spada v območje, kjer so demografska, negativna gibanja izredno negativna. Vas je nekoč imela 89 prebivalcev, danes pa je v 25 hišah - enajst je že praznih - le še 37 prebivalcev in štirje otroci.

Najbolj je ravno te občane prizadel propad LIP-a v Podpreški, kjer so si leta in leta služili skromen kruh in prišli do pokojnin, ki so danes glavni dohodek vaščanov.

Zanimivo je, da je prav v tej vasi nastala prva turistična kmetija v občini, last Franca Vesela, bolj znana pod imenom Popova kmetija. Vaški odbor pa načrtuje širšo turistično dejavnost. Tako nameravajo urediti smučišča na bližnjem Zajčjem hribu, zanimiv pa je tudi studenec blizu vasi, ki so ga pred dvema letoma uredili s pomočjo mednarodnega tabora, ki ga je organizirala Vitra iz Cerknice. Ob izviru so lepo uredili okolico, kjer je iz bajerja nastalo prijetno jezerce, okolica pa je primerna za razne prireditve in morda tudi za taborjenje. Do jezera nameravajo še letos asfaltirati pot, radi pa bi zgradili še vaško kapelo, ki je bila podrtja, ko so širili republiško cesto.

Kar velik zalogaj za 37 prebivalcev, ki so seveda ne bodo zmogli brez pomoči lokalne skupnosti, ki ji, kot pravijo, povsem zaupajo.

A. KOŠMERL

RAZSTAVA OB PRAZNIKU

DOBREPOLJE - V počastitev slovenskega kulturnega praznika bodo jutri, petek, ob 19. uri v sejni sobi na Vidmu odprli razstavo slikarjev Sandi Zalar in Srečka Ferkulja. Ob kulturnem prazniku so načrtovali odprtje prenovljene lekarne, a jo bodo preložili na marec, saj niso dokončali vseh del.

A. K.

Turistični korak naprej

Drago Bulc nakazal, kako v Kostelu naprej, župan pa občinske turistične načrte

KOSTEL - Znani turistični novinar in strokovnjak Drago Bulc je minuli petek predaval o izobraževanju za potrebe turizma na podeželju in ob tej priložnosti predstavil tudi svoje poglede na razvoj turizma v Kostelu. Ob tem je predlagal, naj bi uredili prostor za parkiranje avtomobilov, kjer je potrebno poskrbeti za vodovod, praznenje stranišč in varnost. To bi bilo možno urediti na prostoru, ki je predviden za avtokamp, kjer je tudi čistilna naprava v bližini pa so še trgovini, pošta, banka in gostišča.

V okolici bi bilo treba urediti še prostore za golf, teniška igrišča, prostore za piknike, medtem ko so prostori za tabornike že. Pred-

vsem pa je potrebno poskrbeti za urejanje 50 do 100 prenočišč, ki bi jih uredili zasebniki, ali pa bi zgradili turistično naselje.

Na predavanju sta predstavila svoje poglede na razvoj turizma v Kostelu tudi župan Valentin Južnič in predsednik Turistično-sportnega društva Stanko Nikolič. Zanimivega predavanja in razgovora se je udeležilo preko 30 ljudi, se pravi okoli 5 odstotkov prebivalcev občine. Med njimi so bili tudi udeleženci seminarja za turistične vodnike, ki poteka te dni, in predstavniki okoliških turističnih društev Poljanska Dolina (Martin Lindič), Dramelj (Zvonko Žagar) in Dragatuš (Rajko Stefančič).

J. P.

kratično, da 4 tisoč članom zbornice z območja od Velikih Lašč do Kolpe, ki naj bi ga pokrivala območna enota s sedežem v Kočevju, nekdo vsiljuje svoje rešitve. Poudaril je, da je bilo Kočevski v preteklosti to že storjeno in da si ne želijo nazaj. Tudi zato pa zahtevajo, kot je dejal Veber, da se pred sprejemom akta o volitvah državnemu zboru posredujejo podatki o članih iniciativnega odbora, prav tako pa tudi, da se poslancem omogoči vpogled v sam akt, ki je v vladni obravnavi, a njegove vsebine za zdaj ne pozna nihče drug.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Domu grozi, da bo ostal brez dijakov

V zadnjih 20 letih se je število dijakov v kočevskem dijaškem domu zmanjšalo od 168 na vsega le 20 - Pripravili tri predloge rešitev

KOČEVJE - Kočevski dijaški dom se že več let srečuje s problemom zmanjševanja števila dijakov, resno pa na to opozarjajo kočevsko občino in pristojne na ministrstvu za šolstvo in šport že šest let. Med tremi možnimi rešitvami vse upe polagajo v pridobitev Centra šolskih in obšolskih dejavnosti kot dolgoročno najboljšo rešitev.

Dom so ustanovili leta 1952 in je prvotno lahko sprejel 168 dijakov. Njihovo število je začelo upadati pred približno 20 leti in po nekaj letih so se zato odločili tudi za izgradnjo novega, manjšega doma, s katerim so prvotne zmogljivosti doma zmanjšali na 72 oseb. Vendar je od leta 1985, ko je bil zgrajen, število dijakov še naprej upadalo. Med razlogi za to ravnateljica doma Karmen Arko navaja tako mrežo šol oziroma ustanovitve podobnih šol, kot so jih imeli Kočevju tudi po drugih krajih, dobre prometne povezave z Ljubljano, ki omogočajo, da se kočevski otroci vozijo v šole v Ljubljano, v zadnjih nekaj letih pa tudi pomanjkanje programov oziroma preozek izbor programov, ki ga ponuja Srednja šola Kočevje. Zaradi vsega tega imajo danes v domu samo še 20 dijakov.

Kljub zmanjševanju števila dijakov dom še vedno posluje pozitivno. "Izpad dohodka nadomestimo s ponudbo na trgu," pravi Arkotova. Imajo minibus, s katerim ob petkih vozijo svoje dijake v Novo mesto in tod tu dijake iz Kočevja in okolice, ki se šolajo v Novem mestu, v Kočevje ter nato ob nedeljah nazaj v Novo mesto, od koder v dom spet pripeljejo svoje dijake. Prevoze pa nudijo tudi raznim športnim skupinam in vsem kočevskim osnovnim in srednjim šolam. Da dom ne bi padel v izgubo, oddajajo tudi proste zmogljivosti skupinam in posameznikom, ki potrebujejo prenočišča, tako da je dom kljub majh-

nemu številu dijakov domala ves čas polno zaseden.

Vendar pa, kot pravi Arkotova, na ta način doma ne morejo reše-

Karmen Arko

vati v nedogled. Ministrstvu za šolstvo, ki je pripravljeno prisluhniti njihovim težavam, vendar le v kontekstu celovitega reševanja problematike srednjega šolstva na Kočevskem, so zato predlagali tri možne rešitve. Prva je, da bi dom združili s srednjo šolo, kar je sicer najslabša med predlaganimi rešitvami, druga je, da bi ga vključili v projekt športne dvorane, ki bi reševanje doma pomaknil v leto 2002, ko bo ta zgrajena, in tretja, da bi dom statusno preoblikovali v zavod, v katerem bi bila pod skupno streho dijaški dom in Center šolskih in obšolskih dejavnosti. Zadnjo rešitev bi lahko uresničili takoj in le z minimalnimi stroški v ocenjeni višini največ dveh milijonov tolarjev, bila pa bi tudi, kot pravi Arkotova, dolgoročno najugodnejša.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Že kot otrok sanjal prepade

R-kanalov športnik leta 1999 Aleš Žagar iz Ribnice je vse bolj prepričan, da mu je bil alpinizem "usojen"

RIBNICA - Alpinist Aleš Žagar iz Ribnice se je po zaslugi staršev že kot otrok povzpel na Triglav, in čeprav je zato že od leta 1990 uradno registriran kot planinec, je svojo ljubezen do gora začel resneje izkazovati pred petimi leti, ko je postal član Planinskega društva Ribnica. V okviru društva se je sprva ukvarjal s športnim plezanjem, zadnji dve leti pa se posveča alpinizmu, za katerega je vse bolj prepričan, da mu je bil "usojen".

"Že kot otrok sem pogosto sanjal o prepadih," pravi Aleš, ki na svoje moraste sanje iz otroških let danes gleda kot na podzavestno izkazovanje njegove povezanosti z naravo in gorami. "V gorah nikoli ne smem ničesar narediti na silo," pravi in dodaja, da se povsem strinja z alpinistom Tomažem Humarjem, ki pravi, da mora gora človeka poklicati. Tudi sam je namreč na samo njemu znan in dojemljiv način slednje že večkrat občutil. Pri 21 letih ima za seboj že 60 alpinističnih vzponov in med njimi tudi že kar lepo število prvenstvenih. Zadnji prvenstveni vzpon je opravil pred dobrimi štirinajstimi dnevi, ko je preplezal slap Zelen vir ob Kolpi na Hrvaškem, svoj dosedaj največji uspeh pa je dosegel na 6188 metrov visoki Copi v Peruju.

Petčlanska ribniška alpinistična odprava v Peruju, katere član je bil tudi Aleš, osvojitve vrha Copa, ki velja med alpinisti za lahko dostopen vrh, ni imela v načrtu. Zanj so se odločili "po sili razmer", saj so jim zaradi izredno slabega vremena, kakršnega domačini niso pomnili več kot 15 let, spodleteli vsi poskusi vzponov na druge vrhove gorovja Cordillera Blanca. "Iz baznega tabora na 4.600 metrih sem v steni Cope videl linijo, ki mi je bila všeč," pravi in dodaja, da lahko svoja občutja, ki so botrovala odločitvi, da je šel čez steno, medtem ko so jo ostali člani

Aleš Žagar

odprave obšli, preprosto pojasni z besedami, da ga je linija, ki jo je videl, privlačila. Šele kasneje je zvedel, da je splezal prvenstveno smer oziroma da je bil prvi alpinist, ki je preplezal omenjeno steno.

"Vsak solo vzpon je posebnost, saj je pri vsakem tveganje izredno veliko," pravi in dodaja, da je za solo plezanje potrebno imeti veliko znanja in izkušenj, vendar tudi še nekaj več. To je, kot pravi, instinkt, ki pa je pomemben prav toliko kot zavedanje, da gore ne sme nikoli podcenjevati. Vse, kar odlikuje dobrega in uspešnega alpinista, je Aleš pokazal v Peruju, ki pa je bil zato zanj tudi prelomnica. Od takrat dela vzpone največ v ledu in snegu oziroma zimskih razmerah. Tudi za letos načrtuje odpravo v Peru, kjer bo, kot pravi, poskušal osvojiti, kar mu lani ni uspelo in pri tem seveda tudi čimveč prvenstvenih smeri. Še pred tem pa bo moral končati tretji in zadnji letnik fakultete za pomorstvo in promet v Portorožu, čeprav ga, kot pravi, pomorstvo še zdaleč ne veseli več tako kot v času, ko "ga gore še niso klicale".

M. LESKOVŠEK-SVETE

Vsem krajanom pitno vodo iz pipe!

10 odstotkov trebanjskega prebivalstva nima zdrave pitne vode - Spomladi vodovod Rihpovec, letos pa tudi vodovod Rodine - Gradišče - Stara Gora - Rezultati preiskav zaskrbijo

DOLENJA NEMŠKA VAS - Dandanes si vsakdo želi, da mu iz pipe priteče zdrava in neoporečna pitna voda. Pa vendarle vsi še nimajo te sreče. V trebanjski občini je 90 odstotkov ljudi oskrbljenih z dobro pitno vodo, v KS Trebelno, Šentrupert in v delu Mokronoga pa je voda še vedno problem.

"Vsaj milijardo dolarjev je potrebno, da bi v občini rešili ta problem, trajalo pa bo še nekaj časa, tudi do deset let," je na nedavnem občnem zboru KS Dolenja Nemška vas med drugim povedal **Stefan Velečič** iz trebanjske občine. Kot sta sta poudarila predsednik **KS Marjan Uhan**, prvenstveno nalogo pomeni izgradnja vodovoda Grm - Rihpovec. Dokler ne bo s strani občine jasno, kje bo potekala avtocesta, DARS ne da soglasja, zato ne morejo dobiti gradbenega dovoljenja. Krajanje želijo, da bi projekt izvedli do spomladi, da ne bo škode na zemljiščih. Lani

je trebanjska občina iz proračuna za vodovod namenila 10 milijonov dolarjev. "Želimo, da letos ta sredstva res da," je povedal Uhan.

Kot je zatrdil direktor Komunalne Trebnje **Pavel Jarc**, je v pripravi še ena investicija: vodovod Rodine-Gradišče-Stara Gora. 200 gospodinjstev in 500 zidanic ter vikendov v KS Dolenja Nemška vas, Trebnje, Mirna in Trebelno je še brez vodovoda. Mirnopoški župan **Zvone Lah** je na sestanku dejal, da si želijo sodelovanja, da bi skupaj s Trebanjci poiskali vir pitne vode v dolini Radulje. Tako sodelujejo že pri oskrbi pitne vode v vaseh Jordan kal in Globodol.

Vodovod Trebnje ima zelo dobro pitno vodo, ni pa tako z vaškimi vodovodi, ki imajo v večini slabšo vodo, ker gre za kraške izvire. Predstavnik **Zavoda za zdravstveno varstvo Novo mesto** je povedal, da so v prvi polovici leta 1999 opravili sanitarno-higienski nadzor 40 vodovodov, ki so v

upravljanju vaških vodovodnih odborov v trebanjski občini. Voda je bila zdravstveno ustrezna v osmih vodovodih, kar je 20 odstotkov. Prisotnost fekalnih in kolidarnih bakterij v večini vzorcev opozarja, da bi bilo treba vodo pred uporabo obvezno prekuhati, toda poudarjajo, da je to samo trenutna ocena, ker se kvaliteta kraške vode lahko hitro spremeni, ki je v odvisnosti predvsem od vremenskih razmer.

Podoben nadzor so na 22 vodovodih opravili tudi v drugi polovici lanskega leta. Voda je bila zdravstveno ustrezna v treh vodovodih, kar je 13,6 odstotka. Ob pregledu vaškega vodovoda Roje pri Trebelnem so ugotovili, da se z vodo iz zajetja Roje na Jagodniku oskrbuje le del vasi. Del vasi si je napeljal vodo iz izvira Pod malinom. Vendar oba ne zadostujeta za potrebe celotne vasi, tako da je v sušnih mesecih pet gospodinjstev brez pitne vode. Tako je bilo letos junija, julija, avgusta ter del septembra in oktobra brez vode pet gospodinjstev oz. 16 ljudi in 24 glav živine. Uporabljali so kapnico, ki pa v sušnem obdobju ne zagotavlja zadostne in kvalitetne ustrezne preskrbe z vodo. Pri rezervuarju Češnjice pri Trebelnem je treba odstraniti več sanitarnotehničnih pomanjkljivosti.

"Dolgoročno priporočamo priklon na večje sisteme, ki jih upravlja strokovno usposobljen upravljavec, ali pa sanacijo obstoječih sistemov z uvedbo filtracije in kloriranja vode. Potrebno bi bilo vzpostaviti tudi vodovarstvene pasove, kajti noben drug ukrep, ki ga uvedemo kasneje, ni tako učinkovit in zanesljiv kot zaščita območja vira pitne vode," svetujejo na Zavodu za zdravstveno varstvo Novo mesto.

L. MURN

5. SREČANJE DRUŽIN

TREBNJE - Kulturno društvo Trebnje vabi na 5. srečanje družin, ki bo v kulturnem domu potekalo v dveh delih: v soboto, 5. februarja, ob 18.30, v nedeljo, 6. februarja, pa ob 15. uri. Predstavilo se bo 28 družin. Prireditev bo vodil Slavko Podboj.

KULTURNI PRAZNIK NA ČATEŽU

ČATEŽ - KUD popotovanje Franca Levstika Čatež vabi v soboto, 5. februarja, ob 14. uri v Dom Čebeliča na proslavo ob kulturnem prazniku. Nastopili bodo mešani pevski zbor Kres, plesna skupina Čateške črtice in najmlajši. Odprli bodo tudi razstavo ročnih del in starin krajanov Čateža, na razstavi pa bo z umetniškimi deli sodeloval gost-slikar Bogdan Breznik. Razstava bo na ogled v soboto do 19. ure, v nedeljo, 6. februarja, pa od 8. do 13. ure.

SPOMLADI MRLIŠKA VEŽICA

PONIKVE - Na nedavnem občnem zboru KS Dolenja Nemška vas so zbrani spregovorili tudi o dolgo načrtovanem projektu - novogradnji mrliške vežice nad pokopališčem pri cerkvi sv. Marjete na Ponikvah. Z gradnjo bodo pričeli to pomlad.

V sevniški osnovni šoli enoizmenski pouk

Sporočilo za javnost

SEVNICA - Osnovna šola Sava Kladnika bo z novim šolskim letom 2000/2001 uvedla enoizmenski pouk (samo v dopoldanskem času) in tako izpolnila dolgoletno željo staršev, otrok in učiteljev.

"Ob tej priložnosti vabimo tudi tiste starše, ki so otroke zaradi dvoimenskega pouka na sevniški šoli vpisali v okoliške šole, da jih vpišejo v matični šolski okoliš. Obstaja tudi možnost, da bi z novim šolskim letom začeli pouk ob 8. uri zjutraj, torej pol ure kasneje kot sedaj. Takšna so tudi priporočila ministrstva za šolstvo in šport, ki pa jih zdaj zaradi popoldanskega pouka in prevoza večine otrok v šolo nismo mogli upoštevati.

Mlajši otroci bodo imeli poseben vstop v šolo in tudi poseben čas malice, da bi se tako izognili morebitni gneči. Staršem zagotavljamo, da bo taka organizacija pouka trajna in da ne gre le za enkratno potezo šole." Tako je zapisala Anica Pipan, ravnateljica OŠ Sava Kladnika Sevnica v sporočilu za javnost.

Kot še sporoča ravnateljica Pipanova, jo lahko starši pokličejo za dodatne informacije po telefonu 0608 41 215.

SMUČANJE "VRTIČKARJEV"

SEVNICA - V soboto se je na hrištih v Sevnici uspešno končal smučarski tečaj, ki ga je obiskovalo okrog 20 otrok, vodili pa sta ga vzgojiteljici sevnškega vrtca Cican, Vlasta Starc in Zdenka Dušič. Nadobudni smučarji so za novo pridobljeno znanje in dobro opravljeno delo prejeli posebne diplome.

DUŠAN SENICA

RAZSTAVA LIKOVNIKOV POSAVJA

SEVNICA - Tukajšnja območna izpostava Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti vabi ob slovenskem kulturnem prazniku v ponedeljek, 7. februarja, ob 18. uri v Galerijo na sevnškem gradu na otvoritve razstave del likovnikov Posavja.

Hodnik ni nadomestilo prizidka

Osnovni šoli Blanca manjka prostora - Marsikaj na hodniku, računalniška učilnica v gasilskem domu, telovaditi najlepše poleti - Pred širitvijo šole določijo šolski okoliš

BLANCA - Osnovni šoli Blanca manjka prostora za drugačno delo. Drugačno pomeni med drugim, da bi šola lahko uvedla enoizmenski pouk, potem ko je bila prisiljena ohraniti vse do danes dvoimenskega. Možnosti za tako organizacijsko tehnično prenovo za zdaj tičijo v predalih pristojnih ustanov na občinski in državni ravni.

V stavbi, ki jo je zagotovil samoprispevek sredi 70. let, šolsko vodstvo vsemu navkljub najde prostor tudi za dodatne učilnice, po katerih šola sega v želji, da bi šla v korak s sodobnimi zahtevami učno-vzgojnega procesa. Za malo šolo so naredili prostor s pregratitvijo hodnika, hodnik so z ustreznim postopkom deloma namenili tudi za šolsko knjižnico, ki je kljub taki posebni hišni lokaciji dobra, vendar ji manjka čitalnica.

Hodnik kljub dokazani "elastičnosti" ostaja le hodnik, čeprav zmeraj manjši. V njem ni bilo več prostora za računalniško učilnico, zato so jo uredili v domu blanskih gasilcev nekaj sto metrov stran od šole. Pouk v gasilskem domu pomeni dodatno skrb in dodaten strošek. Res pa je, da ureditev

EVROPA NA MALI LOKI - Teden dni, še do jutri, 4. februarja, bo na gradu Mala Loka Zavod za spodbujanje ustvarjalnosti Arti v ustanavljanju v sodelovanju s Knjižnico Pavla Golie iz Trebnja gostil okrog 25 udeležencev rednega letnega srečanja mednarodne organizacije EYFA, ki prvič poteka v Sloveniji. Kot je povedala ena od ustanoviteljic društva Arti Katja Gorjup, gre za mednarodno nevladno organizacijo s sedežem v Amsterdamu, v kateri mladi iz vse Evrope, zlasti iz vzhodne, delujejo na področju socialne in okoljevarstva. Borijo se proti uničevanju okolja in socialni nepravilnosti, verjamejo v dogovor in nenasilno delovanje. Tema letošnjega srečanja Evropske mladine za delovanje (EYFA) so meje, "tako politične, državne, kulturne in osebne, ki življenje otežujejo. Udeleženci (na sliki) so navdušeni nad Dolenjsko, predvsem nad lepo, neokrnjeno naravo, med sabo pa so izmenjali svoje ideje in izkušnje. (Foto: L. Murn)

GOSTJE SREČANJA - K zanimivemu srečanju v OŠ Šentrupert sta prispevala gosta: (v sredini) dr. Igor Saksida in na desni Renata Bačer. Na levi je gostitelj prof. Jože Zupan. (Foto: L. M.)

Srečanje v Lunačkov spomin

Stoletnica rojstva dr. Pavla Lunačka - Gosta srečanja: Renata Bačer in dr. Igor Saksida - Aprila zbornik

ŠENTRUPERT - V ponedeljek, 31. januarja, je minilo natančno sto let od rojstva dr. Pavla Lunačka, izvrstnega predavatelja in strokovnjaka na področju poročništva, po katerem nosi šentruperska osnovna šola ime. Ravno na ta dan je Bralno društvo Dolenjske, Bele krajine in Posavja povabilo na zanimivo srečanje z dr. Matjažem Lunačkom (Pavlovim sinom) ter dr. Igorjem Saksido. Prvi se povabilu zaradi bolezni ni mogel odzvati, zato ga je nadomestila njegova poklicna kolegica, dipl. psihologinja Renata Bačer.

Gostitelj, vodja podružnice in ravnatelj šentruperske šole prof. Jože Zupan je uvodoma dejal, da je ponosen, ker dela na šoli, ki nosi ime dr. Pavla Lunačka, izjemnega strokovnjaka, ki je kljub kratkemu življenju toliko naredil

na področju slovenskega poročništva in sploh zdravstva. Na kratko je orisal njegovo življenjsko pot in dejal, da se mu bodo krajanje šentruperta za ves trud oddolžili z izdajo zbornika, ki ga bodo ob stoletnici njegove smrti javno predstavili 7. aprila.

Zanimivo je bilo prisluhniti tudi Renati Bačer, ki je opisala projekt vrtca, vodenega po psihoanalitičnih načelih, ki ga skupaj z dr. Matjažem Lunačkom snujeta že šest let v enem od višjih vrtcev. Z njim želijo večjo pozornost posvetiti čustvenemu razvoju otroka in njegovim notranjim silnicam, ki so v vzgoji pogosto spregledane. Stalni gost šentruperskih srečanj je dr. Igor Saksida, ki je razmišljal o materinskih kot izbirnem predmetu in sploh o lepota "materinščine, ki je ena sama ljubezen."

L. MURN

LETOŠNJI PROJEKTI - Direktor Komunalne Trebnje Pavel Jarc je krajanom razložil načrte letošnjih investicij. (Foto: L. M.)

AKADEMIJA OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU

TREBNJE - Sklad RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti, Območna izpostava Trebnje, in Zveza kulturnih društev Trebnje vabita na slovesno akademijo ob slovenskem kulturnem prazniku, ki bo v ponedeljek, 7. februarja, ob 19. uri v trebanjskem kulturnem domu. Sodelovali bodo instrumentalni kvartet Unikat, Trebanjski oktet in ženski pevski zbor Svoboda Mirna. Slavnostni govornik bo Jože Falkner, povezovalka in recitatorka pa Zvonka Falkner.

ŠOLI Z BLANCE SE ODMIKA PRIZIDEK

BLANCA - Osnovno šolo Blanca so leta 1994 sprejeli v državni program za odpravo dvoimenskega pouka. Po tem načrtu je bilo določeno, da bi osnovno šolo na Blanci razširili v letu 2000. Najnovejša informacija iz Ljubljane kaže, da bodo omenjeno gradnjo odložili.

SVET KRAJEVNIH SKUPNOSTI V TRŽIŠČU

TRŽIŠČE - Na seji sveta krajevnih skupnosti, ki jo je predsednik tega sveta in hkrati predsednik KS Tržišče Marjan Jamšek sklical v domači KS, so bili prisotni prav vsi predstavniki KS v sevniški občini. Sodelovanje z občino so ocenili kot zelo dobro, predstavniki KS pa so bili zadovoljni s pojasnili o proračunu občine za leto 2000, ki so jim jih posredovali župan Kristijan Janc in strokovni delavci občinske uprave. Podprli so predlog o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč, ki predvideva uvedbo nadomestila v vseh naseljih v občini, ureditev vodooskrbe v skladu z zakonom o gospodarskih javnih službah, študijo o odvajanju odpadnih voda v občini, z novim odlokom urejeno pokopališko dejavnost v občini in enotno vodenje poslovnih knjig za krajevne skupnosti v sevniški občini.

ŠAHOVSKA ŠOLA NA BLANCI

BLANCA - Za svoje učence je osnovna šola Blanca organizirala šahovsko šolo. O osnovah šaha je tako poučila vse učence ne glede na njihovo zanimanje. Tisti šolarji, ki so omenjeni igri posebej naklonjeni, so se ji posvečali tudi pozneje. Ob takem načrtu delu so blanski šolarji postali dobri šahisti, dekliska ekipa je lani dosegla 2. mesto na državnem tekmovanju.

KAR PREVEČ "MOBILNI" - Mobilni telefon ima menda že vsak drugi Slovenec, sicer ne bi poleg klicne številke 041 uvedli še 031. Kakorkoli že, to gotovo velja za krajanje KS Dolenja Nemška vas. Na nedavnem zboru je v polni dvorani gasilskega doma kar naprej zvonilo - takšnim in drugačnim melodijam je bilo mogoče prisluhniti. Ne le da ni kulturno, če imaš mobi vklopljen, kadar si na javni prireditvi, predvsem pa bi ga moral lastnik takoj utišati. Tako pa mnogi sploh ne vedo, ali zvoni njihov ali sosedov telefon.

BREZ PLOČNIKOV - Vse lepo in prav, da gre podjetju Trimu dobro, da ima najboljšo mednarodno leto itd. Vendar ljudi, ki vsak dan pešajo mimo Trima, že nekaj časa nekaj moti: ljudje. Skorajda nimajo več kje hoditi. Gre za neurejena parkirišča, tako da "Trimovci" svoje jeklene konicke puščajo kar ob cesti oz. na pločnikih. "Pločniki so tudi po osem ur na dan zasedeni, to res ne gre!" so dejali na zboru krajanov na Ponikvah. Imajo prav, sicer pa je menda Trimu že odkupil zemljišče čez cesto in bo tam uredil parkirišče. Naj bi do tega prišlo čimprej!

EVROPA K NAM - Kar naprej so nas polna usta, kako moramo čimprej priti v Evropo, kakšne pogoje vse moramo izpolnjevati ipd., pa vendarle se zgodi tudi obratno. Te dni je Evropa dobesedno prišla k nam. Na gradu Mala Loka je 25 mladih Evropejcev sodelovalo na delovnem srečanju EYFE. Menda so bili nad Dolenjsko in njenimi naravnimi ter kulturnozgodovinskimi lepotami naravnost navdušeni, in če bo le mogoče, bodo še kdaj zavili v naše kraje.

KRVODAJLSKE AKCIJE

TREBNJE - RKS Območno združenje Trebnje bo organiziralo v občini redno krvodajalsko akcijo, in sicer v torek, 15. februarja, od 7. do 14. ure v trebanjskem gasilskem domu; v sredo, 16. februarja, od 7. do 14. ure v OŠ Mirna in v četrtek, 17. februarja med 7. in 12. uro v Kulturnem domu Mokronog. Vsem, ki se bodo vabili na solidarnostno akcijo odzvali, se RK že vnaprej zahvaljuje.

RIBIČIČEV MIŠKOLIN V TREBNJEM

TREBNJE - V tukajšnjem kulturnem domu bo v četrtek, 10. februarja, ob 17. uri na sporedu že peta abonmajška predstava za otroke v tej sezoni. Gostovalo bo Lutkovno gledališče Jesenice s predstavo Josipa Ribičiča "Miškolin".

Sevniški paberki

PREPLAH MED RIBAMI - Ribe v Savi pri Stillešu so pred dnevi plavale bolj s trebuhom navgor. Poskušale so se tudi metati na kopno. Tako obnašanje vodnih prebivalcev, za katere se ve, kakšen je njihov naravni slog plavanja, govori o prehodu onesnaženosti Save. Kdo je povzročil onesnaženje, javno še niso povedali. Zdi se, da v resnici še ne poznajo krivca. Če bo povzročitelj onesnaženja ostal neznan, bodo verjetno spet poiskali najbližjega dežurnega krivca za havarije. Menda ne bodo spet vsega zvalili na Boruta?!

LUČ OTROKOM - Če imajo ponekod celo pri gostilnah utripajoče luči nad označenimi prehodi za pešce na cesti, pa je na Blanci nimajo niti tam, kjer gredo otroci po cesti v šolo. Veljaki, ki delijo na tem ljubem svetu denar za večjo varnost šolarjev, mogoče razmišljajo tako: pri šoli na Blanci bomo označili z utripajočo lučjo prehod za pešce takrat, ko bo šola imela tudi tretjo, tj. nočno izmeno. Zdi ima pouk samo dopoldne in popoldne, takrat je sonce, v soncu pa se luč itak slabo vidi. Če razmišljajo tako, so na svetu samo zaradi denarja.

PARTIZAN - Stavbo TVD Partizan v Sevnici so leta poprej, preden se je zanj zavzelo sedanje marljivo vodstvo športnega društva Partizan, pustili v nemar. Videti je, da po pozabili nanjo vsi razen enega. Ta eden je zob časa.

GASILCI V TRŽIŠČU O PRETEKLEM IN BODOČEM DELU

TRŽIŠČE - Prostovoljno gasilsko društvo Tržišče bo imelo v nedeljo ob 8. uri v sejni sobi gasilskega doma v Tržišču občni zbor. Udeleženci bodo razpravljali o lanskem delu in sprejeli delovni načrt za leto 2000. Na zboru bodo podelili priznanja za dolgoletno delo v gasilstvu.

M. L.

Posavci bežali, Ljubljana modruje

Upravna enota Krško imela dosti težav pri priznavanju begunstva in pregnanstva - Ugovori ministrstva - Italijani in Nemci, oboji okupatorji z enakim ciljem - Poplava odnesla arhiv

KRŠKO - Zgodovina se ponovi dvakrat, prvič kot tragedija in drugič kot farsa, tudi v primerih, ko so bili ljudje iz Slovenije v preteklosti žrtve vojnega nasilja, se je. O tem se državljani pogovarjajo domala ves čas od vojne do danes. Na omenjeni dve podobi zgodovine spomni tudi tak spis, kot je statistično poročilo upravne enote.

Upravna enota Krško v svojem delovnem poročilu za lani opisuje med drugim svoje delo pri izvajanju Zakona o žrtvah vojnega nasilja. Ob koncu lanskega leta je imela v evidenci 2.676 upravičencev, ki prejemajo doživljenjsko mesečno rento. Gre za izgnance, begunce, internirance, taboriščnike, ukradene otroke in pregnance.

Krška upravna enota ni imela posebnih težav npr. pri reševanju vlog za priznanje statusa izgnan- ca, medtem ko so nastopili problemi, ko je šlo za begunce in pregnance. Pri priznavanju tega statusa, je upravna enota v letu 1999 morala v 48 primerih ponoviti postopek. Ministrstvo je zavrnilo 34 in spremenilo 3 odločbe o begunstvu in pregnanstvu, ki jih je napisala krška upravna enota.

Ministrstvo, ki kot drugostopenjski organ daje na sito vloge za priznanje statusa žrtve vojnega nasilja, vztraja pri tem, da ne mo-

re biti opredeljen za begunca nekdo, ki je pobegnil na ozemlje istega okupatorja. Upravna enota Krško ugovarja: "Zakon o žrtvah vojnega nasilja tega ne omejuje. Zgodovinsko dejstvo je, da si je nemški okupator zarisal ozemlje, ki ga je želel izprazniti in tam naseliti nemčurje. Ila cilj pa je bil zanj izpolnjen tudi tako, da so ljudje sami pobegnili in zapustili domove in svoje premoženje. Menimo, da je neupravičeno ločevati italijanskega okupatorja od nemškega, kajti oba sta bila okupatorja našega ozemlja, ki sta med seboj sodelovala in sta preganjala zavedne slovenske ljudi." "Upoštevati je treba dejstvo, da je bil

BESEDE IN PESEM - Poslušalce sta gosta večera, zakonca Križanič, oddala stran iz muzeja, iz hladnega četrta 27. januarja 2000, iz zime, iz njihovih petdesetih, ker sta ob njegovi kitari pela drug ob drugem o ljubezni, o Dubrovniku... Občinstvo je ploskalo. Magister Tomaž Teropšič, direktor Posavskega muzeja Brežice, s sodelavci jima je dal šopek. (Podpis: M. L.)

Glasba je zdravilo za dušo

V Posavskem muzeju v Brežicah večerni razgovor pred občinstvom z Dragom in Elizabeto Križanič

BREŽICE - "Najprej gre kultura, šele za njo gredo politiki. Zato je kultura pomemben ambasadorski poklon kulturi je izrekel na četrtkovem večernem pogovoru v Posavskem muzeju prof. Drago Križanič, ki je bil s soprogom prof. Elizabeto Križanič gost tamkajšnjega večernega pogovora, kjer je usmerjal debato Ivan Kastelec v muzeju kustos pedagog. Drago je ravnatelj Glasbene šole Brežice, Elizabeta je pomočnica ravnatelja Glasbene šole Krško.

Oba sta poklicno in veliko tudi v prostem času glasbenika, v kulturi torej. Oba visoko cenita amatersko kulturo. Drago Križanič pravi: "Naša amaterska kultura je izjemno pomembno dogajanje. Zelo bi morali ceniti vse tiste, ki se ukvarjajo z njo. Zato pozivam vse, ki lahko pomagajo amaterski kulturi, naj pomagajo."

Pomemben je za družbo tudi učitelj, menita oba četrtkova so-

govornika, zato je pomembno, kakšni so učitelji. Kastelic ju je na tej točki domala prekinil, češ da ljudje trdijo, da sta onadva dobra, zelo dobra in strpna učitelja. "Po duši sem učitelj," je ob tem popustila Elizabeta, ki najraje uči najmlajše. S skupino stanovskih kolegov sodeluje v pisanju vodnika za učitelje.

Onadva bi, glasbo dajala kar kot lek za zdravljenje odprtih ran, tistih v družbenem organizmu. "Saj vemo," je rekla Elizabeta, "kaj pomeni za družbo, če se veliko otrok ukvarja z glasbo." Drago: "Glasba koristno vpliva na mlade ljudi. Glasba je zdravilo za dušo. Vsi tisti, ki se ukvarjajo z glasbo, so drugačni v pozitivnem smislu. Radi bi, da bi se čimveč otrok ukvarjal z glasbo. Zato se bomo trudili, da bo šolnina v Glasbeni šoli Brežice tudi v bodoče med najnižjimi v Sloveniji."

M. LUZAR

Kdo bo dočakal odškodnino?

Kar 96 članov Društva izgnancev iz območja Globokega in Pišec je podpisalo peticijo

GLOBOKO - S peticijo, ki so jo sestavili in podpisali na nedavnem občnem zboru krajevne organizacije DIS, pozivajo državni zbor, vlado, državni svet, poslanske skupine ter ministrstvo za delo in ministrstvo za ekonomske odnose, naj pri končnem oblikovanju Zakona o poplačilu vojne odškodnine žrtvam vojnega nasilja 1941-1945 upoštevajo predloge izgnancev.

V prvi vrsti želijo, da bi vlada upoštevala pripombe in predloge Društva izgnancev Slovenije in umaknila svoja dopolnila, ki so v nasprotju s sklepi s prve obravnave zakona in tudi v nasprotju z Zakonom o žrtvah vojnega nasilja. V njem je namreč pravica do vojne odškodnine in do simbolične mesečne rente že uzakonjena. Izgnanci podpirajo DESUS-ova dopolnila zakona o poplačilu vojne odškodnine. Opozarjajo, da je od prvega branja zakona minilo že skoraj 5 let in zato so mnogi upravičenci medtem že umrli, saj je povprečna starost izgnancev okrog 75 let. Odlaganje sprejema zakona se jim zdi nemoralno. Izgnanci opominjajo, da zdaj, ko mineva 55 let od njihove vrnitve v domovino, Evropa in svet urejata vprašanja poplave krivic žrtvam vojnega nasilja v obdobju 1941-1945.

Kot zahtevajo v peticiji, naj vlada, parlament in poslanske skupine zagotovijo normalno delo parlamentarnih odborov brez protestnih odhodov. Predlagajo, naj parlament opravi takojšnji 2. in 3. branje zakona, vladi pa priporočajo, naj odločneje izpolnjuje sklepe 17. seje državnega zbora (9. 2. 1994). Ti ji med drugim nalagajo, naj začne oz. pospešeno nadaljuje pogajanja z Nemčijo,

Italijo in Madžarsko za izterjavo vojne odškodnine. Vladi bi morala ustanoviti tudi poseben sklad, v katerega bo Nemčija vplačala vojno odškodnino.

"Izgnanci KO DIS Globoko-Pišec upravičeno pričakujemo uresničitev že uzakonjenih pravic, saj smo bili žrtve množičnega genocidnega raznarodovanja in s tem prve žrtve okupatorja, česar ne morejo izbrisati niti desetletja, ki so od takrat že pretekla. Zavračamo tudi enačenje s tistimi, ki so zavojevalcu pomagali pri njegovem zločinskem početju," so med drugim zapisali.

B. D. G.

Festival šole postaja festival kraja

Šolarji tekmujejo v petju

BIZELJSKO - V telovadnici osnovne šole Bizeljsko je bil v petek 9. zimski festival, na katerem so tekmovali v petju učenci te šole. Pevke in pevci so se pripravljali za nastop z Vilkom Urekom, učiteljem glasbe na bizeljski osnovni šoli, ki je tudi poskrbel za glasbeno spremljavo na petkovi prireditvi. Tekmovalce je na nastopih spremljala šolska vokalna skupina Crazy girls.

Gostje festivala so bili bizeljski šolski ansambel Fru-fru, kvartet Do re mi, ki je nastal samo za tokratni festival in v katerem so glavina šolski delavci, narodnozabavni ansambel Slovenski zvoki, ki je bil osrednji glasbeni gost večera, ter Peter Dirnbek.

Po letošnjem 9. festivalu bo šola zanesljivo pripravila naslednje leto 10. festival. Zamislili so takratni prireditvi že imajo, vendar so za zdaj še skrivnost. Festival je doživel letos tako kot že v preteklosti dober odziv, saj so obiskovalci tudi tokrat napolnili telovadnico. Okrogla obletnica prihodnjega januarja, ki bo posebej slovesna, bo verjetno privabila na tovrstno prireditve vsaj toliko ali več obiskovalcev. Zdi se, da je festival, ki so si ga v začetku zamislili kot šolsko pevsko tekmovanje, prerasel šolske okvire in postal bizeljski krajevni glasbeni dogodek.

M. L.

FESTIVAL NA BIZELJSKEM - Na festivalu, s katerega je fotografija, je med pevci z razredne stopnje Amadeja Plevel z "Mornarsko" dosegla 1. mesto po mnenju ocenjevalne komisije in občinstva. Med nastopajočimi s predmetne stopnje je Primož Dececco s "Sulico" zmagal po izboru občinstva, medtem ko je ocenjevalna komisija izbrala za najboljšo pevko te skupine Katjo Mihelin s pesmijo "Vzemi me, veter". (Foto: M. L.)

Brežiška višja šola odpira vrata

Višja strokovna šola začenja z novim šolskim letom z izobraževalnim programom komercialist - Razpisala 140 mest - S šolo proti možnemu potujčevanju

BREŽICE - Potem ko je vlada v začetku januarja sklenila, da bodo tudi v Brežicah letos ustanovili višjo strokovno šolo, se v Ekonomski in trgovski šoli Brežice pospešeno pripravljajo na to, da bodo z novim šolskim letom začeli v višji strokovni šoli izobraževati komercialiste. Matičnost brežiški višji šoli zagotavlja možnost za izdajanje diplom.

Višja šola je v teh dneh objavila razpis, s katerim daje na voljo 70 vpisnih mest za izobraževanje mladine in prav toliko za izobraževanje odraslih. Znani so že tudi predavatelji, potem ko je Strokovni svet za poklicno in strokovno izobraževanje Republike Slovenije 21. januarja potrdil profesorske zbere bodočih višjih strokovnih šol v Sloveniji.

Brežičani so si ogledali šolo, kakršno so želeli ustanoviti, v Nemčiji. Željo po ustanovitvi šole so pozneje utemeljevali tudi s pomočjo trgovinskega združenja Slovenije, kot o prizadevanjih za šolo pravi Franc Pacek, v. d. ravnatelja višje strokovne šole v Brežicah.

Kot pojasnjuje Pacek, je pred 4 leti v odboru za družbene dejavnosti pri brežiškem občinskem svetu dal pobudo za ustanovitev višje strokovne šole za trgovino.

Po poznejših dodatnih pogovorih je dozorela želja, da bi ustanovili višjo strokovno šolo ne samo za trgovino, ampak za komercialno poslovanje. "Prav tako šolo smo želeli v Brežice iz več razlogov. Posavje je regija, ki še nima višje strokovne šole. Brežice so v Sloveniji najbolj oddaljene od slovenskih univerzitetnih študijskih središč. Zato so naši starši bili in so še s študijskimi stroški svojih otrok najbolj obremenjeni. V Brežicah je trgovina najbolj razvita gospodarska panoga, saj več kot 35 odstotkov zaposlenih dela v trgovini. Smo obmejna občina na izrazito izpostavljenem delu nacionalnega ozemlja; dnevne migracije, zlasti ob vikendih, ko hrvaški državljani in celo državljani Bosne in Hercegovine množično nakupujejo v brežiških trgovinah, lahko merimo že v tisočih. Z močnimi šolskimi in kulturnimi ustanovami v tem prostoru lahko primerno skrbimo za ohranjanje narodne identitete. Ne nazadnje obstaja v Posavju in na Dolenjskem velik interes za izobraževanje v programu, ki ga uvajamo," pravi Franc Pacek.

Franc Pacek

OLUJA DVA

OB MEJI - Vesoljni svet se čudi besenju onstran slovenske meje po zmagi slovenskih rokometashev nad Hrvati. Nič nas ne sme presenetiti, saj je bilo tako besenje pričakovati, potem ko so vsi, od vratarja do ministra, pred tekmo hrvaške množice navijačev nagovarjali k sedanjemu divjanju. Množica je pač množica, na Hrvaškem še posebej, in če bi ji v teh dneh dali orožje, bi nastopila Oluja II. K sreči je v igri samo roket, vendar se nikoli ne ve, kdaj bo užaljena športna javnost zabrisala čez mejo kaj trdega.

Po besedah v. d. ravnatelja brežiške višje strokovne šole je plod dogovora med šolam mestom in

• Višja strokovna šola v Brežicah bo imela informativni dan v petek, 11. februarja, ob 12. in 17. uri ter naslednji dan ob 11. uri v predavalnici Ekonomske in trgovske šole Brežice, Bizeljska cesta 45.

Brežičani, da bodo v brežiški višji šoli izobraževali za komercialista in v novomeški za poslovnega sekretarja. "Zelo sem vesel tega sodelovanja," pravi M. L.

NAŠLI OROŽJE

BREŽJE - 26. januarja zjutraj so novomeški policisti ob hišni preiskavi pri 33-letnem A. B. iz Brežice našli polavtomatsko puško in 41 nabojev zanjo. Orožje in strelivo so zasegli, zoper osumljenca bo podana kazenska ovadba.

REKORDER V HITROSTI

ČATEŽ OB SAVI - Krški policisti so 27. januarja ob kontroli prometa na hitri cesti št. 1 ustavili 21-letnega hrvaškega državljanca A. T., ki je vozil kar 204 km/h. Dan je predlog sodniku za prekrške.

REGIONARJI - Krški župan

je nedavno sklical sestanek z direktorji. Ko so se pogovarjali o direktorskem vsakdanu, so se nekateri začeli meniti o ustanavljanju pokrajine Posavje. Nekaj navzočih, posebej tisti, ki imajo v mislih bolj kot posavsko svojo daljnjo domačo pokrajino, so ob debati o regiji Posavje molčali. Nekaj drugih je poskušalo negodovati. Kakor koli, če župan direktorje še enkrat skliče na klepet ob kavi, bo ustanovljena regija Posavje. Že že, dokler jo delajo samo ljudje iz ene, krške občine, vendar kaj bo, ko se bodo v debato vključili še sosedje iz sevnške in brežiške občine? Takrat se bodo regionarji hipoma spremenili v legijonarje v boju za svoj (občinski) prav.

V KAKŠNI DRUŽBI - Krčani še zdaj napijajo novemu letu in letu 2000. Navdušeni so zlasti v družbi Novomeščanov in se imajo za boljše od teh. Gre preprosto za to, v kakšni družbi so v katerem od obeh mest silvestrovali na prostem. Šotor, v katerem so silvestrovali Novomeščani, so stražili navadni varnostniki, plateno streho, izpod katere so bruhali v novo leto Krčani, je stražil sam kmečki kralj Matija Gubec!

SREBRO - Dušan Vodlan, plesalec in organizator plesa iz Krškega, ima ne samo lep, ampak celo srebrn plesni korak. Na prireditvi, s katero so počastili tudi 25-letnico njegovega kulturnega dela, so mu namreč kolegi podarili srebrne čevlje.

Novo v Brežicah

RDEČI KARTONI ZA KLEPETAVE SVETNIKE

Kot kaže, na sejah brežiškega občinskega sveta v prihodnje ne bo šlo drugače, kot da sedanje rdeče, rumene in zelene glasovalne kartone začno uporabljati v drugačne namene. Kajti tiste, ki se za govorniškim pultom trudi opozoriti na katero od pomembnih zadev, zaradi živčava v svetniških klopek pogosto sploh ni mogoče slišati. Ker dosedanja resna opozorila nekaterih svetnikov, kot sta na primer Edi Štravs in ("Učenci mir!") Adolf Korber, niso zalegla, bo moral predsedujoči na prihodnjih sejah poseči kar po rdečem kartonu in nemirneže poslati na hladno. Od pomembnosti dnevnega reda pa bo odvisno, ali bo ohlajanje trajalo le dve minuti, kot pri sedaj silno aktualnem rokometu, ali pa bo izključitev trajala do konca tekme, pardon, seje.

IMENIK SE NI SISTEMIZACIJA

Eden od brežiških svetnikov se je pred časom živo zanimal za sistemizacijo občinske uprave. Hotel je vedeti, koliko ljudi dela, v katerih oddelkih so zaposleni, kako jim je ime in kakšno plačo imajo, čeprav za slednji podatek ni vprašal naglas. Ko je na zadnji seji dobil v roke črno na belem skoraj vse, kar je zahteval, je ob pogledu na trinitideset lepo po oddelkih razvrščenih imen občinskih moči in žena že hotel skočiti pokonci in protestirati zaradi njihovih sicer zelo usklajenih, a po njegovem mnenju močno previsokih plač. K sreči je njegovo namero pravočasno opazil najbližji kolega ter ga še pravočasno opozoril, da v rokah ne drži nove občinske sistematizacije, ampak le nov interni telefonski imenik občinske uprave.

PRAŠIČKE NAUČIJO PLAVATI

BIZELJSKO, SLOGONSKO, OBREŽJE ITD. - V krajih ob državni meji na slovenski in hrvaški strani prašičke najprej naučijo plavati, potem jih začno pitati. Zato, da jih potem lažje pretihotapijo čez mejno reko Sotlo na to ali drugo stran. Pot za neplavalce je menda v Slogonskem. Tam jih čez Sotlo kar vozijo.

"NE GRADITI, ODPRETI MOSTOVE!"

BREŽICE - Ko je poslanec Jože Avšič nedavno odgovarjal na brežiškem radiu na vprašanja glede sporazuma o obmejnem sodelovanju med Slovenijo in Hrvaško, ga je poklical nekdo, ki je komentiral Podobniku. Poslušalec radia je rekel: "Povejte Podobniku, da mu ni treba graditi mostov, kot je obljubil pred volitvami. Naj raje odpre tiste mostove na slovensko-hrvaški meji, ki so že zdaj, pa so zaprti."

Trije inženirji v enem podjetju

Družinsko podjetje MU-REN z Dolenjih Ponikev pri Trebnjem nadaljuje že več kot 30-letno tradicijo proizvodnje strojnih linij za izdelavo betonskih strešnikov

DOLENJE PONIKVE PRI TREBNJEM - "Kamorkoli gremo, službeno ali na dopust, vsi gledamo po strehah," pravi Renata Zupančič Murn, ena od treh solastnikov družbe. Podjetje gradi na uspešnih inovacijah očeta Pavle Zupančiča, sicer dolgoletnega obrtnika, sledi razvoju in se uspešno širi na tuje trge, predvsem Balkana in vzhodne Evrope. Trenutno obratuje preko 100 proizvodnih linij iz te delavnice, ki dajejo kruh več kot 5.000 delavcem.

Poleg strojne inženirke Renate sta družbenika še njen mož Jože Murn, direktor družbe in dipl. strojni inženir, ter svak Viljem Božič, inženir elektrotehnike in namestnik direktorja. Izobrazbo navajamo zato, ker je vsem trem v veliko pomoč v poslu, ki ga opravljajo. Trojica je med drugim tudi dokaz, da se da uspešno, morda celo bolj kot sicer, delati tudi v partnerstvu.

Družba razvija proizvodne linije na osnovi dveh patentnih prijav izpred deset in več let. Urad RS za intelektualno lastnino ji je na osnovi teh prijav v letu 1996 podelil tudi patenta, pozneje pa še patent, s katerim so zaščitili model za strešnik. Gre za slemenjak, ki ga je mogoče strojno izdelati in prinaša izboljšavo v trdnosti, nepropustnosti in prilagajanju strehi. Sedem zaposlenih z omenjeno trojico vred (občasno zaposlijo še kakega pripravnikarja in poleti praktikante) vodi v družbi široko paleto dejavnosti. Ker zahteva trg vsako leto kaj novega, stalno skrbijo za razvoj. Vsa oprema, ki jo izdelajo, je plod njihovega lastnega znanja in je tudi narejena v domači delavnici. Preko 90 odst. vseh potrebnih delov izdelajo sami. Izdelujejo tudi modele ter poleg strojev prodajajo še tehnologijo za

izdelavo strešnikov, ponujajo rabljene linije, skrbijo za remonte, rezervne dele ter nadgradnjo strojev z novostmi.

"Kupcem damo recepturo za izdelavo strešnikov, jim pomagamo pri izboru materialov ter ob prodaji strojev nudimo še usposabljanje za delo z linijo pri nas ter nato pomoč pri zagonu linije pri kupcu. Tudi po prodaji ohranimo tesne stike s kupci in pogosto z njimi še sodelujemo. Za nas je pomembno, da naši kupci delajo dobro, čeprav včasih nanje ne moremo vplivati," pravi Jože Murn.

Družba se vsako leto predstavi na številnih sejnih v tujini sama (Zagreb, Romunija, Madžarska) ali skupinsko. Stroj MU-REN v Sloveniji izdelajo kar polovico vseh betonskih strešnikov, sicer pa 60 do 80 odst. linij prodajo na tujem: na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini, Jugoslaviji, Madžarski, Češki, Slovaški, Albaniji, Estoniji, Kazahstanu, Romuniji in v Rusiji. Odpirajo si tudi vrata na nova tržišča, kot so Alžirija, Bolgarija in celo Kanada.

Pomembno je, da je proizvodne linije iz Trebnjega mogoče uporabiti v industrijskih razmerah, hkrati pa je posamezna linija dosegljiva po relativno nizki ceni in že ob manjših vložkih omogoča

zagon enostavne proizvodnje. Zaradi tega je še toliko bolj primerna za obnavljajoča se gospodarstva na Balkanu in v vzhodni Evropi, ki nimajo dovolj denarja za večje obrate. Računajo tudi na taka tržišča, kot je Kosovo, saj imajo njihovi kupci potem status domačega proizvajalca, kar pa mednarodna skupnost pospešuje. Problematične pa so poti do takih trgov, saj so kot podjetje prepriščeni sami sebi. Kot pravijo v družbi MU-REN, nimajo domače konkurence, vendar se na vseh trgih srečujejo z močnimi tujimi tekmeci.

Trenutno izdelujejo dve liniji in pred vrati imajo še dva remonta. Vsako leto napravijo povprečno 5 novih linij, morda pa bi jih zmogli tudi 20. V prihodnosti naj bi tudi število zaposlenih povečali na 20, kajti stalen razvoj je draga stvar, ki ga mora spremljati širitev trga ter pospešeno trženje, prodaja in servis, torej več dela.

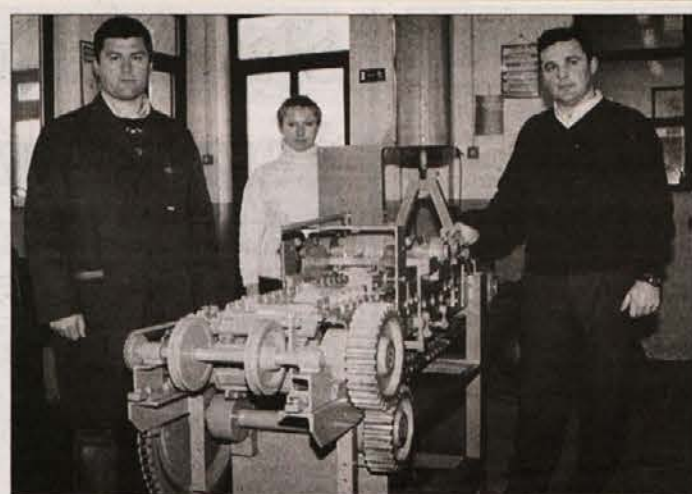
B. DUŠIČ GORNIK

Izšel je PIRS, poslovni informator 2000

Tudi na zgoščenki in na spletnih straneh

LJUBLJANA - Pri založbi Slovenska knjiga so pred kratkim predstavili še osmo izdajo Poslovnega informatorja Republike Slovenije, ki ga poznamo po imenu PIRS. Informacije neposredno preverjajo na terenu in objavljajo le podatke o poslovnih aktivnostih gospodarskih družbah, javnih podjetjih, obrtnih, različnih ustanovah in društvih. V izdaji PIRS 2000 je tako okrog 88.500 objav o delujočih poslovnih osebah. Predstavljajo se s skoraj 8.000 izdelki in storitvami iz palete 625 različnih dejavnosti.

Poleg standardne knjižne oblike informatorja (izšel je v nakladi 17.200 izvodov) letos posebej stavijo na zgoščenko, ki zaradi svoje uporabnosti podira slovenske rekorde: natisnili so jih kar 46.000 izvodov. V založbi poudarjajo, da so zgoščenko brez posebne zaščite in omogočajo namestitve na trdi disk ali pa neposredno delo z zgoščenko. Dodali so možnost iskanja in izbire po več merilih ter prikaz vseh hčera matičnega podjetja. Število natančnih zemljevidov mest so v tokratni izdaji povečali na 18. Dostop do PIRS-a na internetu je še vedno brezplačen (www.slo-knjiga.si/pirs.htm), število zadetkov pa so povečali od 5 na 100. PIRS-ove spletne strani imajo že zdaj 25.000 obiskov mesečno.

PREKO 100 LINIJ PO EVROPI - Družinsko podjetje MU-REN v svoji delavnici snuje razvoj linij za proizvodnjo betonskih strešnikov, samo izdelava več kot 90 odst. vseh potrebnih delov, skrbi za prodajo, svetovanje, usposabljanje za delo, za tehnologijo, rezervne dele, remonte in posodobitve linij. Na sliki (od leve proti desni): Viljem Božič, Renata Zupančič Murn in Jože Murn pri enem od strojev, ki čaka na svojo dokončno podobo v delavnici v Dolenjih Ponikvah. (Foto: B. D. G.)

Z delegacijo na Kosovo

Slovenci bi sodelovali na področju agroživilstva, energetike, bančništva in obnove Kosova

NOVO MESTO - V delegaciji 62 gospodarstvenikov iz 55 slovenskih podjetij, ki je preteklo nedeljo in ponedeljek obiskala Kosovo, je bilo tudi kar nekaj podjetij z našega območja. Gospodarsko delegacijo, ki jo je vodila podpredsednica GZS Marta Kos, so spremljali tudi predstavniki ministrstva za ekonomske odnose in razvoj ter ministrstva za zunanje zadeve.

Predstavniki kosovskega gospodarstva in začasne vlade so na poslovni konferenci spregovorili o razmerah in možnostih za gospodarsko sodelovanje med Kosovom in Slovenijo. Slovenska delegacija je predstavila svoje poglede na pospeševanje gospodarskega sodelovanja, sledili pa so individualni razgovori med kosovski in slovenskimi podjetji. Slednja se zanimajo predvsem za sodelovanje na področju agroživilstva, energetike, bančništva ter obnove Kosova.

IZŠEL PRIROČNIK

LJUBLJANA - Vsem, ki se zanimajo za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, je namenjen strokovni priročnik o novem zakonu s komentarjem svetovalca vlade Marka Štrovs. Izdala ga je založba Oziris iz Lesc.

ZAKLJUČNI RAČUN

LJUBLJANA - Pri založniški hiši Primath je izšel priročnik za lažje razumevanje in oceno bilančnih izkazov. Vsebuje tudi praktične napotke za poslovno odločanje pri sprejemanju zaključnega računa in razlaga računovodske izkaze. Naslov priročnika je Zaključni račun z analizo, avtor pa je univ. dipl. ekonomist Rajko Zadravec.

Zaradi združitve močnejša banka

Kaj prinaša združitev SKB banke in Nove KBM novomeški poslovni enoti in njihovim strankam? - Ista bančna mreža, a močnejša in bolj varna banka, tudi za večja podjetja

NOVO MESTO - V novomeški poslovni enoti SKB banke ne pričakujejo posebnih sprememb zaradi združitve njihove banke z Novo KBM. Kot pravi direktorica enote Marica Škoda, bo bančna mreža na tem območju ostala enaka. Prej kot presežne delavce pričakujejo celo kadrovske okrepitve zaradi plačilnega prometa. Mariborska banka dosegljiva ni posegala na območje Dolenjske in Bele krajine. Z združitvijo, ki bo po napovedih končana v začetku prihodnjega leta, bo nastala nova banka, ki bo imela v poslovanju z gospodarstvom in prebivalstvom četrtinski tržni delež in za 60 milijard dolarjev skupnega kapitala.

Kapitalska moč bo banki omogočila, da bo lahko spremljala tudi večja podjetja in njihove prodore na tuje trge, ponujala širšo paleto produktov ter zagotavljala večjo varnost strankam. Zato direktorica Škoda zato poudarja, da bo združitev tudi strankam na območju dolenjske regije, združitve prinesla prednosti, in da je v javnosti zelo odmevna lanska izguba SKB banke v resnici knjigovodska operacija, ki ne bo vplivala na likvidnost banke in ne na tekoče poslovanje.

SKB banka je namreč očistila bilanco in tako, kot trdijo v vodstvu, postavila poslovanje na zdrave temelje. Ker posveča posebno pozornost poslovanju s podjetji, je s kreditiranjem v času tranzicije nalezljiva tudi na težave. Kot pravijo v banki, imajo večino naložb zavarovanih s prvovrstnimi jamstvi, vendar zaradi dolgotrajnih postopkov pred sodiščem ne pridejo do denarja. Škoda navaja primer podjetja, ki so mu odobrili kredit leta 1991. V letu 1992 je prišlo do izvršbe, šele novembra lani pa so lahko na 2. naroku prišli do nepremičnine, ki jo bodo zdaj prodali.

Novomeška poslovna enota posluje od leta 1991 in se je v teh letih stalno širila, tako da je dosegla, podobno kot SKB banka v Sloveniji, 12-odst. tržni delež na območju Dolenjske in Bele krajine. Ima enote v Trebnjem, Črnomlju in Metliki, mreže pa ne namerava širiti, ker se nove enote ne bi pokrile. Banka je v teh letih delovala razvojno, financirala razvoj zasebnega podjetništva in tudi privatizacijo družbenih podjetij. Po letu 1996, ko se je razdelila na posavsko in dolenjsko enoto, je slednja podvojila obseg poslovanja, posluje pa z dobičkom.

Medtem ko je Nova KBM močnejša na področju poslovanja s prebivalstvom, je SKB banka razvila mednarodno in komercialno poslovanje ter močno elektronsko bančništvo. "Naš cilj je pridobiti podjetja, ki že delajo z nami, pa tudi druga, da prenesejo plačilni promet k naši banki, saj imamo za to ustrezno tehnološko rešitev. Sicer pa pripravljamo ponudbo za vse vrste strank, naše enote so povezane z borznimi posredniki, da naše stranke lahko preko nas trgujejo tudi z vrednostnimi papirji, ukvarjamo se z lizingom, še posebej zanimiv pa je stanovanjski kredit z evro klavzulo," pravi Marica Škoda.

B. D. G.

Marica Škoda

KOLENDAR PRIREDITEV

NOVO MESTO - Turistična zveza Dolenjske in Bele krajine pripravlja kalendar prireditev s katalogom turistične ponudbe v regiji za letošnje leto. V 6.000 izvodih bo izdala podobno brošuro kot lani. Predsednik TZ Alojz Serini poudarja, da je bilo zanjo lani veliko zanimanja in je bila dobro sprejeta. Predvidevajo, da bodo za brošuro porabili 1,2 milijona tolarjev, podjetjem pa ponujajo oglaševanje. Zanj se lahko odločijo še do 7. februarja, saj naj bi brošura v izšla drugi polovici meseca in jo bodo marca že delili na sejmu Alpe Adria v Ljubljani.

Direktorji pri županu na kavici

Poslej se bodo enkrat mesečno sestajali z županom in predstavniki občinske uprave - Kako deluje in kako bi morala delovati uprava, da bi podpirala gospodarstvo

KRŠKO - Krški župan Franci Bogovič je prejšnjo gospodarstvenike iz območja domače občine povabil na kavo. Srečanje ni bilo posebej plodno, vendar je pri tem pomembno, da je zamišljeno kot prvo izmed bodočih rednih mesečnih sestankov, na katerih bipepredstavniki občinske uprave na čelu z županom skupaj s krškimi direktorji ugotavljali težave, stanje in premike na področju gospodarstva ter dajali pobude in predlagali akcije za uresničitev idej.

"Na takih srečanjih bi ugotavljali, kako občinska uprava deluje in kako bi morala delovati, se spoznavali med sabo, obravnavali

li problematiko s področja gospodarstva, še posebej urejanja prostora, ureditvenih načrtov za industrijske cone ter občinske pod-

pore gospodarstvu," je uvodoma pojasnil župan Bogovič. Posebej je izpostavil akcijo, ki jo pripravlja skupaj s Klubom posavskih študentov. Akcija naj bi postala posavska, z njo pa bi dosegli, da bi posavska podjetja odprla vrata znanju in mladim ter tako preprečila, da bi posobni kadri še naprej odhajali oz. ostajali drugje.

Kot je poudaril, v občini veliko pričakujejo od industrijske cone Vrblina, za katero se zdaj pripravlja ureditveni načrt. Občina podpira gospodarstvo, še posebej drobno, preko novih oblik, kot sta Podjetniški center ali Regijski pospeševalni center. Po Bogovičevem mnenju je prav, da se vsi, ki pospešujejo gospodarski razvoj v nekem okolju povežejo. "Za Regijski pospeševalni center se pogajamo le tri velike občine, kar je prednost pred nekaterimi drugimi okolji, kjer se pogaja po 20 občin. Če bomo imeli še srečno roko pri izbiri direktorja, lahko od tega centra veliko pričakujemo. Že lani smo dobili 30 milijonov tolarjev od ministrstva za malo gospodarstvo, zdaj pa se pripravljajo ustanovitev garancijskega sklada. Ko bo zaživel, občina ne bo več po starem subvencionirala obrestnih mer," je povedal župan. Dodal je še, da je občina začela širiti tudi obrtno cono v Leskovcu, in sicer v smeri proti Žadovinku.

"Kofetariji" so se na prvem srečanju dogovorili, da se bodo z županom in predstavniki občinske uprave sestajali vsak prvi tork v mesecu ob 14. uri.

B. D. G.

KAKO KAŽE NA BORZI?

Zima je v znamenju piva

Po dolgih mesecih bodo vlagatelji le dočakali dan, ko bodo svojemu borznemu posredniku naročili: "Laško, prosim!" Od 1. februarja se bo namreč v prvi kotaciji A trgovalo s 4.426.792 rednimi delnicami Pivovarne Laško. Trgovanje z njimi je bilo živahno že na sivem trgu, kjer so se cene gibale med 5.000 in 5.300 tolarji za delnico, na borzi pa si nekateri obetajo cene tja do 6.000 tolarjev, kar je precej nad knjigovodsko vrednostjo delnice, ki je zadnji dan v letu 1998 znašala 3.323 tolarjev.

Trenutno je za delnico Pivovarne Laško neugodno le to, da začetek trgovanja sovpada z začetkom na Ljubljanski borzi, po drugi strani pa bodo vlagatelji nekoliko previdni, saj so se pred kratkim že opekli z zaletavimi nakupi delnic Save, ko se je ponovila že tolikokrat videna zgodba o strmem vzponu tečaja in njegovem padcu. Da bo zima bolj pivovarniško obarvana, kaže še podatek, da je po nekaj mesecih tudi Pivovarna Union uspela uskladiti podatke o delničarjih s Klirinško depotno družbo, kar verjetno pomeni, da delnice lahko v kratkem pričakujemo na borzi. Tako med večjimi na sivem trgu ostajajo še delnice Žita in Telekom, pri obeh pa povpraševanje bistveno presega ponudbo. Predvsem Telekomove delnice so iskane, kot bi bile iz čistega zlata, kar pa ob napovednem dobičku v višini 15 milijard tolarjev sploh ni naključje.

Da ob umirjenem trgovanju borzni indeksi občutneje ne zdrs-

ne, gre pripisati predvsem delnicam Mercatorja, BTC-ja in tudi Krke. Mercatorjeve ob pričakovani združitvi z Emono Merkurjem skokovito pridobivajo vrednost, tako da je zanje potrebno odšteti skoraj 17.000 tolarjev. Delnicam BTC-ja neprekinjeno raste vrednost zaradi dobrih poslovnih rezultatov in smelo začrtane vizije podjetja. Krkine delnice pa so se ustale pri 27.800 tolarjih. Na trgu delnic pivo razen manjšega prometa ni bistvenih sprememb. Cene prazničnih pivo so se ustale med 35 in 37 tolarji, polprazničnih pa med 50 in 55 tolarji. Očitno se še niso odzvale na dobro novico, da končno sprejeti zakon o zavarovalništvu predvideva, da bo od trenutno neznane številke (ki se ji reče družbeni kapital v zavarovalnicah) država 30 odst. namenila za polnopravni premoženja prazničnih pivo.

Vse, ki spremljate borzne tečajnice, naj opozorim, da se bodo od 1. februarja zaradi uskladitve trgovanih oznak vrednostnih papirjev z oznakami istih papirjev v centralnem registru KDD uporabljale nekatere spremenjene oznake: za Delo DELR namesto DELG, za Istrabenz ITBG namesto ITB, za Kovinotehno redne KCEG namesto KOVR, za Kovinotehno prednostne KCEU namesto KOVP ter za Dano DMRG namesto DMR.

MARJETKA ČIČ
Dolenjska borznoposredniška družba
Novo mesto
Tel. (068) 371-8221, 371-8228

Slovenskim mlekarjem trda prede

Spomladi evropski inšpektorji še v mlekarne - Dva meseca za prilagoditev? - Dolenjske kmetije ne bodo prenesle tako nizko postavljene ciljne odkupne cene 46,90

NOVO MESTO - Komaj se je poleg preplah med slovenskimi izvozniki rdečega mesa, že se Sloveniji obetajo trije novi temeljiti pregledi evropskih inšpektorjev. Prvega med njimi naj bi bila verjetno že maja ali junija deležna pridelava mleka. Prepoved izvoza mleka je za slovenske mlekarje in posredno tudi za predelovalce velik udarec, še posebej pa se bojijo veržne reakcije na za nas izredno zanimivih trgih bivše Jugoslavije.

Veterinarska uprava je mlekar- nam, ki imajo dovoljenje za izvoz v dežele petnajsterice, naložila, naj v dveh mesecih poskrbijo za sanacijo in prilagoditev ter poskušajo ohraniti izvozna dovoljenja. Gre gotovo za nalogo, ki jo je precej lažje naložiti, kot izpeljati. Tudi dolenjski pridelovalci mleka so nedavno opozorili, da je čas prilagajanja, ki ga imajo na razpolago, prekratke.

V času slovenske samostojnosti se je število kmetov, ki oddajajo mleko, več kot za pol zmanjšalo, vendar dobra polovica od 20.000 rejcev govodi, ki oddajajo mleko.

Črnomelj bo dobil vinarsko-informativni center

Vinogradniki lahko prihodnji petek prinesejo vino v Črnomaljsko klet

ČRNOMELJ - Društvo vinogradnikov Črnomelj bo v petek, 25. februarja, v nekdanji kovinarski šoli v Ulici Mirana Jarca 2 v Črnomlju odprlo Črnomaljsko klet - vinarsko informativni center Bele krajine. V njej bodo predstavili vina belokranjskih vinogradnikov, s tem pa se bo društvo vključilo tudi v turistično ponudbo. Obiskovalci bodo dobili natančne podatke tako o vinih kot o njihovih pridelovalcih, lahko pa jih bodo tudi kupili.

Črnomaljsko klet bo odprl minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Ciril Smrkolj. V Društvu vinogradnikov pa želijo, da bi sodelovalo čimveč belokranjskih vinogradnikov, medtem ko bo nadaljnje predstavljanje vin urejeno v skladu s pravilniko o delovanju kleti. Zato prosijo vinogradnike, ki želijo sodelovati s svojim vinom, da ga oddajo v petek, 11. februarja, od 8. do 12. ure v Črnomaljski kleti. Izpolnjevati pa morajo štiri pogoje: da je vino ocenjeno z oceno, ki ni nižja od 16 točk; da ima vinogradnik odločbo o primernosti vina za promet Kmetijskega inštituta Slovenije iz Ljubljane, Maribora ali Nove Gorice; da je vino polnjeno v buteljke, ki so opremljene z etiketami; da brezplačno oddajo najmanj po deset buteljk istovrstnega vina oziroma najmanj dve buteljki istovrstnega vina jagodni izbor ali ledeno vino, pri tem pa letnik vina ni pomemben. Informacije o oddaji vina lahko dobijo pri kletarju Bojanu Jakliču (tel. 041-869-537), vse ostale pa pri predsedniku Društva vinogradnikov Črnomelj Matiji Absecu (tel. 068-52-266).

še vedno redi samo eno do štiri krave. Kmetje opozarjajo, da slovenske in z njimi tudi dolenjske kmetije ne bodo prenesle predla-

• Po 1. aprilu bo prenehala veljati uredba o odkupni ceni mleka in se bo oblikovala tržno, v pogajanjih med rejci in mlekarji. Država pri tem sodeluje pri v oblikovanju ciljne cene, ki naj bi jo dosegali na sprejemnem mestu v mlekar- ni. Slovenski govedorejci so v začetku januarja oblikovali skupino, ki se bo pogajala z ministrstvom za kmetijstvo in mlekar- nami. Pri tem želijo doseči, da bo ciljna cena med 62 in 65 tolarji, poleg tega pa še, naj se neposredna plačila na hektar travinja povečajo na 50 do 70 tisočakov. Sedaj predvidena plačila namreč po njihovem mnenju ne krijejo izpada pri odkupni ceni mleka, ker neposredna plačila dobijo tudi tisti, ki redijo dojilne ali ovce, seno prodajo ali pa ga celo zažgejo na travniku. Rejci goveje živine zahtevajo še preklic uredbe, po kateri za vsak kilogram odkupljenega mleka plačujejo 0,7 odst. odkupne cene v integralni proračun.

gane ciljne cene za odkup mleka, ki naj bi od sedanje izhodiščne cene pri 51,90 tolarja padla na 46,90 tolarja za liter mleka s 3,7 odst. tolšče. To je precej manj od dosedanje povprečne odkupne cene za liter mleka. "Kako bomo shajali, če pa je Ekonomski inštitut izračunal ceno 60 tolarjev za liter?" je pred kratkim v Novem mestu vpraševal kmet Kastelic.

Ciljna cena v EU za obdobje 2000-2005 je 63,25 tolarja za liter, povedati pa je treba, da evropski kmetje dobijo plačano povprečno komaj 92 odst. ciljne cene. Če bi to veljalo tudi pri nas, bi kmet

JUTRI DVA OBČNA ZBORA

RIBNICA - Govedorejsko društvo Ribnica bo imelo jutri svoj redni letni občni zbor. Zbor se bom pričel ob 10. uri v gostilni Mihelič, kjer pa bo prav tako jutri, ob 18. uri še občni zbor ribniškega Društva podeželskih žena.

O BALKONSKEM CVETJU

SEMIČ - Občina Semič in Kmetijska svetovalna služba Črnomelj vabita v četrtek, 3. februarja, ob 18. uri v kulturni dom v Semiču na predavanje o ureditvi okolice hiš in balkonskem cvetju. Predavala bo dipl. inž. Ruth Podgornik-Reš.

dobil pičlih 40 tolarjev za liter mleka. Ob nizki ciljni ceni je ministrstvo za kmetijstvo zagotavljalo, da bo kmet dobil razliko z neposrednimi plačili. Ta naj bi znašala 15.600 tolarjev na hektar travinja in 54.000 tolarjev na hektar koroze ali krmnih žit. Ker pa kmetijsko ministrstvo v proračunu ni dobilo pričakovanih 54 milijard tolarjev, bodo, tako vsaj je napovedal državni sekretar mag. Franc But, ciljno ceno morali popraviti. B. D. G.

Jože Marolt

Potrdili staro vodstvo

Občni zbor strojnega krožka Urban

RIBNICA - Člani strojnega krožka Urban so imeli prve volitve vodstva krožka pred štiri leti, ko so krožek ustanovili. Na nedavnem občnem zboru so zato morali opraviti nove volitve. Za predsednika krožka so ponovno izvolili Jožeta Marolta, vodja ostaja Stanko Oblak, svoji funkciji pa bosta v obdobju prihodnjih dveh let še naprej opravljala tudi Irena Šilc kot tajnica in Janko Debeljak kot blagajnik. Zaradi letos predvidenega služenja vojaškega roka vodje krožka ga bo v času njegove odsotnosti nadomestil Martin Mate. Novost, ki so jo ob volitvah izvedli, pa je, da so število članov v upravnem odboru krožka povečali od dosedanjih 7 na 11, kar je posledica dejstva, da strojni krožek Urban deluje tudi na območju bivše cirkniške občine.

V okviru krožka so v preteklem letu organizirali strokovno ekskurzijo v Trebnje, kjer so se seznanili z delom tamkajšnjega krožka, organizirali pa so tudi dve predstavitvi: strojnega ploganja črne folije za potrebe v vrtnarstvu in čistilne košnje proti zaraščanju površin. Sodelovali so tudi na govedorejski razstavi v Ribnici, kjer so razstavili svoje nove stroje, tako kot lani

, pa bodo tudi letos obrezovali staro drevje. Kot so se odločili na zboru, bosta to še naprej opravljala Alojz Novak in Stanko Oblak. Sicer pa bodo letos pripravili strokovno ekskurzijo v Verono, skušali nabaviti vrtni stroj za potrebe v pašništvu, člani krožka pa bodo tudi servisirali molzne stroje.

M. L.-S.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Razmere v vinogradništvu se spreminjajo

Stari rek, ki pravi, da je od dvojega treba izbrati vedno manjše zlo, je sicer priporočljiv, vendar je vprašanje, ali smo spričo sedanje naglice pripravljeno vedno dobro premisliti in presoditi. To velja tudi za vinogradništvo.

Hitre spremembe vzbujajo strah, da bomo nekaj zamudili (ali se napačno odločili), potem trpimo pa posledice zgrešenega vlaganja. To velja tudi, kadar se je treba odločiti, kaj lahko dosežemo v boju z mednarodno konkurenco pri prodaji vina na domačem trgu.

Lahko vino ponudimo ceneje kot tisti, ki ga prideluje v lažjih pogojih, strojno, na zelo velikih površinah? Ali lahko pritegnemo domačega porabnika, če imamo na steklenicah lepo etiketo, pa obenem vino, za katero porabnik ni prepričan, da je boljše, kot tisto, ki je cenejše, zlasti če je pridelano v za trto ustrežnejših (južnih) krajih?

Rešitev vinogradništva in vinogradnikov pri nas je v ustvarjanju zaupanja in poštenih odnosih med porabnikom in pridelovalcem. Zato mora vinogradnik saditi trte le na tistih legah, ki so zanje res ustrezne. Trt ne sme obremenjevati, predvsem pa ne sme izsiljevati rodovitnosti z uporabo umetnih gnojil. Upoštevati mora, da lahko le sonce in neposredno osvetljena listna površina ustvari tisoč in več različnih spojin, ki so, v ustreznem razmerju, pomembne za kakovost grozdja oziroma vina.

Obdobje, ko se pivec odloča za nakup vina le na osnovi doseženih medalj, bo končano takrat, ko bo poplava predikatov razvrednotila vse ne glede na dejansko vrednost in vložen vinogradnikov trud. Zato je potrebno, da se tisti vinogradniki, ki nimajo možnosti pridelovati velikih količin vina, odločijo za navezavo neposrednih stikov s porabnikom. Pri tem bo poleg vina pomemben celoten vtis, ki ga bo vinogradnik naredil na kupca. Ta bo želel spoznati potek pridelave in predelave grozdja in nege vina. Pri tem bo lahko ugotovil značaj in duhovno naravnost vinogradnika in bo primoran plačati tudi več za pristno kakovost.

In še nekaj: ali in koliko nam je potrebno vlagati v izvoz vina, če ga v Sloveniji pridelamo le za svoje potrebe? Ali bo potem domači človek pil najslabše uvoženo vino, mi pa se bomo trudili, da poceni izvozimo prvovrstna vina, namesto, da bi tujega porabnika pritegnili k nam, na deželo, kjer se še čuti pristnost narave in človeka?

Spomladi, ko se pripravljamo, da ponovno poprimemo za delo, ne dovolimo, da nas grožnje z nizkimi cenami spravijo v obup! Pokažimo, da je sad vinske trte in človekovega dela v resnici vir zdravja. Zastavimo si nov načrt dela v vinogradu in za dosego novega odnosa do porabnika vina! Uspeh bo viden prej, kot če vztrajate pri starem. Tistim, ki ste že tako daleč, da preusmeritve ne zmorete več, in se čutite zmogljive v boju s konkurenco, iz vsega srca želim srečo ob vašem pogumu.

(Se nadaljuje)
JOŽE MALJEVIČ
Kmetijska svetovalna služba

KNJIGOVODSTVO NA TURISTIČNI KMETIJI

DRAŠIČI - Kmetijska svetovalna služba Črnomelj in Metlika vabita v ponedeljek, 7. februarja, ob 16. uri vse, ki se ukvarjajo s turistično dejavnostjo na kmetiji, na Simoničevu kmetijo odprtih vrat v Drašiči 56. Prisluhnili bodo predavanju o knjigovodstvu na turistični kmetiji in sodelovali v delavnici o ponudbi vina ob hrani. Prijave sporočite do petka, 4. februarja, na tel. št. 56-210 ali 58-585.

PREDAVANJE O NEGI VINA

SEMIČ - Semiška podružnica Društva vinogradnikov Bele krajine in Kmetijska svetovalna služba Črnomelj vabita v nedeljo, 6. februarja, ob 10. uri vinogradnike v penzion Smuk v Semiču. Prisluhnili bodo predavanju o negi, boleznih in napakah vina, drugem pretoku vina in pripravi na stekleničenje. Predavala bo dr. Mojmir Wondra iz ljubljanske Biotehniške fakultete. Po predavanju bodo spregovorili o nadaljnjem delu društva.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Hrana v mrzlem času

Stara slovenska kmečka hrana ni vedno in za vsakogar sprejemljiva, vendar dosti bolj primerna kot je tista, ki jo večina uživa sedaj. Če želimo biti usklajeni z naravo v vseh letnih časih in zdravi, se moramo prilagoditi svojemu naravnemu okolju tako z domačimi živili kot tudi z načinom priprave jedi. Pozimi naj bi uživali čimveč korenaste zelenjave, kot so korenje, repa, pesa, peteršilj, in tudi čebulo, česen. Večkrat naj bo na jedilniku poleg kuhanega tudi surovo kislo zelje. V hladnem času naj bi uživali različne vrste kaš, kot so to ješenjence, prosena, in kosmiče ter stročnice vseh vrst. Slednje dajejo telesu energijo in beljakovine. Vsaj enkrat na teden pripravimo za obrok plave ribe. Potrebno količino kalcija bomo vzdrževali z mlekom in mlečnimi izdelki, vendar so bogati s kalcijem tudi mandlji, saj 100 g le-teh vsebuje dvakrat več kalcija kot enaka količina mleka, sezamovih semen kuhanih brokolov, ohrovtu in zelja.

Pravo bogastvo vitaminov in mineralov vsebujejo mladi poganjki uskladiščene repe, korenja in kolerabe (cima), ki jih sesekljamo med različne solate in prikuhe. Tudi špinacea vsebuje veliko kalcija, vendar ga prebavila teže vsrkajo zaradi prisotne oksalne kisline. Dnevne potrebe po

vitaminu C (askorbinski kislini) bomo zadostili s sokom ene limone in s 100 g surovega kislega zelja. Pozimi naj bi jedem dodajali manj soli kot poleti, ker se manj potimo. Okus poudarimo jedem z različnimi dišavami. Uživanje alkohola daje v mrzlem obdobju varljiv občutek toplote, ker alkohol razširi žile v koži. Vendar na tak način izgubi človek toploto in energijo veliko hitreje, kot bi jo brez alkohola. Alkohole pijače pospešijo tudi izločanje vode zaradi povečane delovanja ledvic. Tudi z mesom ne smemo pretiravati.

Za obrok pripravimo na osebo 100 g do 120 g malo mastnega mesa. Če vemo, da je bila naša prehrana daljši čas osiromašena z esencialnimi hranljivimi snovmi, to je vitamini, minerali in nekaterimi življenjsko pomembnimi amino kislinami, moramo čim hitreje spremeniti naš odnos do zdrave in varovalne prehrane. Ta nas varuje pred strupenimi snovmi iz okolja, zavira procese staranja in krepi obrambne sposobnosti organizma. Zaradi hitrega ritma življenja si mnogi otroci in odrasli privoščijo "hitro ali ulično hrano", ki je biološko ustrežna le skupaj z dovolj sadja in zelenjave. V času različnih prehladnih okužb si krepimo telo s hojo po svežem zraku in uživanjem lahke ter biološko bogate hrane!

VABILO NA PREDAVANJA

TREBNJE - Kmetijska svetovalna služba Trebnje vabi še jutri, v četrtek, 3. februarja, na predavanje o kmetijsko-gozdarskih zbormah, ki bo ob 10. uri v veliki predavalnici CIK-a v Trebnjem, ob 13. uri pa v prostorih nad združeno trgovino na Veliki Loki. Predaval bo Stane Bevc iz Kmetijskega zavoda Novo mesto, sledila bo predstavitev hibridov podjetja Agrosat. Kmetovalci pa so vabljeni tudi na predavanje o somatskih celicah in mikroorganizmih v mleku, in sicer v soboto, 5. februarja, ob 10. uri v veliki predavalnici CIK-a v Trebnjem in ob 13. uri na Veliki Loki; v ponedeljek, 7. februarja, ob 10. uri v gostilni Jerlah v Velikem Gabru in ob 13. uri v OŠ Dobrnič; v torek, 8. februarja, ob 10. uri v kulturnem domu Šentrupert in ob 13. uri pri Lamovšku na Trebelnem. Predavala bo mag. Olga Zorko iz Veterinarskega zavoda Slovenije. Pri vseh predavanjih, ki so obvezna za vse, ki oddajajo mleko, bo predstavitev proizvodnega programa Henkel Ecolab.

Z NOVOMEŠKE TRZNICE

Na novomeški tržnici tudi ta ponedeljek ni manjkalo branjev in njihovih skrbno pridelanih pridelkov. Korenje, črna redkev in kolerabo so ponujale po 200 do 250 tolarjev kilogram, krompir po 70, fižol od 300 do 500, česen po 500, čebulo v rešti po 250, zeljate glave za sarmo po 300, repo po 200, peteršilj po 1000, zeleno solato po 300, kisel zelje po 300, zeljate glave po 100, jabolka po 80 do 100, suho sadje po 800 in kilogram orehovic jedrc po 800 do 1100 tolarjev kilogram. Na voljo je bilo tudi žganje (liter je stal 800 tolarjev) ter domača ajdova moka (za kilogram je bilo potrebno odšteti 400 tolarjev), steklenička propolisa je stala 100 tolarjev, kilogram domačega medu je bil po 900 do 1000 tolarjev, na voljo pa je bil tudi pomladni teloh po 200 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 68 do 3 mesece starih prašičev, 26, starih 3 do 5 mesecev, in 7 starejših. Prvih so prodali 44 po 350 do 390, drugih 13 po 280 do 300, tretjih pa 2 po 240 do 250 tolarjev kilogram.

Sava razdelila vinograde in ljudi

Občni zbor Društva vinogradnikov Sevnica-Boštanj - Člani na predavanjih in izpitih - Društvo ima kralja cvička - Komisija ni ponudila zadovoljive rešitve za levi breg

SEVNICA - Društvo vinogradnikov Sevnica-Boštanj je na občnem zboru v nedeljo v sevniskem hotelu Ajdovec pregledalo delo v zadnjem obdobju. Dosedanji predsednik Rado Umek je opozoril tudi na neveljavo lokalnih vinogradnikov, ki so jo povzročili postopki za uveljavljanje cvička.

Vinogradniki, povezani v omejeno društvo, so v zadnjem obdobju prisluhnili številnim strokovnim predavanjem: Po arhivskih podatkih, ki jih je navedel Rado Umek, se je v zadnjih 10 letih udeležilo takih predavanj več kot 2.700 slušateljev. Več kot 100 članov je opravilo letni kletarski izpit. 42 od 47 vpisanih tečajnikov je uspešno opravilo degustacijski tečaj, ki so ga vodili priznani slovenski enologi. Tečaj je po Umekovih besedah priznala ljubljanska biotehniška fakulteta, ki je vinogradnikom tudi izdala potrdila. "Vedno smo delovali odprto, zato so se predavani lahko udeležili vsi zainteresirani vinogradniki," je poudaril dosedanji dolgoletni predsednik Umek.

Stalno izobraževanje je rodilo sadove, kot je poudaril Umek, "saj se je vino z našega območja toliko izboljšalo, da naši člani z

vini dosegajo zelo visoke uvrstitve in ocene in se naša vina lahko primerjajo s tistimi iz podravske in primorske regije". Nenehna skrb za dvig vinogradniškega znanja je privedla tudi do vrste priznanj, diplom in medalj, ki so jih dosegli člani društva. Za poseben uspeh štejejo v društvu, da je njihov vinogradnik Lojze Zalašček postal kralj cvička za leto 1999; Umek mu je za dosežek čestital v imenu občnega zbora.

Kot je videti, so društvo opazili poleg vinogradnikov tudi drugi, saj je za svoje delo doslej prejelo grb občine, najvišje občinsko priznanje.

Med člani društva, ki vključuje vinogradnike z levega in desnega brega Save, je zavrelo, ko je strokovna komisija pri utrjevanju blagovne znamke cviček določila reko Savo za mejo, kjer naj bi se prenehal pridelovati cviček. "Vinogradniki, navajeni dajati svoje

vino v oceno v Novo mesto ne glede na to, na kateri strani Save je bilo vino pridelano, se ob taki odločitvi komisije razburjajo. V našem primeru komisija ni ponudila alternativne rešitve, ki bi zadovoljila pridelovalce z levega brega Save. Zaradi navedenega je bilo in je še vroče krvi, ker posamezni vinogradniki krivijo društvo in njegove predstavnike, čeprav za

• Na nedeljskem občnem zboru so izvolili nov upravni odbor. Dotedanji odbor je odstopil, potem ko je na lanskem občnem zboru podal ostavko takratni predsednik Rado Umek. Takrat predsednik niso razrešili funkcije, ampak so odločanje o novem vodstvu prestavili na letošnji zbor.

stanje niso popolnoma nič krivi," pojasnjuje Umek. Kot dosedanji predsednik ima zelo prijeten občutek, da "smo veliko naredili za društvo in za napredek vinogradništva in vinarstva na območju, ki ga obsega društvo".

M. L.

Zamolčanost le stvar preteklosti

Spominski večer v Knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu, posvečen akademskemu kiparju Francetu Goršetu - Življenjska in ustvarjalna pot pomembnega umetnika

NOVO MESTO - Kipar, grafik in ilustrator France Gorše se vse močnejše vpišuje v našo kulturno zavest kot pomemben slovenski likovni ustvarjalec, hkrati pa kot še en slovenski umetnik, ki se je prebil iz zamolčanosti, načrtovane iz ideološke in politične pritlačnosti. Spominu na tega ustvarjalca, čigar stoletnico rojstva smo praznovali pred tremi leti, je bil posvečen kulturni večer minuli četrtek, 27. januarja, v čitalnici Knjižnice Mirana Jarca.

Na prireditvi, ki jo je vodila višja bibliotekarka Jadranka Matić Zupančič, je o umetniku najprej spregovoril Bojan Božič, direktor Galerije Božidarja Jakca iz Kostanjevice, kjer hranijo zbirko Goršetovih del. S Kostanjevico so tudi povezana prizadevanja za ponovno umetniško umestitev v slovensko kulturo, žal pa tudi poskus njegove odstranitve. Leta 1972 so namreč v Kostanjevici, kjer so v okviru Dolenjskega kulturnega festivala zbirali Goršetova dela že od leta 1967, pripravili prvo povojno veliko pregledno razstavo Goršetovih del v domovini, natisnjen je bil tudi katalog, vendar pa razstave zaradi političnih pritiskov niso smeli odpreti za javnost. Ta kulturni madež so lah-

ko sprali šele veliko let kasneje s pregledno razstavo in postavitvijo stalne razstave, ki bo, tako vsaj upajo, ob praznovanju 750-letnice prve omenbe Kostanjevice dobila tudi samostojen prostor. Mlada umetnostna zgodovinarica Alenka Černelič Krošelj iz Brežic (tema njene diplomske naloge je bilo Goršetovo ustvarjanje) je nato občinstvo popeljala z dia pozitivni in besedo po ustvarjalni in življenjski poti, ki jo je Gorše prehodil v treh izrazitejših etapah. Prvo obdobje po končanem študiju kiparstva na zagrebški akademiji pri znamenitem kiparju Meštroviću do konca druge svetovne vojne je bilo v znamenju uspešnega prodora umetnika med ugledne slovenske likovnike. V tem

času je nastalo več pomembnih umetnin, med njimi upodobitev plesnega para Pic in Pina Mlakarja, Kopalka, ki stoji na ljubljanskem kopališču Ilirija, in Eva, ki stoji v slovenskem parlamentu. Drugo obdobje je zaznamovala tujina. Gorše se je leta 1945 pridružil velikemu valu ubežnikov pred komunistično revolucijo in najprej emigriral v Trst, leta 1952 pa v Severno Ameriko, kjer se je težko prebijal skozi življenje. V ustvarjalnem pogledu je to obdobje pomenilo nov vrh z značilnim odklonom od realizma in prehodom v ekspresivno kiparstvo. V tem času je izumil posebno kiparsko tehniko, ki jo je imenoval orešec. Gre za mešanico lepila in orehovega žagana, ki je kiparju nudila specifične izrazne možnosti. V Ameriki je ustvaril veliko malih plastik in opremil precej tamkajšnjih slovenskih cerkva. Tretje obdobje zaznamuje Goršetova vrnitev v Evropo. V začetku sedemdesetih let se je za stalno naselil blizu domovine. Najprej v Kortah in nato v Svecih na avstrijskem Koroškem. Na stari kmečki domačiji si je uredil atelje z galerijo in tu ustvarjal vse do smrti leta 1986. Za to obdobje je značilna kiparjeva vrnitev v realizem.

Za konec spominskega večera je Odeta Gorše iz Novega mesta, edina v Sloveniji bivajoča kiparjeva sorodnica, spregovorila o svojem "stričku". Nanizala je nekaj spominov na Goršeta in predstavila umetniški koledar, ki ga je pripravila v sodelovanju z novomeško založbo Goga. Poslušalci so zvedeli za nekaj zanimivih o posameznih delih, predstavljenih v koledarju, med drugim za žalostno usodo ljubkega Srmežljivega amorčka. Gorše ga je odli v bronu kot darilo za svojo krščenko, hčer slikarja Mihe Maleša, izvirnik pa je nameraval podariti Mariji Smrekarjevi, a se mu je na poti razbil.

M. MARKELJ

RAZSTAVA PRI FRANČIŠKANH

NOVO MESTO - V počastitev kulturnega praznika bodo v knjižnici pri frančiškanih v soboto, 5. februarja, ob sedmih zvečer odprli slikarsko razstavo Čopci in dleto - ljubezen in molitev moja, na kateri se s svojimi deli predstavlja mladi slikar in kipar Jože Trontelj, doma iz Grosuplja.

OGLED VSEH RAZSTAV

NOVO MESTO - Dolenjski muzej vabi v torek, 8. februarja, od devete do dvanajste ure dopoldan na ogled svojih stalnih in občasnih razstav. Po razstavi "Božidar Jakac in Novo mesto" bo vodil muzejski svetovalec Jožef Matijević. V počastitev kulturnega praznika je vstop prost.

SLOVESNA AKADEMIJA

TREBNJE - Območna izpostava sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti in Zveza kulturnih društev Trebnje vabita na slovesno akademijo v počastitev kulturnega praznika, ki bo v ponedeljek, 7. februarja, ob sedmih zvečer v kulturnem domu. V programu bodo sodelovali instrumentalni kvartet Unikart, Trebanjski oktet, ženski pevski zbor Svoboda Mirna in recitatorka Zvonka Falkner. Slavnostni govornik bo Jože Falkner.

NO WAY V LOKALPATRIOTU

NOVO MESTO - Jutri, 4. februarja, bo ob devetih zvečer v Lokal Patriotu nastopila skupina No Way iz Divače. Skupina igra glasbo v slogu funky-groove, za katerega je značilna spontana improvizacija in komunikacija z občinstvom.

Likovni sadovi Mirne Peči 99

Osemnajst slik, nastalih na lanski mednarodni slikarski koloniji Dolenjska likovna srečanja Mirna Peč 99, je od prejšnjega tedna na ogled v novomeški Galeriji Kralj

NOVO MESTO - Z daljšim nastopom okteta Adoramus, ki je v svetlobi prižganih sveč zapel izbor umetnih in ljudskih pesmi, se je v Galeriji Kralj v petek, 28. januarja, zvečer začela slovesna otvoritev razstave likovnih del, ki so nastala na mednarodni slikarski koloniji Dolenjska likovna srečanja Mirna Peč 99. Razstavo je odprl podžupan Mestne občine Novo mesto Boris Dular, delo in sadove likovne kolonije pa je na kratko orisal umetnostni zgodovinar Jožef Matijević.

Z razstavo v Galeriji Kralj je bila postavljena pika na drugi slikarski koloniji v Mirni Peči, ki sta jo lani septembra ponovno s skupnimi močmi organizirali Galerija Kralj in gostilna Novljan. Srečanja se je udeležilo osemnajst likovnikov: Rado Jerič, Jože Kotar, Samo Kralj, Jurij Kravcov, Jože Kumer, Jože Marinč, Drago Mom, Igor Obradinovič, Janko Orač, Božo Rupčić, France Slana, Jože Slak Đoka, Alenka Sottler, Milan Todič, Veljko Toman, Boris Zajc in Stevo Živanov. Toliko imen seveda pomeni skoraj prav toliko različnih umetniških pristopov in usmeritev, zato se na razstavi srečujemo, kot pravi Matijević, "z deli v razponu od romantično naglašenega realizma preko ekspresivnega likovnega izraza do sodobnih pogledov na upodabljajočo umetnost, zanimivo pa je to, da so ustvarjalci pri uresničevanju svojih likovnih zamisli dali večji pomen izraznim sredstvom kot pa dolo-

ČRNOMALJSKI MLADI GLASBENIKI V GOSTEH - V dvorani Luzarjeve gostilne v Škocjanu, kjer za kulturo zavzeta lastnica Ksenija Luzar že tri leta skrbi za občasne kulturne prireditve, so minulo nedeljo, 30. januarja, popoldan na pobudo Damjane Majerle gostovali učenci Glasbene šole Črnomelj, ki prav letos slavi petinidesetletnico delovanja. Na prireditvi, ki jo je prijetno povezovala Mojca Molan, so nastopili: pihalni kvintet, komorni godalni orkester (na sliki) in veliki tamburaški orkester, oba večja sestava pod vodstvom Silvestra Mihelčiča ml. Na koncu koncerta, posvečenega bližnjemu kulturnemu prazniku, je maloštevilno občinstvo in goste pozdravil škocjanski župan Janez Povšič, ravnatelj črnomaljske glasbene šole Silvester Mihelčič st. pa je gostiteljici izročil spominsko darilce - Črnomaljška. (Foto: M. Markelj)

Knjigarna drugačne vrste

Na Glavnem trgu v Novem mestu bo začela delovati knjigarna Goga - Ne samo prodaja knjig

NOVO MESTO - Dolenjska metropola bo v kratkem dobila še eno knjigarno. V stavbi poleg rotovža na Glavnem trgu (starejši Novomeščani jo poznajo kot Koncilijevo mesarijo) prenovljeni prostori že čakajo, da se police napolnijo s knjigami in časopisjem ter privabijo k nakupu in branju ljubitelje knjig, predvsem tiste, ki ob prevladujoči "štacunski" knjižni prodaji pogrešajo nekoliko zlahtnejše zasnovano knjigarno, vsaj približno tako, kot so jo v svoji lanski pobudi opredelili slovenski razumniki, torej kot prostor kulture in znanja, prostor za iskanje in najdevanje slovenske in tuje ustvarjalnosti in kot del urbanega življenjskega utripa, vsebinske in estetske izkaznice kulturne ravni mesta.

V kar trdo jabolko ustanovitve takšne knjigarne so ugriznili zagnanci, ki v okvirih Društva novomeških študentov delujejo na kulturnem področju. Na začetku je bila knjigarna le tiha želja, saj so se trudili predvsem za ustanovitev založbe, v kateri bi lahko uresničili projekte, nastale med novomeškimi študenti in mladimi ustvarjalci. Konec leta 1998 so ustanovili in registrirali zavod Založba Goga, začrtali program in se lotili dela. Poglavitno breme je leglo na ramena treh: Gregorja Macedonija, Marijana Doviča in Tomaža Koncilija, ki so prevzeli vodenje zavoda, uredniškega sveta in sveta zavoda. Založba je lani pripravila prvi javni natečaj, pripravila izid Goršetovega koledarja, pred izidom je cedejka o dvajsetletni zgodovini zabavne glasbe v Novem mestu, v pripravi pa sta še zbornik razprav s simpozija o avantgardnem pesniku Antonu

Podbevšku in fotografska monografija Matjaža Mehleta.

V.d. direktorja Macedoni pravi, da so se po uspešnem začetku delovanja založbe lotili še ustanovitve Knjigarne Goga, dodatna spodbuda pa je bila lanska javna razprava o potrebi po zaustavitvi odmiranja Glavnega trga in pobuda slovenskih razumnikov županom večjih mest, naj podprejo sprejem ukrepov za izboljšanje sedanjih in nastajanja novih knjigarn. Novomeški župan Tone Starc je pokazal primeren posluš in podprl ustanavljanje nove knjigarne. Kot ena od prostorskih možnosti se je pokazala stara mestna hiša ob rotovžu na Glavnem trgu, ki jo je občina dala obnoviti,

Gregor Macedoni v atriju Knjigarne Goga

v sklopu obnove pa so po načrtih mladega arhitekta Tomaža Slaka uredili tudi prostore, namenjene knjigarni. Knjigarna je tako za svoje potrebe dobila na voljo vstopni hodnik, kjer je možno postaviti razstave (za začetek bo v njem postavljena serija fotografij Boruta Peterlina), manjše arkadne dvorišče, primerno za različne prireditve, ter seveda prostor za prodajalno in čitalnico.

"Naš največji problem na dolgi rok bo najbrž najemnina. Prav tu upamo na nadaljno pomoč občine, ki nam lahko kot večinski lastnik Zarje in s tem prostorov, kjer knjigarna domuje, prva leta pomaga z odpisom ene ali več mesečnih najemnin," pravi Macedoni.

In v čem bo Knjigarna Goga drugačna od ostalih dolenjskih knjigarn? Mladi želijo z njo dati Novemu mestu prostor, kjer bo, kot pravijo pobudniki, človek novega tisočletja našel prijazno zatočišče pred tempom sodobnega življenja, kjer bo moč v miru, ob kavi in dobri glasbi listati po knjigah, prebirati revije in razpravljati s prijatelji, kjer bo tudi prostor za literarne večere, srečanja z avtorji, predstavitve novih knjig, predavanja, debatne večere in podobne kulturne dogodke, ki naj bi poleg drugega obogatili tudi kulturni in siceršnji utrip starega mestnega jedra. Za osebe Knjigarne Goga - zaenkrat je redno zaposlen kot vodja knjigarne le absolvent novinarstva Boris Blažič - dela očitno ne bo manjkalo.

M. MARKELJ

RISBE MATEJE KAVČIČ

KRŠKO - V Galeriji Krško bodo jutri, 4. februarja, ob sedmih zvečer odprli razstavo risb akademске slikarke Mateje Kavčič iz Dolenjskih Toplic.

O prenovi pouka

Občni zbor Slavističnega društva Dolenjske

NOVO MESTO - Slavisti Dolenjske in Bele krajine so se pretekli četrtek, 27. januarja, zbrali na rednem obnem zboru. Najprej so si v Knjižnici Mirana Jarca pod strokovnim vodstvom bibliotekarke Darje Peperko ogledali razstavo o Slavku Grumu, nato pa srečanje nadaljevali v prostorih osnovne šole Center.

Profesor Jože Zupan je spregovoril o slavisti in njegovi vlogi v družbi, natrese pa je še kup lepih misli pesnika Toneta Pavčka. Prof. Ivanka Višček je predstavila prenovu pouka v osnovni šoli, o prenovi pouka slovenščine v gimnazijah je spregovorila prof. Renata Čampelj Jurečič, sledile so informacije o letošnjem tekmovanju za Cankarjevo priznanje in o novem pravilniku, nato pa je predsednica Milvana Bizjan poročala o delu društva, podala finančno poročilo in predstavila plan dela za letošnje leto. Dosedanjemu upravnemu odboru so podaljšali mandat in z nekaj predlogi dopolnili plan dela. Sledil je sproščen pogovor ob prigrizku in kavi. Slavistično društvo Dolenjske vabi vse, ki žele sodelovati, da se pridružijo oziroma se včlanijo v društvo. Sedež društva je na Novem trgu 5 v Novem mestu.

D. RANGUS

PREDSTAVITEV UMETNIKA - Odeta Gorše, kiparjeva sorodnica, je predstavila umetniški koledar z reprodukcijami izbranih Goršetovih del. Na sliki so poleg nje še Jadranka Matić Zupančič, Bojan Božič in Alenka Černelič Krošelj.

Kolaži in slike iz življenja

V Kočevju so odprli razstavi dveh belokranjskih fotografov: Roberta Kokola in Boštjana Matjašiča

KOČEVJE - V petek zvečer so v Kočevju odprli fotografski razstavi dveh belokranjskih fotografov: Roberta Kokola in Boštjana Matjašiča. Otvoritev je bila razdeljena na dva dela: v prvem, ki je potekal v restavraciji hotela Valentin, kjer so razstavljena Robertova dela, se je predstavila kočevska pesnica Romana Novak, v drugem, ki je sledil v Likovnem salonu, kjer so občinstvu na ogled Boštjanove fotografije, pa je poleg Novakove k obogatitvi uradne otvoritve obeh razstav prispevala še violinistka Ksenija Abramovič.

V Novem mestu živeči belokranjski fotograf Robert Kokol, ki se s fotografijo ukvarja že 10 let, se je kočevskemu občinstvu predstavil s svojimi kolaži iz cikla Kamnita pripoved. Cikel je, kot je povedal avtor, nastajal načrtovano. Robert je fotografiral zanimive naravne oblike, od dežja in vetra do razjedenih skal na Krasu in Dolenjskem. Posnetke je nato v temnici trikrat prezrcalil na skupno fotografsko ploskev in tako dobil harmonične oblike, ki v gledalcu v prvi vrsti vzbujajo občudovanje, vendar pa tudi nehotena ugibanja. Povsem drugačne pa so fotografije Boštjana Matjašiča iz Metlike, ki pozornost svojega gledanja skozi fotografski objektiv namenja predvsem ljudem na ulici.

Boštjan fotografira že tri leta, vendar pa se, kot pravi, s fotografijo ukvarja zgolj ljubiteljsko. Meni, da je v vsaki osebi ali stvari nekaj lepega in da ima vse svoje estetiko ter da je zato vsak prizor, ki ga ujameš v objektiv, vreden

spoštovanja. Kočevskemu občinstvu se je predstavil s fotografijami, ki tvorijo svojevrstne izseke iz njegovega življenja, nekaj pa je tudi fotografij iz plesne predstave Medium Coeli. Predstavitvi obeh, po ustvarjanju zelo različnih, a zato še toliko bolj zanimivih avtorjev in njunih del je kočevsku občinstvu omogočila kočevska območna izpostava Sklada za ljubiteljske kulturne dejavnosti.

M. LESKOVŠEK-SVETE

"ZA MALE IN VELIKE LUMPE"

MIRNA PEČ - "Za male in velike lumpe" je naslov nove in prve kasete, ki je nastala s sodelovanjem OŠ Mirna Peč in tamkajšnjega vrtca Cepetavček. Kaseto z desetimi otroškimi pesmicami, ki jih prepeva 24 mladih pevcev iz vrtca in šole, bodo v petek, 4. februarja, ob 17. uri predstavili na prireditvi v mirnopskem kulturnem domu.

V POČASTITEV PRAZNIKA

BREŽICE - Območna izpostava sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti in Zveza kulturnih društev Brežice bosta pripravili v nedeljo, 6. februarja, ob petih dopoldan v dvorani Prosvetnega doma slavnostno prireditev v počastitev kulturnega praznika. Nastopili bodo Prifarski muzikanti in gledališki igralec Jožef Rapoš, slavnostni govornik pa bo državni podsekretar v ministrstvu za kulturo Ciril Baškovič.

Fotograf Boštjan Matjašič (levo) in Robert Kokol z violinistko Ksenijo Abramovič in kočevsko pesnico Romano Novak.

dežurni poročajo

ŽENSKA TORBICA - 27. januarja je neznanec razbil steklo na desnih vratih parkiranega osebnega vozila na Loki v Novem mestu in s tal pobral ter neznano kam odnesel žensko torbico.

NOR NA TEHNIKO - V noči na 28. januar je neznanec vlomil v Elektrotehno Set - Comming center v Krškem in iz trgovine odnesel več tehničnih predmetov: video kamere, mobilne telefone itd. v vrednosti skoraj 2 milijonov tolarjev.

MOBITE V BUNDI - Neznanec je 25. januarja dopoldne iz garderobe podjetja Inkos v Krmelju iz neke bunde meni nič tebi nič odnesel mobilni telefon v vrednosti 20 tisoč tolarjev.

HIŠA BILA ODKLENJENA - V. J. je oškodovan za 50 tisoč tolarjev, ki mu jih je med 23. in 24. januarjem iz hladnega žepa v nezaklenjeni stanovanjski hiši v okolici Škocjana odnesel neznanec.

CEVI S CERKVE - Med 15. in 25. januarjem je neznanec prišel do cerkve Sv. trojice v Vinji vasi in s cerkve odmontiral in odnesel 7 kosov bakrenih cevi v skupni dolžini 50 metrov, ki so bile speljane po steni cerkve. Občina Semič je oškodovana za 200 tisoč tolarjev.

VLOM V ŽUPNIŠČE - Na negotovljen način je 26. januarja neznanec vstopil v prostore župnišča v Mirni Peči. V pritličju je vlomil v pisarno, vendar iz nje ni odnesel ničesar, iz predala pisalne mize v dnevni sobi v zgornjih prostorih pa je ukradel 140 tisoč tolarjev.

OKRASNI POKROVI - Lastnik vozila F. D. iz Novega mesta je oškodovan za okrog 20 tisoč tolarjev, ker mu je v noči na 26. januar neznanec z vozila, parkiranega na parkirnem prostoru v Bršljinu, ukradel vse štiri okrasne kolesne obroče.

PEŠKA OBLEŽALA NA CESTI

NOVO MESTO - Na Kandijški cesti se je 27. januarja ob 13.15 zgodila prometna nesreča. Češki voznik tovornega vozila K. D. je vozil iz smeri Žabja vas proti središču mesta. Na Kandijški cesti je z njegove desne na prehod za pešce stopila E. K. iz okolice Novega mesta. Da je ne bi povozil, je K. D. zavil v levo, vendar je peško z zunanjim desnim ogledalom vseeno zadell v glavo. Po trčenju je peška padla in obležala na vozišču. Zaradi hudih telesnih poškodb je ostala na zdravljenju v novomeški bolnišnici.

GORENC TOKRAT JAVNO PROTESTIRA - "Lani sem pozimi delno gladovno stavkal, zdaj pa bom občasno prihajal sem in tja protestiral, dokler se moj problem ne bo rešil. Šel bom tudi pred parlament," je v ponedeljek, 31. januarja, pred okroglim sodiščem v Novem mestu dejal Jože Gorenc iz Novega mesta, ki se po sodiščih "pravda" že deset let. Leta 1990 je prijavil gozdarsko tatvino 20 kubičnih metrov lesa na parcelni številki 2132/2, tatu, soseda Jožeta Kužnika, je menda tudi zalotil pri dejanju, "toda sodišče ga je za kraljo celo nagradilo. Postopek zdaj poteka na višjem sodišču v Ljubljani, obvestil sem vse pristojne, kajti to, kar se dogaja, je sramota za našo državo," je povedal Gorenc. Pred sodišče je prinesel uradne dokumente in plakate z napisi: "V demokraciji so se združili sodniki, odvetniki, prevaranti, tatovi in goljufi; V demokraciji tat dobi od sodišča še nagrado" ipd., tako da so se ob njem z radovednostjo ustavljali mimoidoči. (Foto: L. Murn)

Skrito trpljenje premnogh otrok

Javna okrogla miza o spolnih zlorabah otrok v Sloveniji - Še vedno nedotakljiva tema - Število razkritih primerov narašča - Lani 176 - Žrtve premalo zaščitene - Klic kot iskanje pomoči

LJUBLJANA - Ne le številnost obiskovalcev, temveč tudi živahen pogovor sodelujočih govori v prid nekaj ljubljanskim študentkam defektologije, ki so pretekli teden v Klub K4 povabile na javno okroglo mizo na temo Zlorabe otrok v Sloveniji. Slavnostne gostje so bile Milena Zupančič, ambasadorica UNICEF-a, ter mnoge druge strokovnjakinje s tega področja, ki so povedale, da so zlorabe, zlasti spolne, pri nas še vedno tabu (nedovoljena) tema.

"Ljudje morajo verjeti, da se to dogaja tudi pri nas. Vsa družba mora biti dovzetna za ta problem, sicer reševanje ni možno. Tej temi pa se radi izogibamo, ker se nas dotika, ker se je sramujemo in jo težko razkrivamo," je menila Ružica Petrovič, vodja oddelka za pomoč posamezniku in družini na Centru za socialno delo v Mariboru. O spolni zlorabi otroka govorimo, kadar otroka zlorablja kdo, ki je večji, močnejši ali starejši od njega, ga zlorablja kot spolni objekt, pri tem pa otrok nima možnosti, da bi se takim situacijam

umaknil. V Sloveniji je bilo lani razkritih 176 primerov spolne zlorabe, kar je dobrih 50 odstotkov več kot leto poprej, "ne le zato, ker je takih primerov vse več, ampak ker ti sploh pridejo v javnost. Toda vedeti je treba, da problematika še zdaleč ni prišla na tisto mesto razkrivanja kot drugje v zahodnem svetu", je povedala Katja Bašič, nekdanja kriminalistična inšpektorica MNZ za mladoletniško prestopništvo.

Kot kažejo izkušnje, zlorabljeni otroci največkrat iščejo pomoč preko različnih anonimnih tele-

fonov. Andreja Fras, strokovna sodelavka za nacionalno mrežo TOM, je povedala, da spolne zlorabe niso najpogostejša tema mladih klicateljev. Več jih ima težave v odnosu s starši, sovrstniki, z ljubeznijo, spolnostjo. Od letno okrog 150 klicev (v ljubljanski omrežni skupini) je 50 vezanih na temo spolnih zlorab, zaradi česar v večini kličevalce deklice, povprečno stare 13 let in pol. V 40 primerih so klicale zaradi sebe in povedale, da jih v polovici primerov zlorablja sorodnik (oče, stric), v drugi polovici pa druga znana oseba (učitelj, sosed). Dve tretjini klicalec je zatrnilo, da se zloraba ne dogaja več, toda gostje okrogle mize so dejale, da to gotovo ne drži. V 41 primerih ni prišlo do kazenske obravnave, le v 8 so storilca prijavili na policijo ali centru za socialno delo, kjer pravijo, da težko dobijo dovolj informacij, da bi v žrtvinem imenu sami naredili prijavo. Problem je tudi v tem, da zlorabljeni otroci svoje težave komu zaupajo, pa jim ta ne verjame.

Na telefonu Semarijan je od lanskih preko 22 tisoč klicateljev okrog 500 mladih poklicalo v zvezi s spolnimi zlorabami, v glavnem deklice. Gre tudi za izjemno travmatične primere, sicer pa so posledice takšnih zlorab pri otrocih večinoma v glavnem trajne. Zato je nadvse pomembno, kako se na njihove klice odzovejo delavke na telefonih, v centrih in na policiji. Vsi bi morali biti za to posebej izobraženi.

Redki so primeri, ko storilci pridejo na zatožno klop, pa še takrat so sankcije, po mnenju prisotnih, absolutno prenizke. Otroke je še bolj kot same zlorabe, za katero se počutijo krive, strah razkritja, pogosta so tudi zastraševanja s strani storilcev. Kot je na srečanju dejala udeleženka osnovnošolskega državnega parlamenta, žrtve na sodišču niso dovolj zaščitene, proces traja predolgo, storilci bi morali dokazovati krivdo in ne žrtvi nedolžnost, izključenost medijev bi morala biti večja, ravno tako večja diskretnost ipd. Pomembno vlogo v kazenskem postopku ima po novem pooblaščenec otroka žrtve.

L. MURN

O SPOLNIH ZLORABAH OTROK - Tema pogovora, ki ga je v gostinjski vlogi moderiral Gorazd Dominko, je bila zelo pereča, da ne bo ostala tabu, pa bo treba še veliko takšnih srečanj. (Foto: L. M.)

Napadel snemalca POP TV

Poškodoval tudi kamero

ČUDNO SELO - V soboto, 29. januarja, se je samostojni snemalec Andrej Kramar iz Črnomlja za televizijsko hišo POP TV odpravil snemati odlagalnišče livarskih peskov podjetja IMP Livar. To se nahaja v Čudnem selu na zemljišču Martina Švajgerja, in prav slednji je stopil do snemalca, mu iz rok iztrgal videokamero, ga z njo najprej udaril po glavi, nato pa jo vrnil na tla. Kramar je dobil lahke telesne poškodbe in so ga oskrbeli v novomeškem zdravstvenem domu. Poškodovana je bila tudi videokamera, zaradi storitve kaznivoga dejanja bo po sporu kazni policije uprave Novo mesto zoper Švajgerja podana kazenska ovadba.

Kot je snemalec izjavil na POP TV, pa je kamera menda popolnoma uničena, saj je Švajger z njo najprej udaril po njegovem hrbtu, nato pa še po glavi. Iz videokamere je tudi izginila kaseta s posnetkom, verjetno si jo je prilastil lastnik deponije, za katero trdi, da ima "urejene vse potrebne papirje".

L. M.

PADEL S PODESTA

METLIKA - Delavec Vinske kleti Metlika je 25. januarja iz skladišča nesel kartonsko embalažo, nato pa je z nakladalnega podela višine 1,10 metra padel z glavo naprej na asfalt. Dobil je hudo telesno poškodbo in je ostal na zdravljenju v novomeški bolnišnici.

ONESNAŽENA SAVA IN POGIN RIB

SEVNICA - V neposredni bližini podjetja Stilles na Savski cesti je 29. januarja dopoldne prišlo do onesnaženja reke Save. Voda je bila ob levem bregu v širini 20 metrov rjave barve in ribe so skakale iz vode na kopno, kjer so poginile. Pri pregledu obrežja Save je bilo ugotovljeno, da je do popolnega pogina vodnega življenja prišlo 50 metrov pod izlivom potoka, kjer je speljana mestna kanalizacija v Savo. Iskanje povzročitelja onesnaževanja se nadaljuje.

TRČILA V DROG RAZSVETLJAVE

KRŠKO - 31. januarja se je 69-letna C. Z. z osebnim avtom peljala po lokalni cesti iz smeri Trška gora proti Cesti krških žrtev. V naselju Krško jo je v nepreglednem ovinku po klancu navzdol zaneslo v drog javne razsvetljave. Zaradi hudih telesnih poškodb so voznico odpeljali v novomeško bolnišnico.

PIJAN BEŽAL PRED POLICISTI

NOVO MESTO - 29. januarja zvečer so se policisti med kontrolo prometa v Novem mestu trudili, da bi ustavili 25-letnega K. D. iz Vavte vasi, a jim je komaj uspelo. Voznik ni hotel ustaviti, hilstrost je še povečeval in prehitel avtomobile. Policisti so ga skušali zaustaviti s prižganimi modrimi lučmi in zvočnimi signali, vendar je hitel skozi središče mesta proti Ragovemu, Grabnu, Žabji vasi do Pogancev, kjer je zapeljal v levo in oplazil policijsko vozilo. Alkotest je kasneje pokazal 1,85 g/kg alkohola v izdihanem zraku. Policisti so kršitelja pridržali in napisali predlog sodniku za prekrške.

GASILCI SO SE POTRUDILI - Novomeški gasilci so se zelo trudili za gašenje, saj so morali zaradi zamrznjenih bližnjih hidrantov vodo dovažati. Škoda pa je kljub temu ogromna. (Foto: L. M.)

Zagorela delavnica in hiša

Požar uničil Kumpovo hišo - Gasilci morali zaradi zamrznjenih hidrantov vodo dovažati - 30 milijonov tolarjev škode

NOVO MESTO - Dežurna posadka Gasilskega reševalnega centra je bila v četrtek, 27. januarja, ob 15.24 iz Centra za obveščanje obveščena, da se kadi iz garaže poslovno-stanovanjske hiše v Ulici Mirana Jarca. Tja se je takoj odpravila prva skupina gasilcev in začela gasiti, na pomoč pa je poklicala še ostale, saj je bila v ognju že vsa jugozahodna stran stanovanjske hiše in delavnice od kleti do strehe. V naslednjih sedmih minutah so prispela še tri gasilska vozila in dve cisterni z vsemi potrebnimi pripomočki. Poleg 16 poklicnih gasilcev je na pomoč priskočilo še 20 šmihelskih prostovoljnih gasilcev z gasilnim kombijem s 5 tisoč litri vode. Zaradi zamrznjenih najbližjih hidrantov so morali vodo dovažati iz gasilskega

centra, kar pa po besedah gasilcev na gašenje ni vplivalo. V tri četrt ure jim je uspelo ustaviti širjenje ognja, potem pa so poskrbeli za odstranjevanje odpadkov in zavarovanje požarišča. Janez Kump je dopoldne z drvmi kuril peč, ki jo je sam izdelal in se je nahajala v delavnici. Vse kaže, da se je ogenj najverjetneje iz peči razširil na drva, ki so se sušila zraven peči, in nato naprej po delavnici. Gospodar je požar skušal pogasiti z gasilnim aparatom, toda to mu ni uspelo. Ogenj se je razširil po fasadi na opaž podstrešja in od tam naprej na podstrešno stanovanje. Poslopje ni bilo zavarovano, škoda pa je ogromna - ocenjena je na okrog 30 milijonov tolarjev.

L. M.

MRTVEGA NAŠLI NASLEDNJI DAN

VINJI VRH - 47-letni M. P. je 28. januarja ob 23.45 v Vinjem Vrhu v bližini vikend hišice št. 139 zapeljal po naspisu, kjer se je avto večkrat prevrnil in obstal na kolesih. Voznik je izstopil, pri zadnjem delu vozila pa je omahnil in obležal. Mrtvega so ga našli naslednji dan ob 10. uri.

Z VLOMILSKIM ORODJE IN MAMILOM

METLIKA - Na mednarodni mejni prehod Metlika se je 29. januarja ob 1.15 z avtobusom pripeljal 26-letni N. K. iz Radovljice. Policisti so mu odvzeli prostost, ker so ugotovili, da je zanj zaradi storitve kaznivoga dejanja razpisano iskanje. V njegovi prtljagi so našli in zasegli vlomilsko orodje ter dva manjša zavitka - v enem naj bi bil heroin, v drugem pa kokain. N. K. so predali kriminalistom iz PU Kranj, ki zoper osumljenca vodi postopek.

VOŽNJA POD VPLIVOM ALKOHOLA

Umrl sovoznik, sosed in prijatelj

60-letni J. Hrovat kriv povzročitelje prometne nesreče iz malomarnosti - Pijan vozil domov sosedu, ki je na kraju umrl - 6 mesecev zaporu v odprtem zavodu, 8 mesecev prepoved vožnje

NOVO MESTO - "Močno obžalujem, da je prišlo do te nesreče, v kateri je umrl moj dober sosed in prijatelj Anton Jaklič. Hudo mi je, da mi bolj ne more biti, toda popraviti ne morem ničesar," je v zagovoru na glavni obravnavi na Okroglnem sodišču v Novem mestu prejšnji teden dejal obtoženec, 60-letni Jože Hrovat iz Zališca pri Žužemberku.

Šlo je namreč za prometno nesrečo pred skoraj dvema letoma, ki jo je - kot ga je bremenila obtožnica - iz malomarnosti (bil je močno pijan) povzročil Jože Hrovat, posledica pa je bila smrt ene osebe (čl. 325/II KZ v zvezi s čl. 325/I KZ). Za takšno kaznivo dejanje je zagrožena kazen do osem let zaporu.

Zgodilo se je 21. februarja 1998. Kmet Jože Hrovat se je po napornem dnevu, ko je ves dan oral na njivah, zvečer skupaj z drugimi sovaščani udeležil običnega zbora gasilskega društva. Ko se je malo pred 22. uro vračal domov z osebnim avtom Škoda Favorit, ga je sosed Anton Jaklič poprosil, če se lahko pelje z njim. Do doma sta imela le kakšen kilometer, toda kljub temu se pot, ki sta jo oba dobro poznala, ni končala srečno. Ko sta se v Rebrbi bližnja križišču s prednostno cesto, Jože ni zmanjšal hitrosti vožnje, ki jo je oteževala še tema. Tako sta z avtom trčila v vogal Hribnikovih hiš ter pristala v njihovi šupi. Sopotnik, 62-letni Anton Jaklič, je utrpel tako hude telesne poškodbe, da je na kraju nesreče umrl. Voznik Hrovat je utrpel pretesne poškodbe in dobil manjše poškodbe,

al Hrovat, ki ima že dolgoletne vozniške izkušnje, saj ima izpit od leta 1972. Po nesreči še vozi, kot je dejal, pa potem več kot pol leta ni užival alkohola.

V imenu oškodovancev je spregovorila pokojnikova hčerka Stefka Krese, ki je povedala, da sta bila njen oče in Hrovat res dobra prijatelja, družini sta si med sabo pomagali, zdaj pa se Hrovat ne pogovarja z njimi. "Za to nima razloga. Vem, da zaradi dogodkov trpi, toda ne bi mu bilo treba imeti slabe vesti. Gre za nesrečo, ki se lahko zgodi vsakemu," je poudarila in dodala, da zoper obtoženca ne bodo uveljavljali odškodninskega zahtevka.

Senat s predsednico Ljubo Tiran je odločil, da je Jože Hrovat kriv očitane kaznivoga dejanja. Izrekel mu je 6-mesečno zaporno kazen v odprtem zavodu, tako da bo lahko še naprej opravljal dela na kmetiji. Predlogu okrogne države tožilke, da se mu zaradi močne vinjenosti odvzame vozniško dovoljenje, sodišče ni ugodilo, je pa glede na dozdajšnje Hrovatovo nekaznovanost in ker ni bil kršitelj cestnoprometnih predpisov, izrekel stransko kazen prepovedi vožnje vozil B-kategorije za dobo osmih mesecev. Hrovat je dolžan plačati stroške kazenskega postopka v višini 149 tisoč tolarjev ter 55 tisoč povprečnine. Sodba še ni pravomočna.

L. MURN

ZDRAVILIŠČE ŠMARJEŠKE TOPLICE

REHABILITACIJA PO POŠKODBAH KOLENA

Vsebina programa:

- uvodni pregled pri zdravniku specialistu fizikalne medicine in rehabilitacije,
- individualno svetovanje o programu rehabilitacije
- 3 individualne terapije dnevno po nasvetu zdravnika
 - vodena hidrogimnastika (5 x),
 - prosto kopanje v bazenih s termalno vodo

Cena 5-dnevnega programa (ponedeljek – petek) je 19.000 tolarjev.

V zdravilišču Šmarješke Toplice deluje vsak četrtek samoplačniška ortopedska ambulanta, ki jo izvajajo specialisti ortopedi iz Ortopedske klinike Kliničnega centra v Ljubljani (izmenoma prim. dr. Gorenšek in prim. dr. Koritnik, enkrat mesečno je možen pregled tudi pri predstojniku klinike prof.dr. Vinku Pavlovčiču).

Informacije in rezervacije:

-068/ 73 230

KRKA ZDRAVILIŠČA

BESEDO IMA ZDRAVNIK

Rehabilitacija po poškodbi kolena

Pomen ustrezne in čimbolj zgodnje medicinske rehabilitacije po vseh vrstah poškodb kolenskega sklepa je danes jasen in znan bolj ali manj vsem, ki se s tovrstno problematiko ukvarjajo. V Zdravilišču Šmarješke Toplice že 9 let rehabilitiramo bolnike po poškodbah in operacijah kolena. V tem času smo pridobili veliko strokovnih izkušenj in utrdili sodelovanje z Ortopedsko kliniko in regionalnimi zdravstvenimi središči.

Koleno je eden najbolj zapletenih, kompleksnih in obremenjenih sklepov človeškega organizma. Zaradi izredno kompleksne anatomske zgradbe je velikokrat težko diagnosticirati razjasniti bolnikove težave. Pri obravnavi poškodovanega kolena je nujno poznati predvsem pomen ponovnega usposabljanja dinamičnih stabilizatorjev sklepa, to je mišic. Nujno je poznavanje anatomije, biomehanike in kinematike sklepa kot tudi fiziologije sklepnih struktur. V zadnjih desetih letih je močno poraslo število poškodb, predvsem mehkih struktur kolena. Največkrat si koleno poškodujejo mlajši ljudje, najpogosteje športniki: smučarji, nogometaši, košarkarji, rokometarji, atleti. Pri športnikih ni dovolj, da jih usposobimo samo za vsakdanje zmerne telesne dejavnosti, temveč za skrajne obremenitve športnega treniranja in tekmovanja. Zato mora biti rehabilitacija na visoki strokovni ravni, potekati mora kot skupinsko delo ortopeda, fiziatra, fizioterapevta ter mora biti individualno prilagojena glede na vrsto poškodb, tehniko operativnega posega, starost poškodovanca in zahtevnost porhabilitacijskih obremenitev.

Na rehabilitacijo največkrat pridejo bolniki po operativnem zdravljenju poškodb meniskusov in križnih vezi. Zgodnja rehabilitaci-

ja se prične takoj po operaciji. V našo ustanovo prihajajo bolniki 1 do 4 tedne po operativnem posegu. Sodobna rehabilitacijska načela temeljijo na takojšnjem pooperativnem razgibanju kolena, ki prepreči razvoj zarastlin in omogoči vzpostavitev fiziološke hoje. Po operativnem posegu zaradi neaktivnosti pogosto nastopijo, bolečine in refleksne inhibicije, atrofija glave kolenske mišice - kvadricepsa. To je lahko eden največjih problemov po operaciji in celo ogrozi uspešnost operacije.

Ob stalnem strokovnem usposabljanju in spremljanju vedno novih operativnih tehnik, ki neposredno vplivajo na različne pristope in programe rehabilitacije, je nujno potrebna tudi ustrezna tehnološka oprema. Izokinetični sistem Lido sodi med najmodernejše merilne sisteme, ki omogočajo testiranje različnih mišičnih skupin v dinamičnih razmerah. Z njim merimo mišično moč in vzdržljivost mišičnih skupin in dobivamo pomembne podatke za načrtovanje in izvajanje rehabilitacije ter ocenjevanje njene uspešnosti. Hkrati nam omogoča izvedbo terapevtskih vaj, kot so izokinetične, izometrične, ter natančno določiti obseg gibljivosti sklepa. Rezultati meritev po končani rehabilitaciji omogočajo, da pravilno izberemo specifične vaje in druge telesne dejavnosti v domačem in športnem okolju.

Vrhunski dosežki športnikov po zdravljenju in usposabljanju v našem zdravilišču potrjujejo potrebo po kakovosti rehabilitacije, ki v sodobnih rehabilitacijskih središčih temelji na strokovnosti, skupinskem pristopu k reševanju težav in na kakovostni opremi.

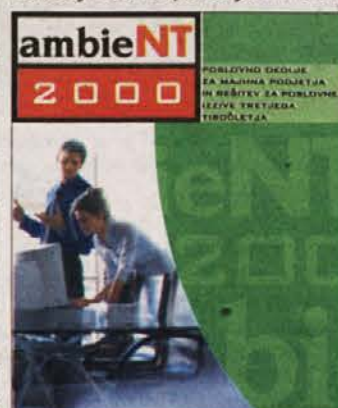
dr. med. NIVES KAVŠEK IVAŠKOVIČ
spec. fizikalne medicine in rehabilitacije

ambieNT
2000

**“Kdo pravi,
da je težko
voditi
majhno podjetje.”**

Programski paket **ambieNT 2000** vam pomaga premagati zahteve, s katerimi se soočate pri vsakdanjem poslovanju. V poslovnem okolju ambieNT 2000 vas čakata poslovnost z rešitvijo za vodenje poslovanja **Birokrat za majhna podjetja** in ustvarjalnost z **MS Office 2000**. Če se za ambieNT 2000 odločite ob nakupu novega računalnika, si zagotovite varnost in zanesljivost z operacijskim sistemom **MS Windows NT Workstation**.

Microsoft

Za dodatno udobje izberite ambieNT 2000 za internet! Povežite se z internetom (paket SiOL), uredite svoj bančni račun (Bančni asistent) in plačujte virmane (program APPEIP) kar iz tople pisarne. Ali pa z računalnikom pobrsajte po poslovnem sistemu GV IN s finančnimi podatki slovenskih podjetij, poslovnimi članki, Kompasovim poslovnim imenikom, sistemom za pregledovanje trgovanja na ljubljanski borzi v živo in agencijskimi novicami. Gotovo boste s pridom uporabili tudi Amebisov dvosmerni angleški in slovenski slovar ter podatke iz Telefonskega imenika Slovenije 2000.

Pokličite svojega prodajalca računalniške opreme ali na informacije (061) 168 67 68. **Ob nakupu standardnega AmbieNTa 2000 vam podarimo Microsoftovo miško, AmbieNTu 2000 za internet pa bomo priložili laserski tiskalnik Xerox!**

ANDERSEN

**Podjetje
za varovanje premoženja
in oseb, d.o.o.**
Novo mesto
Seidlova 5
tel.: 068/325-325
faks: 068/3917-305

Prodajni center podov
PCP PUREBER
PARKETARSTVO

OZARA
NACIONALNO ZDRUŽENJE
ZA KAKOVOST ŽIVLJENJA
Novi trg 6, 2. nad., pis. 58
8000 Novo mesto
Tel.: 068/317-158

V svoje programe vključujemo ljudi z dolgotrajnimi psihosocialnimi težavami različnih starosti, njihove svojce, ljudi v duševni stiski, prostovoljce, strokovnjake in osebe na nadomestnem služenju vojaškega roka. Naše dejavnosti so usmerjene v terensko delo, kar pomeni, da uporabniku nudimo pomoč v njegovem življenjskem okolju. Vabimo Vas k sodelovanju!

MODIANA NOVO MESTO
PODBEVŠKOVA UL. 4. CIKAVA
8000 NOVO MESTO

GOSPODINJSKI DNEVI

med bogato ponudbo lahko izberete
po izredno ugodnih cenah:

kuhinjske brisalke	159,00 SIT
brisače 50x100	790,00 SIT
posteljna garnitura	2.790,00 SIT
odeja	4.990,00 SIT
jogi rjuhe	1.190,00 SIT
koče	4.190,00 SIT

OB VSAKEM NAKUPU PREJMETE VZOREC
PRALNEGA PRAŠKA PERSIL ALI
NOVI MEHČALEC SILAN.

SUZUKI MOTO SALON 2000

od 1.2. do 5.2.

Celovška 150, Ljubljana
(Stavba Slovenija Avto)

Informacije: 061 18 42 802, 15 93 841

SUPER PONUDBA

- POPUSTI za prednaročila
- 8% POPUSTA za KLUBE
- UGODNI krediti
- MOBILNA garancija

Računalnik Gregorju polepšal življenje

Zatopljen je bil v igrice, ki jo je z bratom igral na računalnik v dnevi sobi, zato ni takoj slišal, da je nekdo prišel k hiši. "Tako srečnega ga še nisem videla," pravi vesela mamica Marija za svojega zdaj 16-letnega sina Gregorja iz Bitnje vasi pri Trebelnem, ki se mu je od lanske prometne nesreče z motorjem življenje močno spremenilo. Ostaja delni invalid, pravijo pa, da je pravi čudež, da je fant sploh preživel. Učenci in delavci OŠ Mokronog, kjer je obiskoval vseh sedem razredov, so zbrali denar in mu kupili ter pretekli teden izročili nov računalnik. Tako so Gregorju zdaj dnevi ob koncu tedna, ki jih ne preživi v rehabilitacijskem centru Soča, veliko pestrejši.

Bil je 20. julij 1999. Poletne počitnice. Petnajstletni Gregor se je s starejšim bratom Damjanom pozno popoldne peljal s kolesom z motorjem od Radne vasi proti Bitnji vasi. V nepreglednem ovinku, kjer je ob cesti rastla koruza, sta zapeljala preveč na drugo stran ceste in se zaletela v motorno kosilnico sosedu, ki se je odpravljala na bližnji travnik še nekaj pokosit pred nočjo. Damjanu ni bilo nič, Gregor pa se je nasadil na veliki zob kosilnice in dobil res hude poškodbe.

Čudež, da je ostal živ

Mamico je prišel domov poklicat Damjan. "Bil je šok. Gregorja sem našla v mlaki krvi. K sreči je bil ravno takrat v trebanjskem zdravstvenem domu dežurni zdravnik in v 15 minutah je prišel rešilni avto. Sicer bi bilo verjetno prepozno," se je žalostnega dogodka spominjala Marija. "Nikoli ne bom pozabila, kako me je Gregor, ki je bil vseskozi pri zavesti, spraševal: 'Mami, bom zdaj umrl?', jaz pa sem mu pogumno dejala, da seveda ne, da mu bodo pomagali. Tudi sama sem, zlasti kasneje, ko so mi zdravniki skoraj dva meseca še govorili, naj bom pripravljeni na vse, trdno verjela, da bo moj sin preživel." Prav gotovo je tudi to pripomoglo k njegovemu dobremu okrevanju.

Najprej so ga operirali v novomeški bolnišnici, in če bi bilo le mogoče, bi ga s helikopterjem takoj prepeljali v Ljubljano, toda bilo je preveč tvegano. Gregor jih je res močno skupil. Hudo je krva-

vel zaradi prerezano glavne žile, kasneje pa so mu odrezali del črevesja z anusom in mu naredili terminalno stomo, kar je doživljeno. Imel je tudi odprt zlom križnice (ki je še zlomljena), poškodbe trtice in živca v hrbtenici, od desnega členka navzdol ima gluho nogo. Slednje se bo morda še popravilo. Po operaciji je bil Gregor v nezvesti, dobil je vročino in je močno krvavel - prejel je kar 14 litrov nove krvi - skratka "zdravniki so mi dejali, da se je resnično zgodil čudež, da je preživel. Saj so posledice, toda takrat me je zanimalo le, ali bo moj Gregor ostal živ," pravi skrbna mamica.

Zdravljenje napreduje

Zdravljenje se je nadaljevalo v Ljubljani, najprej mesec dni na Centru za intenzivno terapijo, nato mesec dni na Plastični kirurgiji. 16. septembra lani pa je Gregor prvič prišel domov za konec tedna. Od prejšnjih 57 kilogramov jih je zdaj imel le 35. Že takoj v ponedeljek ga je mamica odpeljala v Center za rehabilitacijo Soča, kjer se zdravi še zdaj. "Tja je šel dobesedno nepokreten. Delno je imel zaceljene rane, delno se je sam obračal, sedeti ni mogel, ležal je lahko le na trebuhu in levem boku, ni se mogel sam obleči itd. Bilo je res hudo, toda s pomočjo vseh strokovnjakov, ki si res prizadevajo in pomagajo, gre na boljše," je zadovoljna Marija.

Seveda ne gre pozabiti tudi na psihične krize, ki sta jih morala premagovati tako Gregor kot mama, pa tudi Damjan, ki se čuti krivega za nesrečo. Toda kot pravi Marija, se to lahko zgodi vsakomur. "Kako mi je bilo hudo, ko mi je Gregor rekel, da je spaka, da ga nihče ne bo maral, kakaj se je to moralo zgoditi prav njemu ipd. Tudi sama sem bila žalostna, toda vseskozi sem ga spodbujala in bodrila. Hodila sem na obiske, mesec dni sem bila vseskozi z njim v Soči, zato se iskreno zahvaljujem svojemu podjetju Revovz v Novem mestu, kjer so razumeli mojo stisko in mi pomagali na tak način. Hvala tudi vsem zdravnikom in medicinskim sestram v Novem mestu in Ljubljani za strokovnost in prijaznost. Prav slednje človeku v težkih trenutkih res veliko pomeni."

Presenečenje - računalnik

Gregor, ki ima zdaj za sabo že pet operacij, dve pa sta verjetno še pred njim, je zdaj še vedno po ves teden v centru Soča. Mama ga gre iskat v petek, nazaj ga odpelje spet v ponedeljek. Kot je povedal, se tam prav dobro počuti. Dopoldne ima različne terapije - zanj se še posebej zavzema dr. Hermina Damjan - popoldne pa se najde čas tudi za razne hobije. Dobil je veliko prijateljev, saj se tam združijo mladi in stari ne le iz vse Slovenije, pač pa tudi iz Evrope, najbolje pa se razume z Boštjanom, ki v zavodu civilno služi vojsko. Prav on ga je navdušil za računalništvo.

Z MAMICO - "Važno je le, da je Gregor preživel," pravi mamica Marija, ki je vesela vsake zdravstvene izboljšave pri svojem 16-letnem sinu. (Foto: L. M.)

Lahko si je zamisliti, kako je bil Gregor, ki je pred dnevi praznoval 16. rojstni dan, vesel darila svoje šole. Sošolci so ga že prej enkrat prišli obiskat v bolnišnico v Ljubljano, pa tudi Gregor jih je pogrešal. Kako lepo so ga z učitelji sprejeli, ko ga je mama dan pred božičem pripeljala v šolo! Pred dobrim tednom dni pa so ga znova prijetno presenetili. Učitelji in učenci so se namreč odločili za dobrodelno akcijo. Vedeli so, da si Gregor želi imeti računalnik, da bi mu čas okrevanja hitreje mineval in da bi z njegovo pomočjo nadoknadil vsaj del tistega, kar je zamudil v šolskih klopih. Njihovi prošnji za denarno pomoč je prisluhnila tudi tovarna zdravil Krka iz Novega mesta, podjetnik Hari Murčejaj iz Trebnjega pa je s svojim prispevkom omogočil najugodnejši nakup računalniške opreme, za kar se jim močno zahvaljujejo. S skupno pomočjo je tako v Gregorjevo življenje posijal en sončni žarek več.

Prijazna beseda in pogovor

"Za preostali denar, ki so mi ga izročili, pa sem Gregorju kupila zlato veržico z obeskom, na katerem je vgrajen G in Spomin na osnovno šolo. Včeraj sem mu jo izročila, ko sva prišla domov, in bil je zelo vesel," je povedala mamica Marija, ki jo skrbi, kako bo z njegovim nadaljnjim šolanjem. Čeprav v Sočo trikrat na teden prihaja učitelj in tudi Gregorju daje naloge iz matematike, fizike,

ISČIMO SREČO V DROBNIH STVAREH - Učenci in delavci OŠ Mokronog so z dobrodelno akcijo, v kateri sta sodelovala tudi novomeška tovarna zdravil Krka in trebanjski podjetnik Murčejaj, Gregorja Kreseta razveselili z računalnikom. Vsem se zahvaljuje in pravi, da mu bo zdaj čas okrevanja po nesreči gotovo hitreje mineval. (Foto: Zvonka Kostrevc)

slovenščine in nemščine, to le ne bo dovolj. Zdravljenje se bo v Soči še nadaljevalo, toda če bo le mogoče, "bi rada, da bi v novem šolskem letu lahko obiskoval še osmi razred v OŠ Mokronog. Če se bo dalo urediti, bi ga tja vsak dan vozila, srednje izobraževanje pa bo verjetno opravil v Kamniku," pravi mamica, Gregor pa ji zadovoljno kima. Včasih si je želel postati kmet, saj imajo Kresetovi doma majhno kmetijo, ali pa kuhar, zdaj pa razmišlja o kakšnem delu za računalnikom. Nekatere težave, kot sta stoma in težave s hojo, bodo pač ostale.

"Upam, da se bo njegovo zdravstveno stanje res čimbolj popravilo in da si bo v življenju našel svojo srečo. Sama pa bom poskrbela, da bo moj sin šel med ljudi, da bo vedel in čutil, da zaradi invalidnosti ni manjvreden in da ga imamo ravno tako radi," odločno pravi

vi Marija, ki je vesela, da Gregorja doma pogosto obiščejo njegovi prijatelji in znanci. Tudi njej sami, ki je v življenju že marsikaj pretrpela, veliko pomeni pogovor in prijazna beseda in ne more, da ne bi omenila svoje dobre sosedice Antonije Korošec, ki ji vseskozi stoji ob strani. "Zelo rada pa bi spoznala tudi kakšno družino tu na Dolenjskem, ki ima podobno prizadetega otroka, da bi se družili in kaj pogovorili ter si dali moči za življenje," si želi. Zaenkrat sta z Gregorjem vključena v novomeško društvo stomistov.

Ob koncu pogovora se je Gregor, ki je gotovo predvsem po zaslugi svoje skrbne mamice še vedno vesel in optimističen fant, takoj spravljal spet za računalnik. Z bratom Damjanom sta se lotila nove igrice in prav veselje ju je bilo pogledati.

LIDIJA MURN

IZKUŠNJE MLADE ZDRAVNICE Z BIVANJEM V ZAMBIJI

V deželi, kjer čas ne pomeni nič

V začetku prihodnjega meseca bo minilo leto dni, odkar je Simona Kozina iz Ribnice takrat še kot absolventka ljubljanske medicinske fakultete odpotovala na sever Zambije v misijon sv. Jožefa. Kot članica humanitarne odprave Sekcije za tropsko medicino Medicinske fakultete v Ljubljani je v Zambiji ostala tri mesece.

"Toliko je stvari, ki jih ne bom nikoli pozabila," pravi o svoji izkušnji, ki bi jo brez pomisleka še enkrat ponovila. "Tam ni naglice, saj je čas edino, kar ni pomembno. Avtomobili, ki prevažajo potnike, ne poznajo voznega reda. Odpeljejo preprosto takrat, ko so polni. Ker jim čas nič ne pomeni, se zaradi tega nihče ne razburja. Preprosto počakajo na drugega, pa čeprav lahko to traja tudi več ur," pravi in dodaja, da je življenjsko geslo tamkajšnjih ljudi: Če ne bo danes, bo jutri in če ne bo jutri, bo že enkrat!

V prostorni Zambiji, ki meri 38-krat več kot Slovenija, ob tem da ima prebivalcev le za 4- do 5-krat več, je Simona videla veliko revščine, lakote, bolezni in umiranja,

vendar pa se je po vrnitvi domov in s tem v povsem drugačen svet najtežje ponovno privadila na sekunde razdeljenemu času in ne-nemnem hitenju. Ali če je povsem iskrena: zahtevane točnosti in neprestane naglice kot posledice velikega pomena, ki ga pripisujejo času v deželah razvitega sveta, še danes ne mara.

V Zambiji si vsi želijo biti čimbolj zdravi

Po prihodu v misijon sv. Jožefa, kamor je prišla iz 450 kilometrov oddaljene Lusake po mesecu dni seznanjanja z njihovim načinom dela in boleznimi v tamkajšnji glavni bolnišnici, je lahko ocenila razliko med javnimi in misijonskimi bolnišnicami. Čeprav je bil njihov misijon - za razliko od misijona Nangoma na jugu države, kamor sta odšli obe njeni kolegici s fakultete in ena od obeh medicinskih sester, s katerimi so se skupaj odločile za delo v Zambiji - izredno reven, sta v njem vladala večji red in čistoča kot v javni bolnišnici v

Lusaki. "Bolnišnica v misijonu ima 45 postelj in je precej manjša kot v Lusaki, ki ima velikost ljubljanskega kliničnega centra, vendar pa sta obe daleč pod nivojem bolnišnic pri nas. V Zambiji so namreč tudi privatne bolnišnice, ki si jih lahko privoščijo le tisti, ki imajo denar, bolj opremljene kot javne, vendar le so še vedno skromno opremljene," pravi in dodaja, da zato tisti, ki imajo denar, hodijo tako na pregled kot tudi na zdravljenje v Johannesburg v Južno Afriko.

Pomembna razlika, ki jo je Simona opazila pri svojem delu v Lusaki in bolnišnici v misijonu, ki ima poleg bolnišničnega tudi ambulantni del z lekarno, sobo za preverjanje ran, posvetovalnico za noseče matere in porodno sobo, v kateri imajo celo en inkubator, pa je tudi v plačilu za zdravljenje. Na boljšem so seveda pacienti, ki pridejo v misijon. Tu so namreč cene le simbolične, poleg tega pa, kot pravi, pacienti, ki niso mogli plačati, zaradi tega niso odslovili, medtem ko jih iz javnih bolnišnic preprosto pošljejo domov. "Pri nas je tako, da si pacienti 'želijo' biti čimbolj bolni, da bi jih dobro pozdravili, pri njih pa vsi 'hočejo' biti čimbolj zdravi, da jim ne bi bilo potrebno veliko plačati," pravi in razlaga, da ko pri nas paciente v bolnišnicah povprašajo po počutju, ti priznajo izboljšanje šele, ko jim je precej bolje, v Zambiji pa vsi po vrsti, tudi tisti, ki so v bolnišnico šele dobro prišli, zatrjujejo, da jim je že veliko bolje. Plačati morajo namreč za vsako stvar, kaj nimajo nobenih zavarovanj. Da koga pošljejo v bolnišnico zato pogosto zbira denar vse sorodstvo.

Velik problem je podhranjenost

Čeprav se je Simona pred odhodom v Zambijo cepila proti rumeni mrzlici, hepatitisu A in malariji, pa je slednje pomenilo le preventivno proti možganski malariji. V treh mesecih, kolikor jih je preživela v deželi, kjer čas ne pomeni nič, je za malarijo zbolela kar trikrat. Ker prvič sploh ni vedela, da jo ima, ni pravočasno vzela zdravila, zato je bila bolna kar dva tedna, drugič in tretjič pa je izboljšanje nastopilo že po dveh dneh. Prepričana je, da je za malarijo zbolela že v Lusaki, kjer pa je bila v času svoje prakse pričala tudi izbruhu epidemije kolere, ki je terjala precej žrtev predvsem med majhnimi otroki. V Zambiji

je namreč kot posledica podnebja, revščine pa tudi samega načina življenja ljudi največ bolezni infekcijskih. Veliko je pljučnice, tuberkuloze, bronhitisa, raznih očesnih in ušesnih vnetij pa tudi pikov kač, opeklin kot posledice kuhanja v kotlih na odprtem ognjišču ter kožnih in spolno prenosljivih bolezni. Kljub trudu in seznanjanju s pravilnim načinom prehrane, čemur prav v misijonih posvečajo veliko pozornosti, pa je še vedno velik problem tudi podhranjenost. "V misijonu imajo poseben prostor, kjer se vsako sredo zberejo matere z otroki mlajšimi od pet let, zaradi cepljenja in tehtanja, vendar pri tem vedno znova ugotavljajo, da je večji del otrok pod spodnjo mejo," pravi.

Rezanje "na živo"

V misijonu sv. Jožefa imajo poleg bolnišnice, cerkve, dveh samostanov, semenišča, vrta za otroke zaposlenih v bolnišnici ter osnovne šole tudi dokaj veliko šolo za gluhe. "Ob šoli je internat, saj je šola center, v katerega prihajajo na šolanje gluhi iz vse države," pravi Simona. Teh pa imajo v Zambiji zelo veliko, kar je posledica tega, da raznih vnetij ušes, grla in podobnega ne zdravijo. Razlog za to je pogosto tudi, da nimajo zdravil, imajo namreč samo osnovna in nujna zdravila. Simona, ki je pred svojim odhodom v Zambijo zbrala okoli 500 kilogramov zdravil in sanitetnega materiala, je bila tudi zato med domačini zelo priljubljena. "Ko so zvedeli, da imam zdravila, so prišli od vsepovsod," pravi in dodaja, da hodijo nekateri v bolnišnico peš tudi dva dni.

Naučila se je spoznavati s temi preprostimi, v veliki večini nepismenimi, a odprtimi in toplimi ljudmi. "Ljudje so izredno potrpežljivi. Prenesti znajo tudi zelo hude bolečine," pravi. Takšni pa niso le odrasli, ampak tudi že še povsem majhni otroci. Čeprav se ji je zaradi tega zdelo, da imajo Zambijci višji prag za bolečino, kot denimo ljudje pri nas, pa jo je kljub temu vedno znova pretreslo, kadar so opravljali kakšno manjšo operacijo. Anestezije namreč ne poznajo. "Ko se reže, se vse dela na živo in tudi majhni otroci pri tem niso izjeme," pravi. Takšnih izkušenj ne privoščijo nikomur, in ker gre za ljudi, ki resnično potrebujejo pomoč, bi, kot pravi Simona, še šla v Zambijo.

M. LESKOVŠEK-SVETE

MAČKONI - Dosedanji večji nastopi ansambla Mačkoni so: prireditel Boš videl, kaj dela Dolenj'c, videospot za TV Slovenija v oddaji Po domače, gostovanja v Avstriji, Italiji, Bosni in na številnih lokalnih radijskih postajah v Sloveniji in celjski televiziji.

Mačkoni za novo tisočletje

Otroški ansambel iz Brusnic decembra lani posnel kaseto Otrokom novega tisočletja - Gostovali že tudi v tujini

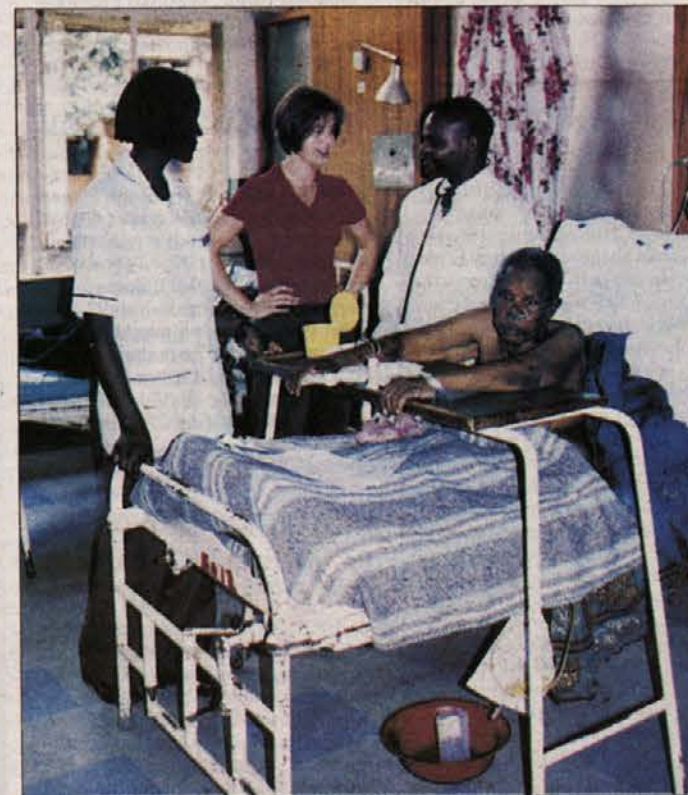
VELIKE BRUSNICE - Marca leta 1998 je v osnovni šoli v Brusnicah na proslavi prvič nastopil otroški ansambel Mačkoni. Ansambel je ostal na sceni vse do danes. Mentor mladih brusniških glasbenikov je Roman Hudoklin iz Brusnic. V ansamblu so Mateja Brkopec, pevka, harmonikar Gašper Mrak, Dejan Hudoklin, bas kitarist in pevec, in Grega Kralj, ritem kitara. Vsi hodijo v 5. razred in vsi v teh dneh praznujejo svoj 11. rojstni dan. Vsi so sošolci. Vsi so tudi odličnjaki; uspešno šolanje je po mentorjevih besedah tudi pogoj, da lahko igrajo v ansamblu. Število nastopov krčijo na minimum, nastopajo največ enkrat tedensko ali še to ne. Tak urnik imajo zato, da jim ob šoli ne bi nalagali preveč dela, pa tudi zato, da se ne bi naveličali igrati. O naveličanosti za muziko za zdaj ni mo-

goče govoriti, saj komaj čakajo na nastop.

Decembra so Mačkoni z litij-skim "TKM Records" Marka Kraglja posneli kaseto Otrokom novega tisočletja. Na njej je 11 skladb, med temi "Mačkoni", ki je zmagala decembra lani na lestvici Studia D in Dolenjskega lista. Trenutno je na tej lestvici Otrokom novega tisočletja, naslovna skladba kasete. Pesem (prav tako s kasete) Mi mladi je zmagala na lestvicah dveh lokalnih radijskih postaj.

"Kaseto so posneli s pomočjo sponzorjev, ki se jim zahvaljujemo," pravi Roman Hudoklin.

Ravnatelj Jože Jazbec stoji ob strani ansamblu in se veseli njegovih uspehov. Pri delovanju Mačkonov pomaga tudi krajevna skupnost Brusnice. "Mačkoni živijo s krajem in kraj z njimi," pravi Hudoklin. M. L.

V glavni bolnišnici v Lusaki so bolniki oskrbljeni le z najnujnejšim, kadar pa zmanjka vode, kar se je času Simoninega dela v Zambiji zgodilo dvakrat, jim je odvzeto še to, saj zaradi velike nevarnosti izbruha kolere vse bolnike pošljejo domov in bolnišnico zaprejo.

Krka Telekom spet melje tekmece

Košarkarji Krke Telekoma so prejšnji teden odigrali dve tekmi in zanesljivo zmagali - Zdaj so na vrsti Savinjski Hopsi - Košarkarji TEN Krško izgubili s tremi koši razlike

NOVO MESTO - Dve prepričljivi zmagi v ligi Kolinska, ki so jih prejšnji teden dosegli košarkarji Krke Telekoma, kažejo, da Novomeščani pred odločilnimi srečanji spet prihajajo v formo. V Sežani, kjer so igrali z zadnjevrščenim Kraškim zidarjem - tekmo so dobili z 69:64 - so se morali precej potruditi. Gostitelji, ki jim teče voda v grlo, so se borili kot levi, vendar so gostje brez Nakiča vseeno odnesli dve točki. Strelci: Dražović 4, Jevtović 8, Petrov 9, Smodiš 19, Visković 6, Grum 15, Drobniak 4, Ščekić 4.

Minulo soboto so Novomeščani v športni dvorani Marof imeli v gosteh še enega kandidata za odhod iz lige - škofjeloško Loka kavo. Po hitrem vodstvu (13:5) so gostitelji precej popustili in igro prepustili gostom, ki so v drugi polovici prvega polčasa celo večkrat povedli, čeprav samo za dva koša. Vendar so se Novomeščani še pred koncem prvega polčasa ponovno zbrali, stisnili

borbene goste v kot, in prednost v koših je ob polčasu narasla na šest košev (43:37). V drugem polčasu so gostitelji nadaljevali bolj zbrano in po dveh zaporednih trojkah Sama Gruma je razlika narasla na deset in celo več košev, kar je dovoljevalo mirno končnico. Vendar ni bilo tako. Gostje so še enkrat poskusili zasukati potek tekme, vendar jim to zaradi dobre obrambe gostiteljev ni

uspelo. Ob koncu tekme so gostje sicer še malo "znoreli", kar so domačini spretno izkoristili in so jim do vrha napolnili koš. Končni rezultat 98:78 (34:37) ne kaže najbolj pravično poteka tekme, vendar na koncu ostane v športnih analih zapisan samo rezultat, igra pa se pozabi. Strelci za Krko Telekom: Dražović 7, Jevtović 10, Petrov 5, Smodiš 22, Visković 4, Grum 8, Drobniak 13, Ščekić 4, Nakič 25.

Košarkarji TEN Krško so v zadnjem kolu imeli v gosteh vodilno ekipo v ligi, in sicer Novo Gorico. Po katastrofalnem štartu, saj so gostje v prvem polčasu vodili že s 23 koši prednosti, so potem Krčani napravili veliko uslugo ekipama Bežigrada in Radenska Creativ, ki sta v mrtvem teku za prvo mesto z Novogoričani.

ZIMSKA OLIMPIADA NA GAČAH

GAČE - Občina Metlika je s pomočjo smučarskega društva Krka Rog iz Novega mesta ter Zdravilišča Dolenjske Toplice v nedeljo 30. januarja na Gačah izvedla 3. zimsko olimpiado športnikov pobratenih občin v veleslalomu. Na tekmovalno, kjer je v enajstih kategorijah nastopilo blizu 130 smučarjev, so se pomerili tekmovalci iz pobratenih občin Metlika, Ronchi in Wagna. V ekipni razvrstitvi je prvo mesto osvojila ekipa iz Ronchijev, druga je bila iz Metlike in tretja iz Wagne. Metliški smučarji so osvojili dve prvi mesti, v kategoriji žensk do 40 let je bila najboljša Mateja Jakša Jurkovič, v kategoriji moških do 30 let pa Mitja Rus, ki je dosegel tudi najboljši čas dneva med vsemi udeleženci tekmovalca. Poleg tega so Metličani osvojili še šest drugih in pet tretjih mest. Zaključne slovesnosti in podelitve odličij se je udeležil tudi proslavljeni smučar Matjaž Vrhovnik.

M. T.

VIŠKOVIČ BO IGRAL, ŠČEKIČ PA JE REZERVA

NOVO MESTO - Trener in selektor tujih košarkarjev Ivan Sunara je že dopolnil svoj seznam košarkarjev, ki bodo nastopili v soboto, 5. februarja, v Ljubljani proti izbrancem trenerja Zmaga Sagadinu, kjer bo v prvi peterki igral tudi Matjaž Smodiš. V deseterico izbranih košarkarjev je Sunara uvrstil tudi novomeškega centra Viskoviča, obrambni igralec Mirko Ščekić pa je prva rezerva.

ŽELJKO JOTANOVIČ DRŽAVNI PRVAK

ŠEMPETER - Na državnem prvenstvu za mlajše mladince in mladinke v Šempetru se je posebno odlikoval mladi atlet AK Dolenjske Toplice Željko Jotanovič, ki je bil v troskoku prvi (14.08) in drugi v daljini (6.48). Bil je razglašen tudi za najboljšega udeleženca prvenstva. V tej konkurenci je nastopila tudi Topličanka Nina Šimunič, ki je v troskoku osvojila drugo mesto (11.79). Uspešno je nastopil tudi Novomeščan Jeralić, ki je bil na 60 m ovire tretji (8.61), s 400 centimetri ob palici pa je zasedel celo drugo mesto.

ODBOJKARICE MED ODMOROM - Odbojkarice TPV Novo mesto so si večkrat morale vzeti odmor, da so spet zbrale svoje moči za nadaljevanje tekme.

Novomeščanke za četrto mesto

Odbojkarice TPV Novo mesto so spet v igri za četrto mesto - Vedno bolj se uveljavljajo mlade odbojkarice

NOVO MESTO - S tem ko so odbojkarice novomeškega TPV v soboto dokaj gladko s 3:1 (16, 20, 17, 17) premagale odbojkarice Sentvidu, ki so bile sicer na lestvici pred njimi, so spet napovedale kandidaturu za četrto mesto, ki jih popelje v Evropo. Pomlajena ekipa novomeških odbojkaric, ki se jim je pridružila izkušena Maja Guštin, igrajo od kola do kola bolje. Na sobotni tekmi so igrale zelo dobro, vendar je v drugem nizu nastopila kratka kriza, kar so borbene ljubljankice izkoristile in niz odločile v svojo korist.

V prvem nizu je igrala dobro zlasti Bolgarka Nemčeva, potem je malo popustila, nato pa sta njeno vlogo prevzeli izkušeni Guštinova in Kopilova, ki je sijajno stregla z dobrimi podajami svojim soigralkam, tako da so bili strelci napadalke vedno učinkoviti. V soboto bodo odbojkarice TPV Novo mesto gostovale v Ragozi, kjer jih čaka izredno neugodna ekipa Formis Bell, vendar jo Novomeščanke z dobro igro lahko nadgrajajo. Če bodo domov prinesle zmago, potem bo njihovo četrto mesto še bolj potrjeno.

Oslabljeni Žužemberčani - nekateri najboljši odbojkarji so poškodovani - so igrali na Ravnah proti domačemu fužinaru GOK IGEM, ki je zmagal s 3:0 (18, 21, 23). Odbojkarji Žužemberka so nudili dober odpor, kar velja zlasti za tretji niz, ko so malce zaspani gostitelji popustili. Vse je že kazalo, da bodo gostje iz Suhe krajine osvojili tretji niz (vodili so s 23:22), vendar jim je športna sreča ob zaključku odločilnega niza obrnila hrbet. Če bi domači vodili samo z 2:1 v nizih, bi se lahko zgodilo marsikaj, čeprav ima trener Žužemberčanov Bojan Brulc izredno kratko klop sedmih odbojkarjev.

REVIJA SLOVENSKE KOŠARKE V LJUBLJANI

LJUBLJANA - Ljubitelji košarke v Sloveniji so preko medijev izbirali najboljše slovenske košarkarje in tudi tujce v slovenskih košarkarskih ekipah, ki bodo zaigrali na dnevu slovenske košarke, ki bo v soboto, 5. februarja, v dvorani Tivoli. Kot je bilo pričakovati, so ljubitelji košarke v Sloveniji na drugo mesto postavili novomeškega krilnega centra Matjaža Smodiša, ki bo poleg Marka Miliča, ki je bil prvi, ter Zdobca, Bečiroviča in Kotnika zaigral v prvi peterki. Za druge košarkarje se še niso odločili, vendar je gotovo, da bo trener slovenske reprezentance med deseterico košarkarjev povabil tudi organizatorja igre Simona Petrova. Selekcija tujcev v slovenski ligi je zaupana trenerju Krke Telekoma Ivanu Sunari, ki je v ekipi že uvrstil enega najboljših strelcev v ligi Iva Nakiča, odprto mesto pa ima vedno boljši obrambni igralec Mirko Ščekić, morda pa tudi visoki center Krke Telekoma Visković.

M. G.

Šport iz Kočevja in Ribnice

- RIBNICA - Že dolgo v Ribnici ni bilo tako razburljive ženske rokometne tekme. Delitev točk je najbolj pravična. Za zamujeno priložnost za zmago lahko žalujejo obe ekipi. Gostiteljice so po vodstvu 3:1 prevzele pobudo in vodile s 6:3, v tem obdobju so pokazale doslej najboljšo igro. V 58. minuti je bil izid 21:20 za Gramiz, gostiteljice so imele žogo za potrditev zmage. V poldruhi minuti se je v želji po osvojitvi obeh točk izvrstilo nekaj napak. Kočevke so tekmo končale s igralrko manj in imele zadnji napad, a jim je za gol zmanjkalo časa. Med najboljšimi igralkami tekme je bila Polona Klun, ki je v odločilnih trenutkih dosegla tri zaporedne zadetke.
- KOČEVJE - V prvem krogu drugega dela prvenstva za zahodni skupini druge rokometne lige so igralci Grče iz Kočevja premagali Alples iz Železnikov z 35:19. Kočevci so narekovali hitro igro, ki ji gostitelji niso mogli slediti. S sedmimi zadetki je bil Selan najboljši strellec in igralec tekme.
- RIBNICA - Rokometaši Inlesa Rika so se v treningu tekme pomerili s hrvaškim podprvakom Metković Jambu in prvotigašem Termom iz Škofje Loke. Čeprav so obe tekmi izgubili, je bil trener Janez Ilc z igro zelo zadovoljen. V drugem polčasu so priložnost dobili mlajši igralci in z igro niso razočarali. Vsi poškodovani igralci uspešno okrevajo. Na prvi prvenstveni tekmi proti Prulam pa ne morejo računati na Roka Henigmna, ki ima hujšo poškodbo gležnja.
- KOČEVJE - Kegljačice Kočevja so na kegljišču v Cerknici,

KOŠARKARJI KRKE TELEKOMA SPET V FORMI - Sobotna tekma košarkarjev Krke Telekoma z izredno borbenimi Škofjeločani je pokazala, da se domača ekipa pred odločilnimi tekmami spet vrača v staro formo (Foto: M. Klinc)

TRIJE NASLOVI ZA STARI TRG

STARI TRG OB KOLPI - Minulo soboto je bilo v organizaciji osnovne šole Stari trg v tem kraju ob Kolpi področno šahovsko prvenstvo za mlajše in starejše dečke in deklice, kjer je sodelovalo 14 ekip iz Mirne Peči, Šmarjete, Novega mesta, Šentjerneja in Starega trga. Največ uspeha so imeli gostitelji, ki so zmagali v treh kategorijah, en naslov pa so osvojili šahisti z OŠ Center Novo mesto. Rezultati - mlajši dečki: 1. OŠ Stari trg (Mihelič, Sabina Mihelič, Hrovatin, Kapš, Kobe), 2. OŠ Grm Novo mesto, 3. OŠ Mirna Peč; mlajše deklice: 1. OŠ Stari trg (Medic, Madronič, Martinčič, Blažič, Vergo), 2. OŠ Mirna Peč, 3. OŠ Šmarjeta; starejši dečki: 1. OŠ Center Novo mesto (Radomir, Žitnik, Primc, Radež, Golobič), 2. OŠ Stari trg, 3. OŠ Šentjerne; starejše deklice: 1. OŠ Stari trg (Štaudohar, Farič, Kure, Mukavec), 2. OŠ Mirna Peč, 3. OŠ Šmarjeta.

R. RUDMAN

BLAŽ ŠONC NEPREMAGLJIV

BOŠTANJ - V tretjem krogu Posavsko - Dolenjske strelske lige za pionirje je največ krogov nastreljal Blaž Šonc iz Leskovca (174), sledi Primož Kaplan (SD Leskovec) in Matej Givar (SD Trebnje).

A. A.

GREGA SKERBIŠ IN TAJA BORŠTNAR ZMAGALA V LENDAVI

LENDAVA - Minuli konec tedna je bil za igralce mirskega badmintonskega kluba Tom zelo uspešen. Na turnirju najboljših slovenskih igralcev do 13 let, je pri dečkih zmagal Grega Skerbiš, pri deklicah pa Taja Borštnar. S to zmago je Grega prevzel vodstvo na prvenstveni lestvici in je eden kandidatov za zmago na državnem prvenstvu do 13 let, ki ga bodo Mirenčani marca organizirali v Trebnjem. Premoči mirskih igralcev sta s tretjim mestom potrdila še Katja Strmole in Blaž Holc. Škoda, da zaradi boleznih ni nastopila nadarjena Špela Silvester, saj bi bil z njenim nastopom delež Mirčanov še večji. Lendava je bila v nedeljo tudi prizorišče B-turnirja, na katerem se je kar štirim igralcem Toma uspelo uvrstiti na A-turnir najboljših slovenskih igralcev. Žiga Strmole in Trebanjka Maja Klmenčič sta se pričakovano uvrstila na najboljši turnir, nekoliko presenetljiv pa je uvrstitev v finale trinajstletnic Taje Borštnar in Aleše Draginc.

M. CUK

DVE ZMAGI KADETOV KRKE TELEKOMA

NOVO MESTO - Minuli vikend so kadeti KK Krka Telekom dosegli dve zmagi. V gosteh so premagali Salonit Anhovo z 97:83 (Ivašković 29 in Gliha 28 košev), doma pa so ugnali Ježico z rezultatom 97:91. Manj uspešni so bili mladinci, ki so v domači dvorani po podaljšku izgubili s košarkarji Maribora Branika, rezultat je bil 86:82. V domači vrsti so bili najboljši Stakič 27, Mihailović 19 in Bevc 15 košev.

M. M.

KOŠARKARJI EKONOMSKE ŠOLE NA REGIJSKEM TEKMOVANJU

BREŽICE - Na občinskem srednješolskem prvenstvu v košarki so košarkarji Ekonomske šole visoko porazili vrstnike z brežiške gimnazije, in sicer z rezultatom 99:37. Med zmagovalci je bil najboljši organizator igre Marjan Božić (23 košev), med poraženci pa Aleš Štrigel (15 košev). Zmagovalna ekipa, ki sta jo vodila prof. Vlada Lopatič in Berto Žnidarič, se je uvrstila na regijsko prvenstvo, ki je bilo včeraj v Črnomlju.

PLANINCI GREDO NA KOPITNIK (910 m)

NOVO MESTO - Trim klub Krka - planinska sekcija vabi ljubitelje pohodništva in planinstva na Kopitnik (910 m) v soboto, 19. februarja. Odhod z avtobusom bo ob 7. uri jutraj izpred tovarne zdravil Krke v Ločni. Hoje bo približno 6 ur. Potrebna je topla zimska pohodniška oprema. Prijave sprejemajo po telefonu Krka (312-537). Vodila bosta Reza Moretti (378-160) in Tomaž Mikec (312-111).

KRČAN DIRNBERK V POLFINALU

KRANJ - Teniški klub Triglav iz Kranja je pripravil odprto dvoransko prvenstvo Slovenije v tenisu za mladince (18 let), kjer je nastopilo tudi nekaj igralcev iz Brežic, Krškega in Novega mesta. Najbolj uspešna sta bila Krčan Dirnberk, ki se je kot tretji nosilec po zmagi nad Kuclerjem (Šppl) s 6:1, 6:1 uvrstil v polfinale, kjer ga je premagal zmagovalac turnirja Ošabnik (TK Triglav) s 6:1, 6:0. Maj Jožef (TK Otočec) pa je izgubil v četrtfinalu, in sicer s Kukcem (Triglav), Kranjčan je bil boljši, saj je zmagal s 6:1, 6:2.

Drugo leto v prvo ligo?

Rokometašice VIAS Šentjerne, ki igrajo v drugi republiški ligi, nabirajo izkušnje, ki bi jih rade vnovčile v novi tekmovalni sezoni

ŠENTJERNEJ - V ne tako davni zgodovini ženskega rokometna Dolenjskem so najprej v najvišji republiški konkurenci igrala rokometarice iz Bele krajine, ki jih je vodil legendarni športni delavec Franc Moljk. Potem se je uspešna pot belokranjskega rokometarice počasi končala, na sceno pa so stopile rokometarice Novega mesta in Šentjerneja, ki so s spreminjajočo se srečo igrale v republiški in celo v drugi zvezni ligi (Novo mesto). Imeli smo dva močna rokometna kolektiva, ki sta bila v samem vrhu slovenskega ženskega rokometu. Ker dolenjski rokometni delavci niso našli skupnega jezika, da bi ustanovili eno močno ekipo, se je kmalu za obe ekipi začela rakova pot, ki ju je pripeljala v drugi tekmovalni razred, kjer zdaj ob rokometaricah Škojčana iščeta svojo srečo. Vse tri dolenjske rokometne ekipe so na sredini prvenstvene razpredelnice in so brez možnosti, da bi prišle v prvo državno ligo.

Razgovor s trenerjem rokometaric VIAS Šentjerne Simonom Turkom pa je razkril nekaj načrtov tega mladega športnega zanesenjaka, ki

se sicer tičejo rokometaric iz Šentjerneja. Turk je povedal: "Imamo vrsto obetavnih rokometaric, ki počasi dozorevajo. V ligi igramo s spreminjajočo se srečo, kar pa ni važno, gre za to, da si mlade rokometarice nabirajo izkušnje, ki naj bi jih vnovčile v novi tekmovalni sezoni 2000/2001. Sedanjemu obetavnemu rodu rokometaric je svetel zgled Slavka Turk, ki kljub tridesetletni letom še vedno vleče naprej mlade igralke, manjka samo izkušnje. Te nabirajo in naj bi jim v prihodnje pomagale, da bi naredile korak naprej. Če hočemo v prvo slovensko ligo, kar je naš cilj, bo potrebno dobiti še dve dobri rokometarici, potem bo ta ekipa sposobna igrati tudi v zahtevnejši konkurenci, kot je sedanja."

Rokometarice VIAS Šentjerne so v zadnjem času odigrale več prijateljskih tekem, kajti prvenstvo v ligi se začne že to soboto. Tako so v petek imele v gosteh rokometarice Kustošija iz Zagreba, ki so jih premagale z rezultatom 29:23 (9:12). Strelke za domačo ekipo so bile: Jamnik 6, Pavlenič 6, Bučar 1, Mijatović 5, Cvelbar 1, Hudoklin 1, Turk 9.

SLAVKO DOKL

ROKOMETAŠICE VIAS ŠENTJERNEJ - Se bodo v novi tekmovalni sezoni vmešale v boj za sam vrh v ligi, ki jih pelje v prvo državno ligo. (Foto: S. Dokl)

Tudi iz malega zraste veliko

Atletski klub Šentjernej, ki dela v izredno težkih razmerah, je v lanski atletski sezoni osvojil kar 42 odličij na različnih tekmovanjih - Velik uspeh Jožeta Vrtačiča

ŠENTJERNEJ - Petkov občni zbor atletskega kluba Šentjernej je pokazal, da so v tem malem dolenskem kraju v lanski atletski sezoni delali zelo uspešno. To potrjuje tudi 42 osvojenih kolajin, ki so jih atleti dobili na državnih prvenstvih, atletskih mitingih, cestnih in uličnih tekih ter krosih. Med temi je tudi dvajset kolajn z zlatim sijajem, kar pomeni, da so šentjernerjski atleti osvojili kar dvajset prvih mest.

Gre dejansko za fenomen, saj so v tej občini, ki ima vsega 6.855 prebivalcev, marljivi atletski delavci uspeli usposobiti atleta Jožeta Vrtačiča, ki je v Sloveniji daleč najboljši starejši mladinec v svoji kategoriji. Jože je bil tudi udeleženec članskega svetovnega atletskega prvenstva v Španiji, kjer je naša članska štafeta 4 x 400 metrov presenetila vso slovensko športno javnost. To je bil Jožetov "ognjeni

krst", saj mu atletski strokovnjaki napovedujejo blestečo atletsko kariero. Mladi atlet, ki se je v višave povzpел pod vodstvom trenerja Slavka Antončiča, je 11. novembra lani prestopil v novomeški atletski klub Krka Telekom, kjer bo imel še boljše možnosti za delo in bo zanesljivo udeleženec olimpijskih iger, ki bodo letos jeseni v avstralskem Sydneyju. Poleg Jožeta, ki je bil med drugim ob pionirki Alenki Žnidaršič razglašen za najboljšega lanskega atleta AK Šentjernej, raste še vrsta mladih atletov, ki sicer niso na Jožetovem nivoju, vendar že nosijo dres z državnim grbom. Med drugim velja omeniti Kristjana Kralja, Alenka Žnidaršič, Majo Nose in še najmlajša - Janjo in Jožka Bučarja.

Na občnem zboru je dolgoletni predsednik Janez Kuhelj, ki ima veliko zaslug, da je na Šentjernejskem polju zrasel tako močan atletski kolektiv, povedal, da je zaledje nadarjenih atletov zelo veliko, vendar da se dela v zelo težkih razmerah. Ni primerne atletske steze, kjer bi atleti trenirali in tudi tekmovali pred domačimi ljubitelji atletike. Dejal je, da večjega napredka atletike pod Gorjanci ne bo, dokler ne bo na voljo primernih sodobnih atletskeh naprav s tartansko stezo. Občnega zbora se je udeležil tudi šentjernejski župan Franc Hudoklin, velik ljubitelj športa, ki je atletskim delavcem obljubil vso pomoč pri premagovanju težav. Res ni v Sloveniji primera, da bi v tako majh-

VIDA TRENZ nova predsednica AK Šentjernej se bo z veliko vnemo lotila svojega dela.

nem kraju, lahko živel atletski kolektiv s tako dobrimi atleti, ki se uveljavljajo v evropskem in v svetovnem merilu. Na občnem zboru so se za dolgoletno delo zahvalili predsedniku Janezu Kuhlju, za novo predsednico pa so izvolili športno delavko Vido Trenz, ki jo v njeni mandatni dobi čaka kar precej dela. Kajti to, kar je ustvaril Janez Kuhelj s svojimi marljivi sodelavci, bo težko ponoviti. Če se bo to zgodilo in bo Šentjernejski spet dal enega olimpijca, bo Vida Trenz prav gotovo upravičila svoje poslanstvo.

SLAVKO DOKL

MLADI ČRNOALJSKI NOGOMETASI SO IGRALI V LITVI

LITVIJA - Nogometaši z osnovne šole Loka so nastopili na četrtfinalnem turnirju za državno prvenstvo v malem nogometu, ki je bil v Litvi. Mladi Črnomaljski so dosegli naslednje rezultate: OŠ Loka : OŠ Litija 0 : 2, OŠ Loka : OŠ Matije Čopa 3 : 2 in OŠ Loka : OŠ Martina Krpana 2 : 1. Ekipa Loke se je uvrstila na drugo mesto, k temu so največ prispevali nogometaši Aleš Miketič, Mario Drinič in Jeronim Brčina.

MILAN MITROVIČ ZMAGOVALEC

SEVNICA - Končano je odprto šahovsko prvenstvo Sevnice v počasnem šahu za leto 1999, kjer je nastopilo dvanajst šahistov iz Sevnice in Krškega. Zmagal je Milan Mitrovič, druga sta bila Miroslav Šibila in Mirelo Ahmetović, sledijo pa Sanja Žnidaršič, Samo Štajner, Predrag Lazič, Jovo Stevič, Milovan Smiljič, Martin Mirt, Čedo Cvetaovski, Jože Lekše in Primož Tomažin.

J. B.

LOKOSTRELCI V ITALIJI
CORMONS - Tričlanska ekipa lokostrelskega kluba Novo mesto je gostovala v Italiji, kjer je nastopila na mednarodnem turnirju v Cormonsu. V kategoriji prosti lok je Uroš Glavan zadel 578 krogov in zasedel odlično drugo mesto. Ekipa LK Novo mesto (Uroš Glavan, Borut Šali in Edo Ambrož) pa je z dobrim streljanjem osvojila tretje mesto, kar je v tako hudi mednarodni konkurenci velik uspeh.

U. G.

NOGOMETASI MIRNE NAJBOLJŠI

TREBNJE - V trebanjski športni dvorani so odigrali 6. krog v obeh občinskih ligah v malem nogometu. V prvi ligi vodi Mirna s 16 točkami, ki je premagala Trg. Marina. V drugi pa Trebelno, ki je porazilo Ponikeve.

KEGLJAČI SO BILI USPEŠNI

TREBNJE - Kegljaki so minuli vikend dosegli naslednje rezultate. Ženske - 1.A liga: Kočevje - Mehan Izola 7:1, 1.B liga: Ljubelj - Trebnje 2:6, Moški - 2.liga zahod: Kočevje - Mehan Izola 7:1, 2.liga vzhod: 1. Mirtoteks III. - Sremič 5:3, 3.liga zahod: 1. Rudar Črnomelj - Poštar 5:3, Iskra Transmission - Novo mesto 7:1, vzhod: Sremič Krško - Konstruktor geodeti 6:2.

N. G.

Nevtralci v akciji

Prvi smučarski skoki

LOŠKI POTOK - Pisali smo že, da so se retijski Nevtralci že jeseni začeli pripravljati na zimske športne aktivnosti. Tako so očistili grmovje in drugo podrast na srednji Bloudkovi skakalnici, prav tako so očistili doskokišče 60-metrške Goriškove skakalnice. Slednja je namreč brez zaletnega mosta in je ta trenutek uporabna samo za smučarske spuste. Računajo, da bi to skakalnico povečali na 90 m, vendar brez širše pomoči najbrž ne bo šlo. Ta pa je že obljubljena. Pričakovati je namreč, da bo naslednja leta zraslo nekaj dobrih skakalcev, ki sedaj obiskujejo tečaj teh veščin v Ljubljani. Večja skakalnica bi tako služila za treninge in prav gotovo tudi za vrhunska tekmovalja, po katerih je Loški Potok pred časom že slovel.

V nedeljo, 16. januarja, pa je bilo izredno živahno na najmanjši, 15-metrski skakalnici, preko katere se je spuščalo vse od najmlajših do tistih, ki jim je že 30-metrška Bloudkova skakalnica prevelika.

Nočno sankanje ob razsvetljavi bakel so Nevtralci organizirali v soboto, 29. januarja. Sankanje je bilo preko sto in najmanj dvakrat toliko gledalcev. V nedeljo, 6. februarja, pa bodo skoki na Bloudkovi skakalnici z začetkom ob 13. uri.

A. K.

LJUDSKA UNIVERZA

učimo se za življenje

KRŠKO

Ekonomska fakulteta Ljubljana

vabi v skladu z razpisom za šolsko leto 2000/2001 k vpisu v program

VISOKA POSLOVNA ŠOLA, 1. in 3. letnik, ki bo kot IZREDNI ŠTUDIJ organiziran v študijskem središču LU KRŠKO.

Visoka upravna šola Ljubljana

bo v skladu z razpisom za šolsko leto 2000/2001 v študijskem središču LU KRŠKO

izvajala visokošolski program

JAVNA UPRAVA

ki bo prav tako organiziran kot izredni študij.

Višja strokovna šola za gostinstvo Maribor

v skladu z razpisom za šolsko leto 2000/2001

vabi k vpisu v VIŠJEŠOLSKI program

ORGANIZATOR POSLOVANJA V GOSTINSTVU

ki ga bo v študijskem središču na LJUDSKI UNIVERZI KRŠKO organizirala kot izredni študij.

Informacije in brezplačne prijavnice za prvi vpis so vam na voljo na: Ljudski univerzi Krško, Dalmatinova 8, Krško; tel. 0608/22-811 ali 22-677; www.lu.krsko.si e-pošta: ljudska.univerza.krsko@siol.net

Vabljeni tudi na informativni dan, ki bo na Ljudski univerzi Krško: v soboto, 12. februarja med 10. in 12. uro.

IZŠLA JE FEBRUARSKA ŠTEVILKA REVIE E-SPORT, MODA, AVTO

Na športnih straneh so v središču pozornosti Špela Bračun, Peter Žonta, Ronaldo Pušnik, Marija Kardinar, Jure Robič, Janica Kostelič, Walter Berry... Pogovarjali smo se z Rajkom Sugmanom in Brankom Elsnerjem. Pišemo o najboljših teniških igralcih vseh časov, NBA ligi in Charlesu Barkleyu, bližajočem se evropskem nogometnem prvenstvu in še drugih športno začinjenih vsebinah.

Na modnih straneh vam predstavljamo modne smernice ženskega oblačnega za pomlad-poletje 2000, pišemo o prenovljeni moški klasiki, modnih spodrsljajih minule sezone, trendovskih srajčnih oblekah in plaščih... Predstavljamo kreatorja Marca Jacobsa, svet skrivnostnih parfumov, kozmetične novosti...

Na avtomobilskih straneh smo se popeljali z VW Passatom V6 TDI 4 motion, Hyundaiem XG30, Peugeot partnerjem 1.8 in Renault kangoo pampo. Predstavljamo novega VW Pola in prenovljenega Renault clia. Pod drobnogledom so avtomobilske novosti leta 2000. Pišemo o avtomobilski bitki za športni prestiž, koncernu Volkswagen in slovenskemu izboru za "Avto leta".

Nova februarška številka revije E-SPORT, MODA, AVTO vas že čaka pri vašem prodajalcu časopisov! Prav tako vas čakajo zimske KRIŽANKE E-SPORT!

DOLENJSKI LIST vaš četrtkov prijatelj

ROMANA TOMŠIČ

Žensko potepanje v gorah Nepala (1)

Bilo je poleti 1998, ko me je poklicala prijateljica Darja in vprašala, če bi šla v Nepal na trekking. Seveda bi šla, a kdaj, za koliko denarja in za koliko časa? Probleme z denarjem in prostim časom smo si vse štiri uspešno rešile in konec oktobra odleteli v Nepal.

Prekladanja po letališčih in letalih imajo kmalu zadosti. Iz Trsta preko Delhija, kjer te letališki uslužbenci poskušajo mimogrede obrati za kakšen dolar, če imaš preveč prtljage, smo odleteli v glavno mesto Nepala Katmandu. Na letališču smo kupile vizum za 25 dolarjev, zamenjale nekaj dolarjev v nepalske rupije po tečaju 5400 rupij za 80 \$ in se z goro prtljage odpravile v letališča. Predstavnik naše turistične agencije nas je že čakal pred izhodom. Kot večina agentov, ki čakajo pred letališčem na svoje kliente, je v rokah držal list s Ksenijinim imenom. Naenkrat je okoli tebe polno ljudi. Vsak ti ponuja kakšno uslugo, za denar, seveda. Prtljago smo zložile v dva razmajska taksi in se odpravile v hotel Thorong Peak, ki stoji v enem lepših predelov mesta, v Thamelu. Hotel je le nekaj metrov oddaljen od glavne ulice. V njem smo imele mir, le malo stran pa se nam je z vsem vrvežem ponujala glavna ulica.

Promet v Katmanduju je res zanimiv. Vsakič, ko smo se peljale, smo uživale. Prvih nekaj minut debelo gledaš, potem pa se navadiš in celo sodeluješ z voznikom. Vožijo po levi strani, avtomobili so prave ropotarnice, brez ogledal in okenskih stekel, ceste pa so

dom na trekking, ker potem, ko smo se vrnile v mesto, za to nismo imele več nobenega veselja.

26. oktobra smo imele rezerviran polet v Luklo, kjer se začne trekking. Kljub temu da za to skrbi agencija, smo imele kar nekaj neveščnosti, predvsem pa smo stalno nekaj živčno čakale. Prvo presenečenje je bilo, da nismo dobile kart za isti let. Letele naj bi vsaka z drugim letalom. Potem je zmešnjavo povečalo še slabo vreme. Ker je bil prvi polet odpovedan oziroma prestavljen, se je vsako uro situacija spreminjala. Tako sem letela s prvim letalom, in to skupaj s štirinajstimi drugimi turisti. Čez slabo uro smo pristali na letališču v Lukli, ki je tlakovano s kamni in peskom ter speljano v breg. Ko sem stopila iz letala, sem najprej opazila množico domačinov, ki so čakali turiste, da bi jim nesli tovor. Sedela sem ob robu letališča na svoji prtljagi in opazovala vrvež okoli sebe. Tri ure čakanja so hitro minile.

Popoldne smo se zbrale in ugotovile, da nam agencija ni priskrbelo dveh nosačev. Čakal nas je vodič, z njim pa je bil nosač, ki pa je bil še otrok. Tako smo porabile v Lukli kar precej časa, da smo se dogovorile za zamenjavo nosačev.

Iz Lukle smo se popoldne napotile proti severu čez mračno dolino reke Dudh Kosi. Njena ledeno mrzla voda se je divje peni-

la med posejanimi balvani ter nanosi ledeniških ostankov. Zvečer smo se ustavile na ravni polici sredi rečnega pobočja, na katerem se je drenjalo ducat hiš in prenočišč. To je bila vasica Phakting, kjer smo prvič prenočile. Večinoma smo prenočevale v lesenih sobicah za dve osebi. Prav prijetno pa smo bile presenečene, ko smo v jedilnici dobile jedilni list, da smo naročile hrano in pijačo. Hrana je bila odlična, zelo okusno pripravljena, prav tako pijača. Namesto kave smo pile čaj z mlekom. Ker so nas že pred odhodom v te kraje svarili, naj pazimo, kaj bomo použile, smo vodo kupovale v plastenkah, višje, v hribih, pa smo kupovale prekuhan vodo, kar je bilo ceneje. Vsak dan smo spile dva do tri litre tekočine.

Posebna zgodba so nepalska stranišča, ki jih človeški iztrebki dobesedno preplavljajo. Latrine so bile tako nagnusne, da je večina ljudi potrebovala opravljalna kar na prostem. Ogromni kupi človeških in živalskih iztrebkov so ležali vsepovsod in nemogoče je bilo, da ne bi stopila vanje. Ponoči je deževalo, zjutraj na poti proti Namche Bazarju pa smo lahko opazovale le meglice, ki so se vlekle čez pobočja okoliških hribov. Reko smo morali večkrat prečkati po visečih mostovih, ki so obešeni visoko nad vodo. Prašna pot se je včasih odmaknila od bregov reke, se vijugasto zarezala v strme stene

kanjona in se vila mimo borovih gozdov. Krasna vzvalovljena vrhova tamsekurja in Kusum Kangruja sta se dvigala v nebo tri tisoč metrov nad nami. Vsak košček plodne zemlje so ljudje zravnavali, obdali s kamnitimi ogradami in potem posadili ječmen, ajdo ali krompir. Na dolgih vrveh ob pobočju so navezane molilne zastave in celo ob najvišjih prelazih stojijo tik ob poti stari budistični corteni, večje kapelice, narejene iz skale, in z zidovi s skrbno izrezljanimi skalami, imenovanimi mani. Ploščate skale so naložene posredi poti, tako da iz njih

nastane majhna stena, ki ločuje obe strani steze. Po budističnih pravilih morajo popotniki vedno hoditi po levi strani stene.

Ko smo se vzpenjale po poteh, odmaknjenih od reke, je bila pot nenadoma natrpana s popotniki - trekerji, kolonami jakov, z menih v rdečih haljah in z nepalskimi nosači - šerpami, ki so se šibili pod tovari. Himalajski jaki niso pravi jaki, ampak so križanci med jaki in govedom. Samice čistokrvnih jakov se imenujejo naki. V nekem lodgeu smo celo veselo naročale jakovo mleko.

Se nadaljuje

KRKA ZDRAVILIŠČA

HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovorov in popravkov se objavljenih informacij, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori, popravki in mnenja", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če ne sorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Še moje mnenje o fašizmu

DL 2, 13. januarja

Gospod Jože Androja iz Šentjerneja, nihče vam ne krati pravice, da ne bi smeli napisati svojega mnenja o dogodkih medvojne dobe, žal ste se precej zamudili. Radi bi pomagali razčistiti dogodke iz tistega časa. Dejstva so zanimiva, vendar jih ne more spremeniti noben še tako učen zgodovinar. Veliko nas je še živih, ki smo z vami vred preživeli vojne grozote pod obronki Gorjančev, o tem je bilo že veliko napisane. Zdi se mi, da ni vaš namen razčiščevati fašizma, ker ste bili v času fašizma trinajstleten deček.

Iz napisanega sklepam, da vas muči spomenik pobitim domobrancem in drugim žrtvam komunističnega nasilja v Šentjerneju. Dovolj žalostno je, da nasilno pomorjen brez vsake sodbe počivajo pometani v razne grape in vrtače in že več kot pol stoletja ne najdemo večnega miru; pustimo jim vsaj spomenik! Večina domobrancev je bila pod italijansko oblastjo prisilno mobilizirana v legijo, pozneje domobranci, nekateri pa so se iz znanih razlogov pridružili pozneje.

Ne morem se strinjati z vami, da so se domobranci borili za Nemce in da so nosili nemške uniforme. Kaj je Slovane in Slovence čakalo pod nemško oblastjo je bilo dobro znano ne samo na Štajerskem, temveč tudi v naši neposredni bližini. Za boljše razumevanje vam povem, da so tudi starši moje mame s tremi sinovi pobegnili pred selitvijo preko Krke na italijansko stran. Nemci so jim izropali dom, partizani pa ubili vse tri sinove. Komunistem je za vas najboljša teorija, za to vam svetujem, da preberete knjigo, ki je izšla v lanskem letu z naslovom Črna knjiga komunizma. Knjigo je izdala Mladinska knjiga oziroma založba Mladinska knjiga. Pretresljivo branje: komunistem je zahteval okrog 100 milijonov žrtv po celotni svet, kjer je vladal, in to večina lastnih državljanov.

FANI LORBER
Vel. Malence

Za kulisami prireditve dedka Mraza

DL 4, 27. januarja

Sonja Rostan, si je za obračunavanje na straneh Dolenjskega lista zagotovo izbrala napačno pot, ki bo nedvomno škodila ugledu Veselega

decembra in vsem "stotnijam" prostovoljcev, ki so v vseh dvajsetih letih sodelovali in gradili ta naš dolenjski Veseli december, da je postal zgledna in zagotovo največja tovrstna prireditev v Sloveniji. To potrjuje tudi vsako leto večje število tistih, ki nas podpirajo, da lahko izvedemo tako velik projekt, in gotovo je težko najti podobne dobrodelne prireditve, kjer bi za obdaritev otrok prispevalo kar 461 donatorjev. V teh dneh smo vsem poslali zahvalo, tudi Sonji Rostan. Veseli smo, da smo zbrali denar za obdaritev in program, in nam žal, da je naše društvo s prispevkom 2 milijona 800 tisoč dolarjev (lastna sredstva, ki smo jih pridobili) v Taboru mladih v Dolenjskih Toplicah postalo največji donator te prireditve. Kakorkoli že razmišlja Sonja Rostan, projekt je zdrav, saj smo letos k sodelovanju pritegnili vse občine, oddali smo vsa darila, kar pomeni, da akcijo podpirajo tako donatorji kot starši otrok, ki so deležni daril. Organizirati Veseli december pomeni biti malo nor in tisti, ki tri mesece za to delajo dneve in noči z nami, se zavedajo le dobrih stvari, ki jih bodo za vso dolenjsko mladež storili, nikoli pa jim ni v zakulisju denar, ki naj bi ga za to dobili. Napad name je napad na vse te delavce pa tudi na vse, ki so v tridesetih letih z nami gradili to društvo, ki v svojem programu nima le Veselega decembra, temveč še na desetine drugih akcij, ki segajo do otrok preko občinskih in regijskih meja. Te stvari je Sonja Rostan v svojem napadu pozabila omeniti, zato je potrebno sodelovanje z njo pokazati tudi v drugi luči, česar si mi nismo želeli, izzvala ga je sama.

Obračunavanje v prejšnji številki Dolenjskega lista je zakrivil honorar, ki ga Sonja Rostan zahteva od prireditelnega odbora Veselega decembra, saj drugače njenega nezadovoljstva v programu ni bilo čuti. Takoj v začetku januarja se je oglasila v naši pisarni in mi nasmehljivo in vesela izročila knjižno darilo (taka darila je prinašala vseh petnajst let) ter se zahvalila za sodelovanje. Istočasno je v kuverti izročila tudi račun, v katerem zahteva 200 tisoč dolarjev honorarja. Takšnega računa niti v sanjah nismo pričakovali, zato smo račun dali v obravnavo na predsedstvu našega društva. Da smo doslej pripravili najdražji kulturni program (v vrednosti 1.113.908 dolarjev), kar se za pričakovanje leta 2000 tudi spodobi, članov našega predsedstva ni motilo. Obšla je za 35 kostumov baletnih plesalcev, račun šivilje je veljal 233 tisoč dolarjev. Malice za nastopajočce: sendviči, sokovi, pice 100 tisoč dolarjev. Darila za nastopajočce 100 tisoč dolarjev, ostalo so še računi za bombone, kombi, avto, manjši računi za rekvizite... Večjega honorarja sta bila deležna le čarovnik in dedek Mraz. Za 26 nastopov je prejel čarovnik, ki se je vsak dan vozil s Ptujja, le 150 tisoč dolarjev, kar je komajda za prevozne stroške. Silvo Polak je za vlogo dedka Mraza dobil nekaj deset tisoč dolarjev manjši honorar. Oba ostajata naša prostovoljca in sta se že ponudila za naslednje leto. Sonja Rostan je za lanskeletni scenarij dobila 60 tisoč dolarjev, nekaj podobnega smo ji obljubili tudi letos. Pogodbe resda nismo sklenili, ker menimo, da delamo pošteno in s preverjenimi ljudmi. Če bi zahtevala pogodbo, bi jo zagotovo sestavili, vendar ne s takimi stroški. Menimo, da je bil scenarij, ki si ga je za letošnji izbrala Sonja, pretežak, da je bila več kot pol meseca pred nastopom na bolniški in zato ni zmogla vsega, kar si je zamislila.

Že na generalni vaji nekaj dni pred prvim nastopom je bilo čuti, da otroci še niso zaplesali na glasbo in da ne zmorejo kvalitetno predstaviti tistega, kar je bilo v scenariju. Sonji in nastopajočim smo mirno

povedali, da je potrebno še piliti in vaditi. Ob teh pripombah je Sonja dobesedno znorela, vseprek zmerjala s kreteni, tiste, ki bodo zunaj Novega mesta po dvorah spremljali program, pa s primitivci, češ da bo zanje vse to dobro. Kakorkoli smo že, kapitalisti, socialisti, komunisti, želeli smo, da bi prav vsi otroci doživeli enak program, kar je naše geslo. Ko smo Sonji želeli pomagati in bi se morala naslednji dan ob 8. uri ogledati v naši pisarni in prinesiti kaseto, je njeno kričanje preseglo vse meje, češ da je ona umetnica, da vstaja ob dveh popoldan in kaj si, kreteni, mislimo. Uspeli smo se dogovoriti za vajo v nedeljo dopoldne, na kar so otroci pristali.

Ob takem začetku so se v ponedeljek, 20. decembra, pričeli obiski dedka Mraza in smo že dopoldan želeli narediti kar največ, da bi otroci lažje odplesali in odpeli, kar so se pri Sonji naučili. Osrednji incident, ki ga nihče ne more pozabiti, pa se je zgodil v učilnici OŠ Grm, kjer smo se prvi dan zbirali za odhod. Nič hujega sluteča in nadvse prijazna tajnica našega društva Irena Pugalj je pomagala pripravljati otroke na nastop, ko je v učilnico prihrumela Sonja Rostan, jo zgrabila za vrat, jo pričela daviti in brcati v zadnjo plat. Na ta način jo je odstranila iz razreda pred očmi vseh odraslih nastopajočih, nekaterih staršev in otrok. Sonja ni odšla z nami kot prejšnja leta. Balo smo se, da nam bo še kaj zakuhalo, in bili veseli, ko smo po tednu dni zaključili nastop na sedemindvajsetem odru.

Nihče od staršev in otrok na nastopih ni slutil tega zakulisja, z otroki smo delali mirno, pripravili nov scenarij, jih učili nastopanja na avtobusih in v zakulisju odra. Ni res, da so ostali brez sendvičev in daril. Vsa dan so dobili sendviče, sokove, pomaranče, čokolade in bombone, na koncu še pice in darila. Povsod, kjer so nastopali, so bile dvorane zakurjene in tople, le v kulturnem domu v Prečni je bilo mrzlo in smo jim dovolili nastopati v bundah.

Veseli smo in si z otroki še želimo sodelovanja, s Sonjo Rostan pa na tak način nikoli več. O pripetljajih z njo smo govorili tudi z njenim ravnateljem Zdravkom Hribarjem, ki je dejal, da se s to žensko o tem ne želi pogovarjati in naj se obrnemo na dr. Gradišarja, ki jo zdravi. Sama je v zagovor računa napisala, naj ji plačamo tudi "petletni študij boemskega življenja v Parizu oziroma iskanijskega življenja, medtem ko moji vrstniki v Sloveniji srečno sanjajo o večnem komunizmu" in "raziskave neobičajnih duševnih stanj nesrečnih ljudi po bolnišnicah, da bi končno našla smisel življenja." "Nisem uboga reva in se z reveži ne družim," je med drugim zapisala na koncu. V honorar 200 tisoč dolarjev si je kar sama določila tudi jubilejno nagrado za petnajstletno sodelovanje.

O višini honorarja ob takšnem sodelovanju naj se Sonja Rostan pogovori s predsednikom društva Jožetom Jazbecem, v Dolenjskem listu pa z njo ne nameravam več polemizirati. V petnajstletnem sodelovanju s Sonjo imam še toliko "municije", da bom zaščitil tiste, ki s srcem delajo za Veseli december in za druge prireditve, ki jih pripravljamo za otroke.

JANEZ PAVLIN,
vodja Veselega decembra

Za kulisami prireditve dedka Mraza

DL 4, 27. januarja

Pišem vam kot delavec, prostovoljec in član predsedstva društva prijateljev mladine "Močja" Novo mesto. Ogorčen sem nad pisanjem Sonje Rostan v prejšnji številki Dolenjskega lista. Tudi sam sem zaslužen za vse, kar je v zadnjih petnajstih letih zraslo v tem društvu pod skrbno roko Janeza Pavlina, zato ne dovoli, da se o Veselem decembru piše na takšen način. V letošnjem letu zaradi poškodbe roke nisem sodeloval pri pripravi Veselega decembra, zato pa sem se dnevno oglašal v pisarni društva in pomagal. Seznanjen sem bil z vsem, zato sem že prej vedel za skaljene odnose s Sonjo Rostan. Poznam jo tudi že iz prejšnjih let, ko sem sam spremljal z novoletnim kamionom Veseli december po Dolenjski. Bila je tiha in mirna, vloga varuhov nad otroki smo prevzeli sami.

Sonja Rostan kritizira mrzle dvorane, v katerih naj bi nastopili otroci. Kaj pa takrat, ko smo s kamionom potovali po še tako oddaljenih vaseh in so otroci nastopali pri minus deset in več stopinjah in sem sam skrbel, da smo jih pred nasto-

pom in takoj po njem ogrnili v bunde in skrbeli, da se niso prehladili? Sonja je bila dobre volje še za vse sodelujoče v programu. To je bila naša nagrada skupaj s skromnim pisnim priznanjem. Kolikor poznam Pavlina, vem, da je še danes tako in bo tako, dokler bo on organiziral Vesele decembe. Ob tem se spominjam, kako smo lastnoročno sestavljali novoletno razsvetljavo v stari mrzli stopiški šoli, vse noči v decembru smo čuvali naš Glavni trg, Pavlin pa nam je dal v roke žarnice, grla in žico, da smo do jutraj pridělali nekaj deset metrov novih nizov.

Človek ne more pozabiti tudi načina dela pri gradnji tabora v Dolenjskih Toplicah. Delali smo ob sobotah, nedeljah, praznikih, ponoči, dopoldan in popoldan. Jemali smo dopust v svojih službah in naredili to, na kar smo danes lahko ponosni. Sto in sto ljudi, ki so v teh letih delali z Janezom Pavlinom, ve, da je on pravi delavec, ki bo v dobrotah dolenjski žrtvoval vse, tudi svoje zdravje. Tudi sam bom še pomagal, komu bo zdravje spet to dopuščalo.

ZDENKO IVANČIČ
Jekčeva 8, Novo mesto

Napoved stavke kot strela z jasnega

DL, 27. januarja

Novinar Dolenjskega lista Andrej Bartelj je v zapisu pod zgoraj navedenim naslovom povzel izjavo direktorja Jožeta Praznika, ki pravi, da podjetje "posluje pozitivno". Za koga pozitivno? Za delavce gotovo ne, saj direktor Jože Praznik ni imel toliko srca, da bi pred novim letom delavkam dal plačo. Zato sva se s Francem Premrlom, vodjo pravne službe Alternative, v sredo, 5. januarja 2000, oglasila pri direktorju Inter-Toba Jožetu Prazniku, ki je obljubil izplačilo zajamčenih plač (40.000 SIT) za december do petka, 7. januarja, do 12. ure. Ker Praznik ni držal besede, je Sindikat čevljarjev v Inter-Tobi napovedal stavko. Zato ne držijo trditve direktorja Praznika, da je bila "napoved stavke strela z jasnega". Žalostno je, da morajo delavci napovedati stavko, da direktor obljubi izplačilo plač, torej tisto, kar delavkam pripada po zakonu. Ravno tako ne drži, da lastnik firme ni bil obvešen o ustanovitvi sindikata Alternativa v Inter-Tobi.

27. januarja letos je direktor Inter-Toba Jože Praznik s predsednikom stavkovnega odbora Sabino Vokko podpisal sporazum, s katerim se je zavezal, da bo do 11. februarja izplačal plačo za december in do 6. marca plačo za januar! Poleg tega je Praznik obljubil, da bo izplačal neizplačani del regresa za leto 1999 najkasneje do 6. marca in povrnitev stroškov za prevoz na delo in nadomestilo za malico za november in december, in sicer najkasneje do 11.

februarja. Direktor Jože Praznik se je zavezal za izplačilo nadur, za zagotovitev pogojev za delo sindikata čevljarjev - Alternativa v Inter-Tobi in izboljšanje pogojev dela za delavce Inter-Toba, predvsem odpravo nočnega dela žensk.

ALBERT PAVLIČ
podpredsednik SZS-Alternativa

Samoprispevek bo, če bo sanacija

DL 2, 13. januarja

Ustavno sodišče RS je pred tremi meseci razveljavilo Zakon o samoprispevku. Po podanih pobudah je Ustavno sodišče RS o Zakonu o samoprispevku odločilo tako, ker zakon ni v skladu z ustavo in zakoni, nista določena višina in način pobiranja samoprispevka, navedeni zakon pa se mora uskladiti v roku 1 leta. Če bodo občani glasovali proti samoprispevku, novega samoprispevka najverjetneje ne bo možno več razpisati, ker zakonodajalec v tako kratkem roku ne bo pripravil usklajenega zakona.

V nadaljevanju pa bom naštel glavne razloge, zakaj bom glasoval proti samoprispevku:

1. Celotna vsota zbranega samoprispevka v 5 letih je večja od enoletnega proračuna občine. Enoletni proračun občine znaša nekaj čez 1 milijardo dolarjev, s samoprispevkom pa meni župan v 5 letih zbrati 1,2 milijarde dolarjev.

2. Zbrana vsota denarja od samoprispevka pomeni, da želi župan občanom povzati davke oz. dohodnino vsaj še za 10 odstotkov na mesec oz. na leto.

3. Po naštetih prioritetah samoprispevek v občini Črnomelj ni v skladu z Zakonom o samoprispevku. Zakon nalaga, da mora biti samoprispevek razpisan na osnovi družbenega plana občine oz. na podlagi prostorskih sestavin. Gradnja vodovoda je v družbenem planu, prav tako prizidek k OŠ Mirana Jarca. Ni pa v družbenem planu niti gradnja telodavnice, niti športni center v Loki, niti vrtec v Starem trgu. Zakon o samoprispevku pa tudi določa, da se samoprispevek lahko izjemoma razpiše za celotno občino. Še več, ne vidim niti enega razloga, da občani sofinancirajo gradnjo navedenih zadev (gradnjo šole in vodovoda), ki jih mora občina financirati v skladu z zakonom o lokalni samoupravi. Medtem pa iz občinskega proračuna občina financira dejavnosti, ki so povsem profitne narave, npr. smučarski center Gače. Razpisani samoprispevek je zato nezakonit in neveljaven, zato bo dan v oceno Ustavnemu sodišču RS.

4. Zastavljam tudi vprašanje, ali občina na javnih razpisih izbira ponudnike, ki niso najugodnejši s sprotnimi merili in njihova cena odstopa od 10 do 20 odstotkov od najceneje ponudbe. Če tako sešte-

jemo vse investicije na leto, prištetemo 10 do 20 odstotkov, pa se v 5 letih nabere tretjina vsote samoprispevka, za katerega sedaj župan tako agitira.

5. Gospod župan, ostaja nepojasnjena tudi: zgodba o gradnji telodavnice in moja javno zastavljena vprašanja iz leta 1997 in 1998. V ta sklop pa bi lahko pristeli tudi gradnja osnovne šole Loka.

Zato bom tudi šel na glasovanje o samoprispevku in glasoval "proti" samoprispevku, kajti če bosta dva glasova za samoprispevek, bo samoprispevek uveden za nadaljnjo nenadzorovano trošenje denarja davkoplačevalcev. Za samoprispevek pa bom glasoval, samo, ko bo izveden neodvisen finančni nadzor nad porabo sredstev pri občinskih investicijah.

V zvezi z zaprtjem livarne in županovim sklicevanjem, da občina nima nobenih pooblastil pri navedeni zadevi, tudi pri nameščanju filtrov, pa menim, da je to metanje lilevanskega peska v oči občanom. Občinski statut je v 13. členu določal: občina je pristojna za ukrepe za zaščito okolja, odlaganje odpadkov in opravljanje drugih dejavnosti varstva okolja, pooblastila za ukrepanje pa daje tudi sprejeti odlok, kakor tudi zakon o varstvu okolja.

BORUT GRABRIJAN,
Črnomelj

Za kulisami prireditve dedka Mraza

DL 4, 27. januarja

Sem star partizan in vem, kaj pomeni udarniško delo in taki zagnani delavci, kot je Janez Pavlin. Že desetletja spremljam njegova prizadevanja za vračanje ugleda čevljarstva, ki jih je pripravil za krajevno skupnost, nisem še zamudil nobenega Dolenčca na Otočcu. Ta človek ima energijo in treba ga je podpirati. Letos sem njegovo delo spremljal še bolj podrobno in pomagal, kjer se je dalo. Sam imam 77 let in sem bil vse decembrske dni vsak dan v pisarni društva, kjer se je delalo od jutra do večera. V majhnih, skromnih prostorih čevljarstva na rotovžu so nastajale velike stvari. Bil sem zraven, ko so se pogajali za nizke cene za igrače in se veselili vsakega prispevka, ki je prišel na žiro račun. Sam sem najbolj vesel, da sem preko "decembra" dobil dobrega prijatelja in vesel sem, da se vsak dan srečava ali slišiva po telefonu. Veseli december je že mimo, v pisarni pa še vedno delajo zanj. Verjemite mi, da ni lahko. Še posebej, če je treba pobirati polena pred seboj, kar jaz, kot star partizan, še posebej dobro vem.

KAREL VENE
Novo mesto

Kdo je v resnici priveligiran?

Napadi na namišljene privilegije invalidov NOB - Prav bi bila postopna izenačitev pravic vseh invalidov - Socialistična oblast priznala enake pravice tudi Maistrovim borcem

Predstavniki SDS kljub mnogim dokumentiranim odgovorom še kar naprej trobijo o namišljenih privilegijih udeležencev NOB. Še posebej vehementno pa je spravil na vojne invalide treh kategorij Janez Stibrič, ki trdi in piše, da je za invalide prve skupine previsoka odmernostna osnova, ki znaša 147 dolarjev. Ali sploh ve, da so to invalidi brez obeh okončin, brez oči ali popolnoma gluhi?

Tistih tisočakov invalidnine jim ne bi smeli biti nevoščljivi že zato, ker vsega, za kar so prikrajšani, ni mogoče nadoknaditi ali plačati z nobenim denarjem. Tudi zato bi bilo najbrž prav, da se postopoma izenačijo pravice vseh invalidov glede na stopnjo njihove invalidnosti. Seveda tako, da bi nižje pravice dvignili na raven višjih. Sedaj imajo domala povsod vojni invalidi celo z ustavo zajamčeno posebno zaščito, ker so pač za njihovo invalidnost odgovorne države. Razen tega se oblasti povsod boje, da se ljudje ni bi hoteli boriti, če bi kot nekod pred vojno invalide videvali pred cerkvami prositi miloščine.

Tej neprestani in grdi gonji proti vojnim invalidom NOB pa se toliko bolj čudim tudi zato, ker je njihov predsednik SDS Janez Janša osebno predlagal zakon o posebnih pravicah invalidov iz leta 1991. Le-ti so imeli že takrat vse pravice po istem zakonu kot invalidi iz NOB, mirnodobni

vojaški invalidi ter civilni invalidi vojn. Po tem izrednem zakonu pa prejemajo dodatno k temu tudi posebne mesečne rente, ki so enake trikratnemu najvišjemu znesku dosmrtnih mesečnih rent po zakonu o žrtvah vojnega nasilja. Razen tega imajo edini od zaščitnih po tem osnovnem zakonu vključno s svojci pravico do vojne odškodnine. Ali se ni ob vsem tem umestno vprašati, kdo ima pravzaprav privilegije?

Prav je, da invalidi iz leta 1991 vse to imajo, čeprav le za nekaj dni boja, ker je v vsaki vojni lahko kdo ranjen že prvi dan in ga je treba enako obravnavati kot tiste, ki je bil več mesecev ali celo let na primer v udarni brigadi. Zato smo že in sedaj obnavljamo predlog za izenačitev pravic ostalih treh kategorij, zaščitnih po zakonu o vojnih invalidih, z invalidi iz agresije na Slovenijo leta 1991. Pri tem zelo upamo, da nas bodo skušali poslanci razumeti in vsak po svoje prispevati k pravični rešitvi tega nenormalnega stanja. Na srečo nihče ne trdi, da je bilo ranjenec med NOB lažje, ker je večini znano, da jih je (posebno težjih) ogromno umrlo že na poti do partizanskih bolnišnic od vseh mogočih naporov in izgube krvi, če jih že niso zajeli in pomorili okupatorji ali domači izdajalci. Trditev, da so se borili za Slovenijo samo

leta 1991, pa ni le smešna in neumna, ampak je tudi zelo žalostna. Saj je ta slovenski boj trajal stoletja in socialistična oblast ni priznala pravic samo svojim invalidom, ampak celo avstroogrskim. Tako je priznala enake pravice kot svojim borcem tudi Maistrovim borcem. Poleg tega se borci NOB niso borili za tuj narod, ampak za nacionalno in socialno osvoboditev lastnega naroda, ki je med drugim prvič v preteklem tisočletju le tako lahko prišel do svoje slovenske vojske, ustanove, do lastnega parlamenta, do svoje republike z mnogimi lastnostmi države in celo do znanega povečanja ozemlja. Ob tem tudi že med vojno do prvih tajnih volitev, ko so desetletja pred Svickarkami dobile volilno pravico naše žene. Tudi v tako ožigosani državi Jugoslaviji, ki je v resnici bila polna slabosti, so naši poslanci v mejah zvezne zakonodaje samostojno pisali zakone svoje republike in se v skrajni sili poslužili veta, ki ga je omogočal Zbor narodov, z enakim številom poslancev, velikih in majhnih narodov.

Sedanji parlament pa sprejema vse več zakonov po diktatu birokracije Evropske skupnosti, in vprašanje je, če bomo imeli tudi tam Slovenci pravico do veta in vpliv na skupne odločitve, pomembne za našo državo.

RUDI ROGELJ
Maribor

Razprodaje - priložnost za plitve žepe

Posezonska znižanja cen zimske kolekcije tekstila in obutve so se povečini iztekla - Tržni inšpektorji bodo februarja zaključili nadzorne preglede - Od sobote nižje cene športne opreme

NOVO MESTO - V novomeških prodajalnah tekstila in obutve, ki so v januarju znižale cene izdelkov za 20 do 40 odstotkov, ponekod celo za 50 odstotkov, so kupci večinoma izpraznili police preostalih zimskih zalog. Novomeški trgovci so zelo zadovoljni s tokratno posezonsko razprodajo in jo ocenjujejo za boljšo kot leta poprej. Od sobote, 5. februarja, ter naslednjih štirinajst dni bo po znižanih cenah na voljo tudi športna oprema.

KORISTNO JE PRIMERJATI CENE - Kljub budnemu očesu tržne inšpekcije ta vsako leto ugotovi veliko nepravilnosti in kršenja predpisov. Ponekod plakati na izložbenih oknih obljubljajo do 40 odstotkov znižane cene, dejanska znižanja pa so manjša in naivni potrošniki v vsej nakupovalni evforiji in poplavi "super cen" tega sploh ne opazijo. Izplača se obiskati več prodajal in primerjati cene enakih izdelkov. (Foto: D. Žagar)

Zimske posezonske razprodaje so za potrošnike privlačnejše od poletnih, saj so kosi "težje" garderobe in obutve sorazmerno dražji, obenem pa je to za trgovce dobra priložnost, da pospravijo police in naredijo prostor spomladanski kolekciji. "Prodali smo več kot lani, čeprav smo imeli glede na ostale novomeške prodajalne relativno nizek odstotek znižanja cen. Že kak teden prej so potrošniki brskali po policah in si ogledovali ponujeno blago, tako da so si v prvih dneh znižanja lahko kupili tisto, kar so si zamislili. Vsak je rad lepo oblečen, vendar denarja ni, zato ljudje željno pričakujejo razprodaje," je povedala Majda Piletič, poslovodja Modne hiše Julija. Uradni rok za znižanje cen tekstila je bil od 10. do 24. januarja, vendar se je večina prodajal odločila še za dodaten teden, torej še za dodatno znižanje cen. V skladu s pravili so cene obutve lahko znižane največ štiri tedne, večinoma so se ugodni nakupi s koncem januarja tudi zaključili, trgovina Peko je cene nekaterih izdelkov v zadnjem ted-

nu celo za pol zmanjšala. Posezonske razprodaje urejajo dobri poslovni običaji, ki jih je sprejela Gospodarska zbornica Slovenije (GZS) leta 1991. Nad spoštovanjem le-teh bdi republiška tržna inšpekcija. Tudi letos je glavni republiški tržni inšpektor Roman Kladošek izdal inšpektorjem po Sloveniji navodilo o kontroli zimskih razprodaj blaga, ki bodo zaključene februarja. Dobri poslovni običaji so pogoj za lojalno nastop na trgu, omogočajo lojalno konkurenco in zaščito potrošnikov. Roman Kladošek je povedal, da so kršitve pogost pojav in da so inšpektorji pozorni predvsem na pravilnost objave razprodaje, označenost blaga s ceno pred znižanjem in na znižano ceno ter ali najvišji odstotek znižanja zajema eno četrtino vrednosti blaga v razprodaji. Tržna inšpekcija nadzoruje tudi spoštovanje rokov pričetka in konca razprodaj, pri manjših kršitvah trgovce le opozori, večje kršitve pa prijavi častnemu razsodišču pri GZS.

D. ŽAGAR

IMP Livar začel reševati probleme

Samoiniciativni zbor krajanov se je zgodil, ker so bile razmere nevzdržne - Zahteve po zaprtju niso bile na mestu

Končno v Črnomlju in okolici lahko ugotovimo, da se je emisija umazanih izpušnih plinov iz dimnikov IMP Livarja močno zmanjšala in lahko verjamemo vodstvu firme, da bo ostal proizvodni center v Črnomlju prijazen do okolja in ljudi, kot so obljubljali.

Vsekakor se ne bi "zgodil" samoiniciativni zbor krajanov za zaprtje tovarne, če ne bi bile obljube vodstva v celem lanskem letu lažne. Lahko razumemo revolt ljudi, zlasti bližnjih sosedov, ker je bilo večih stanje neznosno.

In tu se verjetno pozitivna upravičenost zbora konča. Odbor, sklicatelj zbora, ni hotel prisluhniti argumentom nekaterih na zboru, da je problem rešljiv tudi brez zahteve po zaprtju tovarne. Navsezadnje je potrebno verjeti tudi stroki, ki je med drugim ugotovila, da larski odpadni peski niso nevarni za okolico, in upamo, da bo tudi problem velikega kupca peska na dvorišču tovarne kmalu rešen.

Vodstvo obljublja, da bo dan odprtih vrat v bivšem Beltu v septembru letos. Povedo tudi, da so se lotili aktivnosti za pridobitev mednarodnega standarda ISO 14001, in

če bodo to dosegli, bo IMP Livar, proizvodni center Črnomelj, enako prijazen do okolice in tudi do zdravja zaposlenih, kot je sosednji Danfoss, ki je ta certifikat že pridobil.

Priznati moramo, da kljub zapletom, ki so, upamo, že za nami, verjamemo tudi, da so imeli probleme z dobavitelji in montažo filtrov, da so bili vodilni IMP Livar vedno za dialog tako s krajevno skupnostjo kot tudi z občinsko upravo in občinskim svetom.

V KS Črnomelj ugotavljamo, da zbiranje podpisov za zaprtje tovarne ni umestno, in ugibamo lahko, da so prvi pristopili k podpisu te zahteve, tisti, ki prejemajo državno plačo, ki ne poznajo vsakodnevnih skrbi v tovarni, ali bo proizvodnja danes v redu stekla, bo dosti surovin, bomo dobili plačo in podobno. Tudi v naši sredini je dosti ljudi, ki cenimo vsako delovno mesto in vemo: dokler bo delo, bo tudi blaginja.

Tudi na zboru občanov ob obravnavi razpisa za referendum za samoprispevek je bila tema problematika bivšega Belta, zato v KS ugotavljamo, da bo potrebno vsaj enkrat letno sklicati zbor ljudi, na katerih bi spregovorili strokovnjaki medicine, medicine dela, ekologije in pod. Ugotavljamo, da nam te informacije manjkajo. Ravno tako moramo vsaj enkrat letno organizirati zbor glede komunalnih problemov, ker je bila glede sklicevanja zborov v naši KS nekajletna suša.

VIKA LOZAR, za svet KS Črnomelj

Delovni v RK Dobrič

DOBRNIČ - Morda se sliši neskrminsko, toda člani KORK Dobrič in naši aktivisti spremljajo življenje naših krajanov od rojstva do smrti. Lani smo se odločili, da obiščemo in s skromnim darilom razveselimo vsako družino, v kateri se je rodil tretji ali četrti otrok. V 1. r. OS sodelujemo pri sprejemu mladih med člane RK. V prijetnem srečanju, ki ga popestrijo šolarji s svojim programom, se pogovorimo o delu in pomenu RK. Novi člani dobijo poleg izkaznice drobna praktična darila. Za letovanje otrok na Debelem Rtiču, ki se ga udeležijo otroci z zdravstvenimi težavami, pomagamo staršem pri plačilu prispevka. Vsako pomlad pripravimo v podružnični šoli Dobrič predavanja. Konec junija imamo srečanje starejših krajanov v kulturnem domu. Za lep program poskrbijo naše aktivistke in šolarji. S paketi iz akcije Nikoli sam obdarimo najpotrebnejše in jim pomagamo premagati vsakdanjo stisko.

V prednovoletnem času na domovih obiščemo in obdarimo bolne in ostarele. Med kraji širimo zavest o tem, kako potrebno je krvodajalstvo. V te akcije jih skušamo pritegniti čim več. Kar nekaj je takih, ki so kri darovali že petdesetkrat. V naši dolini ljudje dossegajo visoko starost - precej jim ima že nad 80 let. Vsakega obiščemo in skromno obdarimo. Ob smrti vsakega našega člana izrečemo sožalje njegovim bližnjim in se s priložnostnim darilom poslovimo od njega.

Vem, da vsega tega ne bi mogli opravljati brez naših članov, ki redno plačujejo letni prispevek, zato vsem hvala. Zahvala tudi dobriškim pevcem, ki so nam že večkrat zapeli na srečanjih in gasilec, ki pomagajo po svojih močeh.

FRANCKA KUŽNIK
Predsednica KORK Dobrič

Ob 55. obletnici osvoboditve taborišča Auschwitz

Sporočilo internirancev

Danes mineva 55 let od konca mučenja in uničevanja ljudi, ki jih je nemški nacifasizem pripeljal iz vseh držav Evrope v koncentracijsko taborišče Auschwitz. Osvoboditelji taborišča so našli skladišča trupel, ki jih esesovcem ni uspelo zažgati pred begom iz Auschwitza. Našli so tudi še nekaj tisoč internirancev, ki zaradi izčrpanosti niso mogli prej zapustiti taborišča. Med njimi smo bili tudi Slovenci.

Mreža koncentracijskih taborišč je bila gosto razporejena po Nemčiji in okupirani Evropi. Po nemških virih je bilo organiziranih več kot 1100 koncentracijskih taborišč in njihovih podružnic. V njih pa je trpelo čez 7 milijonov ljudi in komaj vsak deseti je ušel smrti. V imenu večvredne nemške rase in po programu Hitlerjevih idej, ki jih je zapisal v knjigi Mein Kampf, je določil usodo vseh narodov Evrope. Vsi, ki so se uprli njegovi volji, so bili izpostavljeni mučenju in uničenju. Čeprav je minilo že 55 let, je prav, da se spomnimo tega gorja, ki smo mu bili žive priče, in seznanimo mlajše generacije, kaj se zgodilo, če zavladajo moč nasilja in teptanje človekovih pravic.

Želimo in priporočamo, da bi šolska vodstva in vzgojitelji seznanjali mladino z ogledi spominskih krajev trpljenja (zapori, taborišča, pregnanstvo) v namenom, da bi se človeštvo v bodoče izognilo takim tragedijam. Le priznanje človekovih pravic in pravic vseh narodov lahko človeštvo obvaruje grozot, kakršne so se dogajale med drugo svetovno vojno in se, žal, še danes v mnogih delih sveta.

Naj bo ta dan posvečen vsem žrtvam koncentracijskih taborišč, ki so se borile za svobodo, a je niso dočakale. Človeštvo jim dolguje neizmerno zahvalo.

Interniranci koncentracijskega taborišča Auschwitz na spominskem srečanju

PRISPEVKI ZA DIALIZNI SKLAD

V času od 24. do 30. januarja se je za projekt dializa 2000 nabralo 828.400 tolarjev, skupaj je do sedaj zbranih 15.305.888 tolarjev. Od 100 do 500 tisoč so darovali: Danfoss Compressors Črnomelj; Dolenjski list; STP Novo mesto; od 10 do 50 tisoč: Anton Žvas; Dominik Kosi (prevoz bolnikov Globoko); Krka, d.d.; Ivan Priselac, s.p.; Anton Zupančič Anton, Deška vas; do 5.000 tolarjev: Jelka Mantelj Jelka, Brusnice; Srečko Muc; PBS 24/1; Anton Šuklje; Anton Gršič; Oskar Simonovič.

OB VPISU ŠE O DELU UČITELJICE IN VZGOJITELJICE

DOLENJSKE TOPLICE - Osnovna šola Dolenjske Toplice se v tem letu pripravlja za vstop v program devetletne šole. V sredo, 9. februarja, bodo ob 16. uri predstavili bodoče skupno delo učiteljice in vzgojiteljice, ob 17. uri pa bo v prostorih šole tudi vpis v prvi razred devetletke za šolsko leto 2000/2001. Vsem staršem so poslali pisna vabila, lahko pa se oglašijo tudi taki, ki vabila niso dobili, pa bi otroka radi vpisali.

Kot nam sporoča ravnateljica Darja Brezovar, so staršem varovancev v vrtcu in vseh drugih otrok, ki so rojeni v letu 1994, dvakrat temeljito predstavili organizacijske, prostorske in vsebinske novosti devetletke. Kot pravi, zdaj skupaj z Zavodom za šolstvo Novo mesto usposablja vzgojiteljice in učiteljice, načrtujejo opremo prostora in didaktične pripomočke. V februarju se bodo začela tudi srečanja otrok, ki ne obiskujejo vrta. V dveh popoldanskih urah jim bodo pripravili dejavnosti za ustvarjalno sprostitve, doživljanje socialnih igr, oblikovanje skupine ter spoznavanje prostora, učiteljic in vzgojiteljic.

USPEŠNI KAMENŠKI GASILCI - "Gasilci PGD Kamence sodijo med vzorna gasilska društva in so celo najboljši v Gasilski zvezi Novo mesto", je minulo soboto na občnem zboru kamenških gasilcev v Dolenjih Kamencah poudaril predsednik zveze Alojz Muhič. Poročili o delovanju društva in dosežkih njihovih članov sta podala predsednik in poveljnik društva Anton Kumelj in Milan Barbo. Tako, kot so do sedaj, bodo kamenški gasilci tudi v bodoče največ pozornosti namenili oskrbi hidrantnega omrežja, kar je predpogoj za visoko stopnjo protipožarne varnosti. V letošnjem letu namenjajo prenoviti še streho tamkajšnjega gasilskega doma, njihove desetine pa se bodo udeležile gasilskih tekmovanj doma in v tujini. Na občnem zboru, ki ga je vodil Marjan Podvinski, so uspešnim gasilcem podelili tudi priznanja. (B. A.)

LANI NISO GASILI - Hinjski gasilci lani niso imeli dela, kljub temu da ležijo Hinje in okoliške vasi na gozdnatem in požarno ogroženem območju, zato jim je ostalo več časa za organizacijo že 11. tekmovanja harmonikarjev. Zaradi bolezni je dosednji poveljnik hinjskih gasilcev Ciril Škufca svojo funkcijo predal Franciju Šporarju, društvo pa bo še naprej vodil predsednik Ciril Papež, ki bo imel letos veliko dela z zbiranjem denarja za nov gasilski kombi, saj je stari IMV-jev že oddelal svoje. (Foto: S. Mirtič)

OHRANJENE SANJE ŠE NA OGLED - Do 26. marca letos bo še na ogled izjemna likovna postavitev v samostanski cerkvi Galerije Božidarja Jakca v Kostanjevici na Krki. Za instalacijo s skupnim naslovom Ohraniti sanje je avtor, akademski kipar, Slovenec bosanskega rodu Mirsad Begić, dobil nagrado Prešernovega sklada. Umetnik je prazen sakralni objekt na svojstven način zapolnil s pripovedjo o človeku in njegovem boju za obstanek, ki ga povezuje z lastno izkušnjo. Zato si je vredno ogledati nenavadno likovno razstavo. (Foto: M. Vesel)

VEČER LJUDSKIH PLESOV IN PESMI V STRAŽI - Kadar ima straški kulturni dom v gosteh gledališči, godbenike, pevce in druge nastopajoče, pridejo semkaj mnogi, ki jim ni malo mar za ohranjanje kulturnega izročila, prav gotovo pa je to tudi trden dokaz, kako si kraji želijo kulturno-družabnih dogodkov, predvsem pa temeljite prenove straškega kulturnega doma. Zelo veselo in živahno je bilo v KD minulo nedeljo zvečer, ko so na lesenem odru zaplesali člani folklorne družbe Kres iz Novega mesta ter folklorne skupine iz Straže. Folkloriste, ki plešejo dolenjske, štajerske, gorenjske, prekmurske in belokranjske ples, družijo velika ljubezen do plesa, ljudskih pesmi in dobrega prijateljstva! Julija letos pa bodo praznovali prvo obletnico. (Foto: D. Žagar)

MURVA - V ponedeljek ob štirih zjutraj se je na novomeškem bregu podrlo drevo skupaj s kupom skalovja. Na srečo ob tej rani uri ni bilo pešcev, poškodovan je bil le avtomobil znamke Jugo. Blizu podrtega drevesa stoji še stara murva, ki se še komaj drži v razpokanem skalovju. Drevo je zaščitil Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine. Zaščititi pa bo treba tudi stanovalce in preprečiti, podoben dogodek, ki se je tokrat zelo srečno iztekla. (Foto: Borut Peterlin)

NAŠE KORENINE

Katja je preživela že dosti držav

Trditve v naslovu popolnoma drži. Države so se menjavale, rojevale in odmirale, Katja pa je ostala. Saj ne da bi bila Grudnova Katja iz Dolge vasi pri Kočevju, o kateri teče beseda, tako željna pustolovščin, le tako dolgo in na tako občutljivem koščku sveta živi, da so države bolj krhke, kot pa je njeno življenje. No, sama pravi takole: "Zdaj mi je lepo, le let je preveč, da bi človek užil, za kar je bil v mladosti prikrajšan."

Kako je pravzaprav prišlo do te svojevrstne Katjine odisejaje? Kar pojdemo lepo po vrsti. Rodila se je oktobra 1909 v Ameriki. Tja sta njen oče Ivan Gruden in mati Marija prišla iskati boljši kos kruha, kakor pa jima ga je lahko nudila kamnita pokrajina pod Nanosom, kjer je stala njuna rojstna vas Smihel.

Nič nenavadnega ni bilo to. Tisti čas pred prvo svetovno vojno je svojo srečo onkraj Atlantika poiskovalo veliko mladih Slovencev. V novi domovini sta si Marija in Ivan ustvarila dom in kot prva jima je v novem svetu privekala na svet Marička ali Mery, kakor so jo tam klicali. Druga je bila Katja ali Katy, za njo pa sta se rodili še dvojčici Justina in Kristina. Ko je bilo najmlajšima hčerka kakih šest mesecev, pa je z one strani oceana prišel klic na pomoč: rodni Smihel je pogorel. Grudnova sta zbrala prihranek in z vsemi štirimi deklicami odplula domov, da bi pomagala obnoviti domačijo. To je bilo leta 1912. Tu sta se jima potem rodili še Angela in Beti. Imela sta torej šest deklic.

Država, v kateri je bil Smihel tedaj, je bila stara Avstrija. Ta se je kmalu zatem zapletla v vojno in tudi Ivan je moral zapustiti svojo ženo in otroke ter oditi na rusko fronto. Osemnajstega leta se je vrnil domov ves zakrpan in invaliden, vendar živ. Izdihnili pa je stara Avstrija. Priokrakali so italijanski vojaki in pri Logatcu zakoličili novo mejo. Smihel je bil zdaj v Italiji.

Naj si je človek izmišljal še tako čudne meje, bolezen in smrt se nista nikoli zmenili zanje. Tudi to novo mejo sta neovirano prestopili in utrnila srečo mladi družini, ki se je komaj dodobra združila. Zdaj sta ji ukradli mater. Umrli je za špansko, tako so tedaj imenovali to zahrbtno bolezen, ki je po prvi vojni pustošila po že tako močno prizadetih domovih. Oče se je pozneje ponovno poročil in deklicam pripeljal novo mater, a izgube ni bilo moč nadomestiti.

Čas pa je tekel naprej in celil rane v Smihelu, vasi Grudnov. Veliko družin v vasi je namreč nosilo ta primetek. Katjina mati je bila Grudnova, njen mož Ivan je bil Gruden in tudi Katja, ko je zrasla in postala godna za nožitev, si je tu našla svojega Grudna, prav tako Ivana po imenu. Italija je bila do Slovencev na zasedenem ozemlju preveč macehovska država in mnogi so našli zatočišče onkraj meje. Tako se je Katja s svojim

Ivanom znašla v Makedoniji. Tu sta delala na neki kmetiji, a podnebje je bilo za prišleke zelo neprijazno. Vseposvodi je bilo polno komarjev in razsajala je huda tropska malarija. Katja je v nekaj mesecih shujšala skoraj za tretjino. Tako ni bilo moč živeti. Treba je bilo zamenjati okolje. Mladi par se je skupaj z Ivanovi sorodniki preselil na Hrvaško. Tu se jima je rodil prvi otrok in tudi on je dobil ime Ivan. To je bilo še v stari Jugoslaviji. Potem so se na to državo spravile fašistične in nacistične sile in jo razkosale. Zdaj so bili Grudni spet v novi državi - Nezavisni državi Hrvatski.

Pod ustaško oblastjo je bilo težko, a prišleki niso imeli dosti izbire: delali so in trpeli ponižanja. Potem je v njih počasi rasel odpor. Ko je ta postal organiziran, so Ivanovi bratje odšli s partizani. Tudi Ivan je pustil družino in se jim pridružil. Po vojni se je vrnil sam. Vsi drugi so padli.

Spet je bila tu nova država: Titova Jugoslavija. Grudnova družinica je imela zdaj že pet članov, kajti med vojno jo je povečala Slavica, po koncu vojne pa še Marica.

Leta 1947 je bilo za Grudne potepanja po nestanovitnem Balkanu konec. Njihov dom je postala Dolga vas pri Kočevju. Že ime pove, da gre za razpotegnjeno obcestno naselje. Takrat, ko so se Grudni preselili sem in dobili zaposlitev pri kmetijski zadrugi, je imelo okoli osemdeset hišnih števil, zdaj jih ima več kot dvesto. Komur je znana usoda drugih vasi na Kočevskem, se bo tej rasti seveda začudil. A je razlaga preprosta: Dolga vas postaja vse daljša zato, ker se bo zdaj zdaj spojila z bližnjim Kočevjem. Že zdaj ima skoraj vse značilnosti modernega predmestja. Le nekaj je še prič njene vaške preteklosti. Med njimi tudi Katja, njena hiška ob cesti in njene kokoši, za katere kljub visoki starosti vestno skrbijo.

Leta so tekla. Vsi trije otroci so se odselili ter si ustvarili lastne družine. Katja je ovdovela in ostala sama. Potem je propadla še Jugoslavija. Zamenjala jo je Slovenija.

Nova država Slovenija je bila na nek način vendarle stara znanca. Približno tako kot Dolenjski list, stari znanec, ki vsak četrtek že dvajseto leto prihaja v njen dom. Pa je vsakič svež in Katja vedno z zanimanjem seže po njem. Kljub visoki starosti namreč še vedno lahko in rada bere. Ne samo Dolenjca, tudi druge časopise in revije pa še knjige povrh. V hišici ob cesti ji torej nikoli ni dolgčas. Zimske dneve v dolgi vasi ji zapolnijo njene kokoši, branje in pletenje. Potem so tu še obiski. Če že ni v vas poštarja, pride pa kateri od domačih, saj ima Katja zdaj že šest vnukov in pet pravnukov. Tudi sosedje in prijatelji od blizu in daleč se radi ogledajo pri njej na klepet. Tako je Katja po dolgotrajnem vandranju vendarle našla svoj dom.

TONE JAKŠE

OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU

Zadnji dnevi pesnika Franceta Prešerna

(3.XII.1800 - 8.II.1849)

Ob koncu letošnjega leta (3. decembra) bomo Slovenci slavili 200-letnico rojstva svojega največjega pesnika, ki je na nedosežen način v pesmih izražal osebno tragiko in jo povezoval z usodo malega, nesvobodnega slovenskega naroda ter mu nakazal pot v bodočnost, ko mu bodo "sijale mil'še zvezde" in ko "rojak prost bo vsak, ne vrag, le sosed bo mejak".

Zato je prav, da se tudi v letošnjem Prešernovem tednu, to je tednu njegove smrti, oddolžimo pesnikovemu spominu in počastimo hkrati slovenski kulturni praznik.

V ta namen objavljamo odlomek iz razprave literarnega zgodovinarja Frana Levca, ki je v njej leta 1879 podal enega prvih Prešernovih življenjepisov, pri čemer je uporabil dragocene podatke o pesniku, ki so mu jih dali kranjski meščani, prijatelji in znanci pesnikovi v zadnjih letih. Hkrati objavljamo besedilo Prešernove osmrtnice, ki je druga znana tiskana slovenska osmrtnica, prvo je namreč zložil Prešeren sam svojemu prijatelju Andreju Smoletu. In končno smo iz Prešernove veličastne pesnitve Sonetni venec izbrali 2. sonet, ki lepo dopolnjuje to, kar smo pravkar povedali. V njem je pesnik napovedal srečnejšo usodo slovenskega naroda in da se bodo nekoč med Slovenci glasile lepše, bolj sloveče pesmi, kot so njegove. Prva napoved se uresničuje v naših časih, druga pa se ni izpolnila, kajti Prešeren je še vedno naš največji pesnik, velikan, kakršnih Slovenci nimamo na pretek.

Pesnikova smrt

Od Vseh Svetih ni šel nič več iz sobe, imel je vodenico in trpel je velike bolečine, kajti ni mogel na postelji ne sedeti ne ležati. Zdravnik P. mu je trikrat vodo odtočil, a nádeje ni bilo, da se zopet ozdravi; vendar do Božiča ni še izgubil svojega humorja in prijateljem, ki so ga hodili obiskavat, dejal je večkrat: "Kadar umrjem, zapišite mi na grob tako: 'France Prešeren, doktor nemiren - nevéren'!" A zadnjih šest tednov je opešal in tedaj mu je bil dekan Dagarin izpovednik in tolažnik. Dne 6. febr. pokliče tri meščane ter ustno naredi svoj testament: hišno opravo ostavi je svoji sestri Katarini, vse drugo svoji hčeri Ernestini in svojemu sinu Francu. Dne 7. februarja bilo mu je posebno slabo in na glas je prosil Boga, da bi ga rešil iz te solzne doline. Vendar je bil pri polni zavesti do zadnjega trenutka. Dne 8. febr. ob 8. uri zjutraj vzdihne: *Vzdignite me, zadušiti me hoče!* - To so bile njegove poslednje besede in te izpregovorivši mirno umrje.

Takoj po smrti Prešernovi zapečatil j c.k. sodnik Konšek njegovo stanovanje v Franca Majerja hiši št. 181., načelnik narodne straže kranjske gosp. Konrad Loker poslal je posebnega poslanca v Ljubljano in ob 10. uri naznanjal je mrtvaški zvon pri vseh velikih cerkvah ljubljanskih stolnemu mestu prežalostno novico, da je mati slovenska zemlja izgubila največjega pesnika svojega. In v malo preprosto sobo neznatne predmestne hiše, kjer je še mlada, lepa ženska pri delu sedela, kjer se je šestletna deklica z nekoliko mlajšim bratcem vese-

SONETNI VENEC

*Ran mojih bo spomin in tvoje hvale
glasil Slovincem se prihodnje čase,
ko mi na zgodnjem grobu mah porase,
v njem zdánje bodo bolečine spale.*

*Prevzetne, kakor ti dekleta zale,
ko bodo slišale teh pesmi glase,
srca železne djale preč opase,
zvestó ljubezen bodo bolj spoštovale.*

*Vremena bodo Kranjcem se zjasnile,
jim milši zvezde kakor zdaj sijale,
jim pesmi bolj sloveče se glasile;*

*vendár té bodo morebit ostale
med njimi, ker njih poezije mile
iz srca svoje so kali pognale.*

lo in brezskrbno igrala, stopi posel iz Kranja s pismom v roki, v katerem jim dekan Dagarin naznanja strašno vést, da so izgubili svojega očeta in rednika. "Dr. Prešeren je na smrtni postelji svoje otroke priznal in mirno umrl" - bil je zvršetek usodnega pisma.

Drugi dan se je po Ljubljani delil mrtvaški list, ki je slovel tako: "Slovenskemu društvu v Ljubljani je dal gospod vodja narodne straže v *Kranji* žalostni prigodek na znanje, da je naš slavni pesnik gospod *France*

Prešerin, dohtar pravice in c.kr. pravdosrednik v *Kranji*, 8. dan tega mesca ob osmih dopoldne, po dolgi bolezní in previden s smrtnimi zakramenti umrl. - Pogreb bo v *saboto*, 10. dan tega mesca, ob *desetih* dopoldne. Slavnemu možu poslednjo čast skazati, povabi slovensko društvo prijatelje in znance ranjčega, vse ude slovenskiga društva in sploh vse domorodce, naj pridejo v *saboto* v *Kranj* k pogrebu. - V Ljubljani, 8. dan svečana 1849. Natisnil Jožef Blaznik".
Fr. Levce (1879)

ZAČETNIK SODOBNEGA PORODNIŠTVA IN GINEKOLOGIJE

Stoletnica rojstva dr. Pavla Lunačka

V ponedeljek, 31. januarja, je minilo sto let, odkar se je rodil eden izmed največjih sinov Šentrupertu dr. Pavel Lunaček, 2. aprila pa bo minilo že 45 let od njegove prežgodnje smrti.

Dr. Pavel Lunaček, začetnik sodobnega porodništva in ginekologije, se je rodil v učiteljski družini; njegov oče Aleksander Lunaček je s svojim vsestranskim delom bistveno zaznamoval šolstvo v Šentrupertu, kjer je še danes živ spomin nanj. Po njegovih stopinjah sta šla hčerka Anica in sin Franci, starejši sin Aleksander se je odločil za pravo, Pavel pa je najprej mislil študirati gozdarstvo, ko pa se je iz medicinskih knjig učil nemščine in latinščine, ga je medicina tako navdušila, da ji je posvetil vse svoje življenje. Po uspešno končani diplomii v Zagrebu se je najprej zaposlil v Brežicah, nato pa ga je pot vodila v nekdanjo bolnico za ženske bolezni v Ljubljani, kjer je kmalu po specializaciji tudi postal primarij. Njegov življenjski cilj je bil, naj bi žene rojevale v porodnišnicah, da bi s tem zmanjšal veliko umrljivost tako dojenčkov kot mater; v kratkem času je dosegel viden napredek.

Med prvimi se je vključil tudi v OF, skupaj z dr. Francem Novakom po vsej Sloveniji zbiral sanitetni material in s tem ustvaril osnovo za razvoj partinskega zdravstva. Zaradi dobre organizacije skritih partizanskih bolnišnic sovražnik ni odkril. Dr. Lunaček je že med vojno načrtoval, kako bi ves slovenski prostor usposobili s primernimi dispanzerji in porodnišnicami. V ta namen je izdal priročnik Porodništvo in babištvo. Po osvoboditvi se je zaradi potrebe po organizaciji porodništva in nastajanja medicinske fakultete odpovedal neposredni praksi. Bil je tudi prvi župan mesta Ljubljane, zvezni poslanec in redni profesor za ginekologijo in porodništvo na takrat ustanovljeni medicinski visoki šoli ter predstojnik njene ginekološko-porodniške klinike, dekan in rektor medicinske visoke šole. Kmalu je izdal

delo Porodniške operacije - I. del. Še danes je to nepogrešljiv priročnik, zanj je prejel Prešernovo nagrado; Prešernovo nagrado pa je že prej dobil tudi za organizacijo ginekološke in porodniške klinike v Ljubljani, postal je član Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Mnogim je dr. Lunaček nudil ustrezno pomoč, njegovi uspehi so bili primerljivi z razvitim evropskim svetom, zanj pa ni bilo pomoči, saj ga je zahrbtna bolezen strla, ko je bil na višku strokovnih moči - star 55 let. Njegovo delo je nadaljeval nedavno umrl akademik dr. France Novak, nadgradila pa njegova nekdanja študentka, danes akademkinja prof. dr. Lidija Andolšek Jeras.

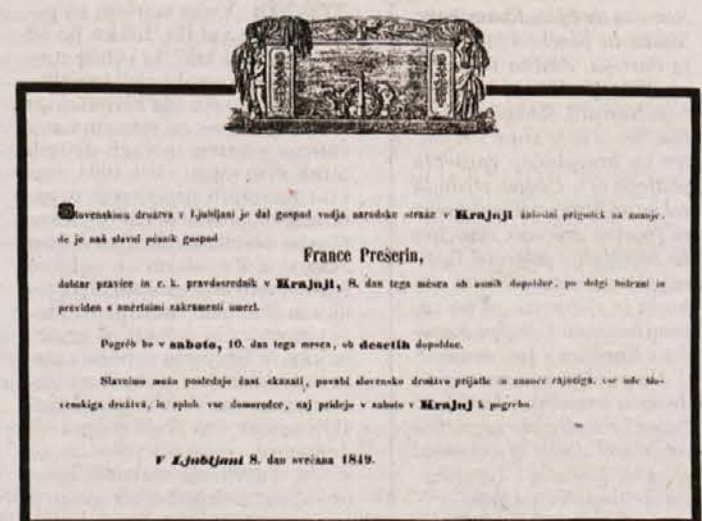
Dr. Lunaček je bil človek izjemnih razsežnosti, do zadnjega predan stroki, nadpovprečno delaven, strog do sebe in drugih, hkrati pa tudi silno dojemljiv za umetnost. Nadčloveške napore je v zadnjem desetletju zmožl tudi zato, ker je imel trdno, ljubečo oporo v družini.

Sola v Šentrupertu že več kot 15 let s ponosom nosi njegovo ime. Velikega domačina se bomo spomnili tudi z izdajo Zbornika, v katerem bodo sodelovali številni zdravniki, ki so našega domačina osebno poznali. Predstavitve bomo imeli ob dnevu šole v aprilu.

JOŽE ZUPAN,
Šentrupert

PREŠEREN NA SMRTNI POSTELJI - Grafik Elo Justin je poleg Božidarja Jakca največkrat upodobil pesnika Prešerna.

Dr. Pavel Lunaček okrog leta 1930

Zidanje z opeko je bilo kot praznik

Od Belokranjcev, ki živijo na težko obdelovalni, s kamnitimi skalami posejani zemlji, je bilo že velikokrat slišati, kako zavidajo kmetom predvsem okrog Krasince, Gribe in Dragatusa, ki veliko lažje obdelujejo svoja ravna polja. Nikoli pa ni nihče z ravninske Bele krajine zavidal ljudem kamenja, ki ga je največ v semiški in adlešičski fari. Nasprotno, ljudje, ki vztrajajo in še vedno obdelujejo ali vsaj branijo pred zaraščanjem zemljo med kamenjem, so bili deležni predvsem občudovanja.

Življenje pa je na srečo poskrbelo za to, da so ljudje še kako iznajdljivi. Navadno znajo prav tisti, ki jih najbolj stiska revščina, še bolj s pridom izkoristiti skromne dobrine, ki jim jih ponujata narava. In če bi ravninski Belokranjci

Po poteh kulturne dediščine

Delovno srečanje v Loškem Potoku

LOŠKI POTOK - Projekt, ki se dopolnjuje že dobri dve leti in katerega poanta je turizem na področju štirinajstih občin od Idrije do Kolpe in nosi naslov "Po poteh kulturne dediščine - korenine slovenske identitete", je bil v obliki delavnice predstavljen v Loškem Potoku 18. januarja. Dosedanje delo ali prvo fazo je predstavil koordinator in vodja projekta dr. Marko Koščak, predstavnik ministrstva za kmetijstvo.

Po besedah dr. Koščaka prehaja projekt v drugo fazo, ko so že evidentne konkretne dejavnosti na določenih točkah v posameznih občinah. Zato so bili na to delovno srečanje vabljeni vsi tisti občani, ki že delajo na področju turizma ali se nanj pripravljajo. V to skupino občanov pa so vključeni še planinci, gozdarji, lovci in kmetijska svetovalna služba. Zanimivo je, da se pravkar vodi tudi projekt CRPOV, ki se skoraj v celoti prekriva s tem projektom, predvsem na področju turizma.

Predstavnika občine - prisoten pa je bil tudi župan Janez Novak - sta menila, da za realizacijo veliko pričakujejo od agencije za regionalni razvoj. Malo je verjetno, da bi projekt v celoti zaživel, če ne bo javnih in namenskih sredstev. Samo dobra volja, bo najbrž premalo, država pa nekatera območja dobesedno zanemara.

Dana je bila tudi informacija, da bo v kratkem v Loškem Potoku odprta turistično-informativna pisarna, ki bo zajemala celotno občino. Seveda je nujno aktivirati turistično društvo, usposabljalati turistične vodiče in izdelati ustrezne prospekte, evidentirati spalne kapacitete, kar naj bi turiste zadržalo, torej tržiti vse razpoložljive vključno z izjemnimi naravnimi danostmi, in vse to razgrniti pred javnostjo v razpoložljivih medijih. Na koncu tretje faze pa je potrebno vsem zainteresentom, ki se bodo vključili v turistične dejavnosti posredno ali neposredno, zagotoviti, če že ne nepovratna sredstva, pa vsaj ugodne kredite.

A. KOŠMERL

Julka Kaferle

Krajani in številni gasilci PGD Otočec, Kamence, Šmihel in Prečna smo se 23. januarja poslovili od častne članice Julke Kaferle iz Prečne. Umrla je v 76. letu starosti po dolgotrajni bolezni.

Rodila se je leta 1924 v kmečki družini v vasi Vrhpeč pri Mirni Peči. Pot jo je vodila v svet, kjer je spoznala moža. V Prečni sta kupila hišo z gospodarskim poslopijem. Kmalu je bila prisiljena prevzeti nase skrb za njuna dva majhna sinova, usoda ji je kmalu vzela moža. Dosti ji je bilo v tolažbo, da so jo sosedje lepo sprejeli in da se je privadila v novem okolju.

Ker je imela domačijo blizu gasilskega doma, smo vrsto let imeli gasilske veselice na njenem vrtu. Na razpolago nam je dala klet, kuhinjo, posodo, nikoli ni zahtevala plačila. Bila je kot mama, skromna, vedno pripravljena pomagati s toplo besedo ali delom. Znala je prisluhniti človeku, svetovati ali vzpodbujati ga, nikoli ni obupala zaradi bolezni.

V domu starejših občanov, kamor je šla zaradi bolezni, smo jo prijatelji večkrat obiskali. Obiske je sprejemala prisrčno in s hvaležnostjo. Njeno dolgoletno delo znamo ceniti in jo bomo ohranili v lepem spominu.

IVAN DERGANČ

vedeli, kako pomembno vlogo je tako osvojeni kamen igral pri ljudeh v nekaterih vaseh, najbrž nanje ne bi gledali s takšnim pomilovanjem, ampak bi jim kamen morda celo zavidali. Eden tistih, ki si je prav po zaslugi kamna iz njihove vasi lahko odrezal večji kos kruha, je Jože Kapele iz Velikih sel pri Adlešičih.

Jože je po končani osnovni šoli ostal na domači kmetiji v Velikih selih, čeprav so bile možnosti za kmetovanje pičle. Svet je namreč precej strm in poln kamenja, tako da je z velikim trudom komaj moč pridelati za lastno preživetje. Ni mu preostalo drugega, kot da si je vsaj občasno poiskal dodaten zaslužek. Na srečo je bil v vasi zidar, ki mu je bil v pomoč. Vsaj na njihovem koncu v glavnem zidali le s kamenjem. Iz opeke je bil samo kakšen dimnik. "Opeke ni bilo in še tista, ki jo je bilo mogoče dobiti, je bila zelo draga. Če nam je kdo rekel, da bomo pri njem gradili z opeko, smo mislili, da je praznik. A ravno takrat so ljudje veliko gradili in še vedno obnavljali med vojno porušena naselja. Naša vas je skoraj v celoti pogorela, kamna pa je na adlešičkem koncu veliko in zato ne čudi, da so hiše, ki smo jih postavili v tistem času, kamnite," se spominja Kapele.

Rudolf Štangelj

Letošnja mrzla zima je iz vrst naših upokojenih sodelavcev izrgala učitelja Rudolfa Štanglja, ki je svojo uspešno in pestro življenjsko pot začel 5. januarja 1919 v Jami pri Novem mestu. Po srečnih otroških letih se je začelo zanj naporno, a razgibano in lepo življenje, prežeto z optimizmom in zadovoljstvom, saj je učil in naučil mladi rod ceniti znanje in človeške vrednote.

Šolo je obiskoval v Birčni vasi in Novem mestu, druga svetovna vojna pa ga je ujela med službenjem vojaškega roka v jugoslovanski vojski. Po kapitulaciji Italije je bil v Sarajevu zajet in kot vojni ujetnik transportiran v Nemčijo. Po osvoboditvi je v Šmihelu pri Novem mestu opravil pedagoški tečaj, prvo delovno mesto pa je našel na enorazredni šoli v Zameškem, kjer si je z življenjsko družico, tudi učiteljico, ustvaril družino s štirimi otroki. Do upokojitve leta 1972 je učiteljeval v Gabrju, Drašičih, na Sinjem Vrh, Adlešičih, Talčjem Vrh, nazadnje pa na črnomaljski osnovni šoli.

Rudolf Štangelj je bil več kot trideset let predan svojemu delu: učil in vzgajal je mladino, ji vepiljal ljubezen do slovenskega ljudstva, spoštovanje do drugih, vero v človeka in znanje. Tudi kot upokojenec je rad prišel v našo šolo, se veselil naših uspehov in obujal spomine na minula leta. Nadvse hvaležen je bil za vsako najmanjšo pozornost nekdanjih sodelavcev in stanovskih tovarišev.

DANICA PUCELJ
Osnovna šola Loka. Črnomelj

V SPOMIN

Prazen dom je in dvorišče,
zaman oko te naše išče.
Nič več ni tvojega pogleda in smehljaja,
le trud in delo tvojih pridnih rok ostaja.

3. februarja mineva žalostno leto,
odkar je za vedno odšel naš dragi

FRANC TRŠČINAR

iz Dol. Vrhpolja

Vsem, ki se ga spominjate in mu darujete sveče in cvetje,
iskrena hvala!

Vsi njegovi

Seveda ni bil dober vsak kamen. Prav tisti v Adlešičih po Jožetovih zagotovih ni primeren za gradnjo, ker se preveč drobi. Zato pa je bil že od nekdaj poznan in cenjen velikoselski kamen, ki je dovolj trd, pomembno pa je tudi, da ni rdečih žil, kajti tam rad počli, čeprav si zidar tega ne želi. Jože iz pripovedovanja ve, da so nekdanji vaščani sami doma izdelovali nekakšno razstrelivo. "Skupaj so zmešali oglje in soliter in prah nasuli v luknje, ki so jih navrtali v skale, ter prižgali. Kamen je zelo lepo počil, celo v ravni črti. Če pa bi streljali z dinamitom - a tega takrat niti niso imeli - bi kamen preveč zdrobilo in ne bi bil več primeren za obdelavo," razkrije drobne skrivnosti, ki pa so bile nekdanj očitno zelo pomembne.

Kapele ve povedati, da se je mojster, preden so začeli zidati hišo, najprej pozanimal, kakšen kamen so pripravili ljudje. Sele ko je presodil, da je primeren, so ga začeli klesati. Pri hišah, ki so bile ometane, je bil lahko obdelan tudi bolj na grobo, ker so ga z ometom

zakrili. Seveda je bilo klesanje povsem ročno delo. Pomagali so si z enostavnim orodjem, kot so macola, zidarsko kladivo, špica in odbijač. Kamen so obdelovali v obliki ajdovega zrna, za vsakega pa so potrebovali približno pol ure. Povsem drugače je bilo z vogalnimi kamni, ki so morali biti zelo natančno obdelani. Nekateri so bili dolgi celo meter in široki pol metra, tako da jih je dvigalo tudi po osem možakarjev. Pomagali so si lahko le s preprostim orodjem, saj niso imeli dvigala. A najhuje je bilo vendarle takrat, kadar je zidar obklesal kamen in še zadnjič udaril po njem, kamen počil. Bil je jezen, ker je bil ves trud zaman, pa še sram ga je bilo pred sodelavci. Gradnja s kamni je bila seveda počasna, saj je sedem ali osem zidarjev potrebovalo tudi po dva tedna, da so sezidali hišo do prve plošče. "Včasih so imeli ljudje več časa, med seboj so si pomagali, tako da je bila gradnja tudi družaben dogodek. Zato ni bilo tako pomembno, koliko časa so zidarji pri hiši," pravi Jože.

Muca vedno sveže umita

Društvo za odgovoren odnos do malih živali o muckah - Higiena jim je prirojena - Tudi človeška pomoč dobrodošla

Še preden je človek zares odkril kulturo in nego telesa, je bila mačka glede higijene popolna, saj ji je to prirojeno. Takoj po rojstvu mati temeljito polije drobne mucke, pozneje jih ob vsaki priložnosti drgne in čoha. Kasneje svoje potomce vzame v šolo: dobijo napotke s področja higijene in samostojno skrbijo za svojo čistost že po treh ali štirih tednih. Mačji jezik je čudovita miniatura krtača. Obraz in težko dosegljiva mesta mački očistijo s pomočjo tačk.

Ne glede na lastno veselje pa muca rada sprejme tudi človeško pomoč pri negi kožusčka. Kratkodlake muce cenijo srednje trdo krtačo, dolgodlakim pa najbolj pomagamo z glavnikom. Krtačimo in češemo vedno v smeri rasti dlake! Čiščenje ušes je potrebno, kadar muc nosi uho "spuščen", če se pogosto drgne ali stresa. Očistiti smemo le zunanji del slušne cevi z mehkim robčkom. Čiščenje notranjosti bomo prepustili veterinarju. Če se zamaže smrček, ga čistimo z vato in

parafinskim oljem, raje pa, odnesemo kar k veterinarju. Za čistočo oči navadno ni treba skrbeti. Tudi nego krempljev bomo rajši prepustili kar muc sami, in sicer tako, da ji bomo priskrbeli drevo za brušenje.

Za mačko je stranišče zelo občutljiva tema. Najraje bi vsakič imela novega, v vsakem primeru pa tako, ki sije od čistoče. Če je v stanovanju več mačk, vsaka hoče svojo latrino! Osnova je plastična posoda, ki mora biti mački v vsakem trenutku dostopna. Pomembna je tudi t.i. stelja. Nekoč smo se morali zadovoljiti z žaganjem ali peskom, danes je k sreči za to na voljo že higienski pesek iz poroznega materiala. Posebej praktična in okolju prijazna novost je "grudasti pesek" iz glinenih zrn, ki takoj, ko posrka tekočino, oblikuje sprimke. Te z lahkoto odstranimo in tako potrebujemo manj dodatnega peska.

Društvo za odgovoren odnos do malih živali
Ljubljana

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, mama in babica

ANTONIJA GORŠEK

iz Cankarjeve 34 a v Novem mestu

Zahvaljujemo se sorodnikom, znancem, prijateljem in sosedom za izrečeno sožalje in pomoč, za darovano cvetje, sveče ter za spremstvo na zadnji poti. Iskrena hvala tudi osebju Interne bolnišnice in Dializnemu oddelku Novo mesto za ves trud med dolgotrajno boleznijo. Zahvaljujemo se tudi gospodu proštu in pevcem za svečano opravljen obred. Hvala vsem, ki ste jo imeli radi in jo boste ohranili v lepem spominu.

Vsi njeni

• Tisti, ki se za volanom počutijo kot bogovi - najhitreje pridejo v nebesa.

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar družijo nas.
So vezi močnejše, brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.

V 65. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, mama, stara mama in sestra

ANA MALEŠIČ

roj. Panjan
iz Hrasta pri Vinici 1

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče ter vsem, ki ste pokojniku darovali cvetje, sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Hvaležni smo Domu starejših občanov Črnomelj, g. župnikoma Kastelcu in Račkiju ter g. Flajniku za organizacijo pogreba.

Žalujoči: vsi njeni, ki smo jo imeli radi

VRT, KJER "RASTE" KAMEN - Čeprav je danes graditeljem na voljo pes-tra izbira gradbenega materiala, se še vedno radi odločajo za odlični velikoselski kamen. A ga kljub temu gotovo še ne bo zmanjkalo, saj so zaloge tako na Kapeletovih kot tudi na sosednjih zemljiščih še obilne. (Foto: M. B.-J.)

A v Adlešičih in okoliških vaseh jim pri gradnji narava ni pomagala le s kamenjem. Jožetova žena Anka se še dobro spominja, kako so po gozdovih v okolici, pač tam, kjer je bil primeren kamen, žgali apno in ga potem tudi kuhali. Pesek za gradnjo so pripeljali iz Kolpe, cementa pa tako ali tako ni bilo, ali pa je bil tako drag, da jim ni bil dosegljiv. Zato so kot vezi-vo uporabljali celo blato. "Toda tudi danes, ko je gradbenega materiala na pretek, se mnogi radi odločijo za kamnite zidance, kamnine, ograje. Kapele, ki se je leta 1970 sicer zaposlil v črnomaljskem Begradu, sedaj pa je tudi zaradi zdravstvenih težav že štiri leta v pokoji, pravi, da ga ljudje, ki vedo, kako natančno zna obdelati kamen, prosijo, da bi jim prišel narediti to ali ono. "Raje bi

naučil mlajše fante, a pravijo, da je to delo pretežko. Je pa res, da še vedno ni strojev, ki bi obdelavo kamna bistveno poenostavili, predvsem pa je še vedno najlepši ročno obdelan kamen.

Čeprav so z velikoselskim kamnom pozidali veliko hiš, zidanic, gospodarskih poslopij, ograj, ga še ni zmanjkalo. "Ko bi ga vsaj," se nasmehne Jože. Še vedno je po njem veliko povpraševanje, a danes ga ne razstreljujejo z doma izdelanim strelivom, ampak ga izruvajo s strojem. Kapele v šali pravi, da ima velik vrt, v katerem raste kamen. In ko ga pokaže, spoznam, da ima še kako prav. Izgleda namreč, kot bi kamen, ki ga je izruval stroj, zrasel iz zemlje. Jože pa ga bo počasi - tokrat bolj za hobi kot za preživetje - obdeloval. MIRJAM BEZEK-JAKŠE

ZAHVALA

V 62. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama, sestra in teta

JOŽEFA SMRKE

iz Hrastja pri Mirni Peči 8

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče. Še posebej se zahvaljujemo gospodu župniku, vaščanom, Slavki Kastelic, Stanetu Jeraču za poslovilne besede ter Interni bolnišnici Novo mesto za nesebično pomoč v težkih dnevih njene bolezni, pogrebni službi Oklešen in vsem, ki ste pokojno pospremili na zadnji poti.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 88. letu nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče, praded, brat in stric

ANTON MALI

Cerovci 25, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, vaščanom vasi Krka in kolektivu Ljubljanskih mlekar Novomesto, ki ste pokojniku darovali cvetje, sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Vekovečna dragih je bližina.
Smrt je le združenje na večer.
Zemlja skupno je pribežališče
in poslednji cilj vseh nas je mir.

V 65. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, mama, stara mama in sestra

ANA MALEŠIČ

roj. Panjan
iz Hrasta pri Vinici 1

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče ter vsem, ki ste pokojniku darovali cvetje, sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Hvaležni smo Domu starejših občanov Črnomelj, g. župnikoma Kastelcu in Račkiju ter g. Flajniku za organizacijo pogreba.

Žalujoči: vsi njeni, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je po težki bolezni mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, brat, stari oče

JOŽEF GROS

s Štrita 11 pri Bučki

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam ustno in pisno izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje, sveče ter ga pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se g. župniku za lepo opravljen pogreb, pogrebni službi Blatnik, pevcem za zapete pesmi, praporščaku ter g. Hribarju za zaigrano Tišino. Še posebej se zahvaljujemo dr. Halapiju iz ZD Sevnica ter patronažni sestri Ani Janc za nego in pomoč v najhujših trenutkih. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš oče, stari oče, brat, svak in stric

ALOJZ ZUPANČIČ

iz Hmeljičiča 3 pri Mirni Peči

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in sodelavcem za podarjeno cvetje, sveče, darovane maše ter ustno in pisno izraženo sožalje. Posebej se zahvaljujemo g. župniku za opravljen obred, g. Jelki za poslovljne besede, pevcem iz Šmihela, pogrebni službi Oklešen ter vsem, ki ste pokojnega pospremili na zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen

K Roku 26, Novo mesto

☎ 068/323-193
mobitel: 0609/625-585
0609/615-239
delovni čas: NON STOP

Vsi, ki so upravičeni do povračila pogrebnih stroškov, imajo pri celotni storitvi le minimalno doplačilo. Opravljamo tudi prevoze v tujino in v nekdanje jugoslovanske republike.

ZAHVALA

V 91. letu starosti nas je zapustila draga mama, tašča, stara mama, prababica, sestra in teta

ROZALIJA KRŽAN

iz Zalok, Raka

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom, ki ste počastili njen spomin, nam pisno, ustno in brzojavno izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in svete maše ter pokojno pospremili na zadnji poti. Hvala g. župniku za lepo opravljen obred, cerkvenemu moškemu pevskeму zboru in pogrebni službi Žičkar. Vsem iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

V 93. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, mama, babica, prababica in teta

JOŽEFA ŠTAMCAR

iz Šentruperta

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem, ki ste ji darovali cvetje, sveče, svete maše, nam izrazili sožalje in pokojno v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala Domu starejših občanov Šmihel, župniku za lepo opravljen obred, pevcem, pogrebni službi Novak in za zaigrano Tišino. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

V SPOMIN

Odšla sta tja, kjer ni gorja,
kjer ni več trpljenja ne solza.
Nam pa je ostala huda bolečina
in tiha solza večnega spomina.

5. februarja bo minilo žalostno leto,
odkar nas je zapustil naš ata

FRANC JEGLIČ

aprila pa 14 let, odkar se je poslovila
od nas naša mama

JOŽEFA JEGLIČ

iz Orešja, Šmarješke Toplice

Hvala vsem, ki se ju spominjate in prižigate sveče.

Žalujoči: vsi njuni

ZAHVALA

Žalostni smo, ker smo te izgubili,
in hvaležni Bogu, ker smo te imeli.

V 72. letu nas je nenadoma zapustil
naš dragi oče, stari oče, brat in stric

ANTON KASTELIC

iz Jablana 29, Mirna Peč

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom in prijateljem za pomoč v težkih trenutkih, izraze sožalja, darovano cvetje in sveče ter darovane svete maše. Posebna zahvala gospodoma župnikoma za opravljen obred, pevcem, gasilcem in g. Jožetu Dreniku za slovo ob grobu.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 74. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari ata, tast, brat, stric in svak

FRANCE JAKOŠ

s Hrastovce 8 pri Mokronogu

Iskrena hvala sorodnikom, prijateljem, znancem, krajanom in dobrim sosedom, vaščanom, ki so sočustvovali z nami, podarili cvetje, sveče, nam pomagali in spremili pokojnika na zadnji poti. Hvala osebju Zdravstvenega doma Mokronog, Pljučnemu in kirurškemu oddelku bolnišnice Novo mesto, gospodu župniku za lepo opravljen obred, pevcem iz Mokronoga, praporščakom in pogrebni službi Novak. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi, ki smo ga imeli radi

ZAHVALA

V 71. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama, tašča, sestra in teta

AMALIJA NOVINEC

roj. Strojnj

Bušinec 6, Dolenjske Toplice

Prisrčno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izrazili sožalje, darovali vence in denar za svete maše in humanitarne namene ter pospremili pokojno na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo sosedom Bučarjevim, sodelavcem Novolesa - Vezani les, Revoza Novo mesto in OŠ Vavta vas. Zahvaljujemo se tudi pogrebni službi Oklešen, pevcem ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica in teta

NEŽA FRANKO

iz Velikih Brusnic 68

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrazili sožalje, darovali vence, cvetje in sveče ter jo pospremili na zadnji poti. Iskrena hvala g. župniku za opravljen obred, govorniku g. Jožetu Banu, pogrebni službi Oklešen, pevcem ter ODT Novo mesto.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ko sem še živel
ljubila sem vas vse,
zdaj, ko me več ni,
ljubite me v spominu vsi.

V 69. letu starosti nas je zapustila
naša draga žena, mama, stara mama
in teta

MARIJA SINTIČ

Kočarija 16

Ob izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, ki so jo obiskovali v času bolezni, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste nam izrazili sožalje, pokojni darovali vence, cvetje, sveče in za sv. maše ter jo pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se patronažni sestri Lidiji, socialni delavki Sonji za dolgoletne obiske, gospodu župniku za lepo opravljen obred in govorniku gospodu Planincu za besede slovesa. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je zapustila
draga mama in babica

AMALIJA MIKETIČ HORVAT

iz Čudnega sela 3,
nazadnje stanujoča v Kanadi

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, znancem in prijateljem za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče. Zahvala tudi ge. Cirili Mišica za poslovljne besede, pevkam z Otovca za zapete žalostinke, g. kaplanu za lepo opravljen obred, g. Plutu za zaigrano Tišino ter pogrebni družbi Malerič za organizacijo pogreba.

Žalujoči: sinovi Rajko, Marko in Tone z družinama

ZAHVALA

Ker ne v radosti - kadar so najhujše
bolesti, ko telo nam kloni niže,
takrat se k bogu duša povzdiguje
kot bel oblak, in mu je bliže, bliže.
(A. Gradnik)

Po hudi bolezni nas je tiho in
dostojanstveno zapustil naš dragi

JOŽE LUKŠIČ

z Ul. Ivana Roba 50, Novo mesto

iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, sokrajanom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, sveče, prispevke za sv. maše ter izrečeno sožalje. Posebej se zahvaljujemo gospodu župniku za lepo opravljen obred, pevcem okteta Adoramus, Internemu oddelku novomeške bolnišnice za skrbno nego in lajšanje bolečin ter JP Komunala za organizacijo pogreba. Hvala tudi vsem, ki ste pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi, ki ga imamo radi

tedenski koledar

Četrtek, 3. februarja - Blaž Petek, 4. februarja - Andrej Sobota, 5. februarja - Agata Nedelja, 6. februarja - Dora Ponedeljek, 7. februarja - Egidij Törek, 8. februarja - kulturni praznik Sreda, 9. februarja - Polona

LUNINE MENE
5. februarja ob 14.05 - mlaj

kino

BREŽICE: Od 3. do 5. 2. (ob 18. in 20. uri) ter 6. 2. (ob 20. uri) komedija Očka po sili. 7. 2. (ob 20. uri) ter 8. in 9. 2. (ob 17.30 in 20. uri) komedija Tista druga sestra.
ČRNOMELJ: 4. in 5. 2. (ob 20. uri) ZF film Zbornica. 6. 2. (ob 17.30 in 20. uri) komedija 10 razlogov, zakaj te sorazim.
DOBREPOLJE: 4. 2. (ob 19.30) slovenski film V leri. 6. 2. (ob 15. uri in 19.30) ameriški film Prvi poljub.

GROŠUPLJE: 4. 2. (ob 19. uri) ameriški film Prvi poljub. 5. 2. (ob 19. uri) slovenski film V leri.

IVANČNA GORICA: 3. 2. (ob 19. uri) ameriški film Prvi poljub. 8. 2. (ob 17. uri) slovenski film V leri.

KOČEVJE: 6. 2. (ob 17. uri) slovenski film V leri. 7. 2. (ob 18. uri) ameriški film Prvi poljub.

KRŠKO: 4. 2. (ob 20. uri) ter 5. in 6. 2. (ob 18. uri) risani film Tarzan.

METLIKA: 4. 2. (ob 20. uri) komedija 10 razlogov, zakaj te sorazim. 6. 2. (ob 18. in 20. uri) ZF film Zbornica.

NOVO MESTO: Od 3. do 7. 2. ter 9. 2. (ob 18. uri in 20.30), 8. 2. (ob 20.30) ter 5. in 6. 2. (tudi ob 10. in 16. uri) akcijski film Vse in še svet. 8. 2. (ob 18. uri) film Hamlet (vstopnine ni).

RIBNICA: 5. 2. (ob 21. uri) ameriški film Prvi poljub.

SEMIČ: 5. 2. (ob 19. uri) komedija 10 razlogov, zakaj te sorazim.

TREBNJE: 4. 2. (ob 20. uri) ZF film Zbornica.

VELIKE LAŠČE: 5. 2. (ob 19. uri) ameriški film Prvi poljub.

ček, po imenu Halex Joel Osmert, svojo vlogo odigra, kot da bi bil že vse svoje kratko življenje razšekan, shizofreničen, paranoično prestrašen, depresiven in asocialen. Fantiča namreč hodijo obiskovat duhovi umrlih, da bo še huje, predvsem tistih, ki so umrli nasilno. Na pomoč mu priškoči psihater, mega zvezdniški mojster akcije in komedije Bruce Willis. Obratno od svojega siceršnjega igralskega pedigreju je Willis tu naravnost komoren, umirjen in tih, toda zato tudi patetičen, da je sila. Po hudi osebnosti in profesionalni tragediji doktor Malcolm s Coleom dobi "drugo priložnost," in res, počasi ga odklepa, se mu približuje in mu celo skoraj verjame. Skupaj se gresta nekakšne izganjalce hudiča, vse se lepo izide, mali in prikazni najdejo skupen modus vivendi, ko se tik pred koncem zgodi še zadnji, usodni in presenetljiv obrat. Kdo je pravzaprav tu koga reševal, je novo vprašanje, resnica postane laž oziroma privid, in ne dejansko stanje.

Finale je razodetje, twist, ki odpre oči, da uvidijo, kje je "ta prava" resnica. Vloge se premešajo, reševani je bil pravzaprav ves čas rešitelj. Aleluja.

TOMAŽ BRATOŽ

film

• **ŠESTI ČUT**, drama (The Sixth Sense, 1999, ZDA, 100 minut, režija: M. Night Shyamalan)

Šesti čut je šolski primer filma, ko si rečemo: "Ne, temu pač ne bomo verjeli, saj nas o tem preveč naravnost prepričujejo in zavajajo, če že ne nategujejo." Na koncu pa sprevidimo, da bi bilo bolj verjetno, da bi bilo bolj pretenta, toda ves čas smo obnem prevarani in obratno, kajti pred nami je resnica, mi pa mislimo, da gre za laž. Priznam, bere se zmedeno, zato za primerjavo navajam enega najboljših trilerjev v devetdesetih, Osmujskih pet. Tam je Kayser Soze, fantomski morilec, gledalcu vseh 120 minut nenehno pred očmi, pred nosom, toda čeprav nam režiser to celo dvakrat, trikrat namigne, si vsakič zgrešeno porečemo: "Ja, kaj pa še!"

"Ljudje vidijo le tisto, kar hočejo videti," že kmalu na začetku butne mali zvezdnik tega malega filma, toda velikega hita, devetletni Cole Sear. Fenomenalni de-

Tanin Sevnica obvešča svoje cenjene dobavitelje, da še vedno odkupuje les pravega kostanja.

Organiziramo vam tudi posek. Z novo sezono vam zagotavljamo krajše plačilne roke in ugodne cene.

Pokličite nas na telefonsko številko **0608/41-349** ali **0608/41-044**.

DOLENJSKI LIST

Izdajatelj: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja Uredništvo: Jožica Dornič (v.d. odgovorne urednice), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Breda Dušič Gornik, Tanja Jakše Gazvoda, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar

Izhaja ob četrtkih. Cena izvida 220 tolarjev; naročnina za 26 izvodov v 1. polletju 5.460 tolarjev, za upokojence 4.914 tolarjev, za pravne osebe 10.920 tolarjev; za tujino letno 70 evrov oz. druga valuta v tej vrednosti. V ceni izvida oz. naročnini je upoštevan 8-odst. DDV.

Naročila in pisne odpovedi sprejemamo samo s prvo številko v mesecu. Oglasi: Cena 1 cm v stolpcu za oglaš (in mali oglas pravnih oseb) 2.900 tolarjev (v barvi 3.100 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 5.800 tolarjev (v barvi 6.200 tolarjev); za razpis 3.500 tolarjev. V ceni oglasa oz. razpisa ni upoštevan 19-odst. DDV. Mali oglas do deset besed 1.900 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 190 tolarjev. V ceni malega oglasa je upoštevan 19-odst. DDV.

Žiro račun pri Agenciji za plačilni promet v Novem mestu: 52100-601-59881. Transakcijski račun pri Dolenjski banki, d.d., Novo mesto: 970-7100-4405/9. Naslov: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Germova ulica 4, p.p. 212. Telefoni: uprava 068/39 30 500, v.d. odgovorne urednice 39 30 528, propagandna služba 39 30 514, naročniška služba 39 30 508 in 39 30 510, mali oglaš in osmrtnice 39 30 512, računovodstvo 39 30 504 in 39 30 506. Telefaks: (068) 39 30 540.

Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet http://www.dol-list.si Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo.

Računalniški prelom in filmi: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.

Tisk: DELO-TČR, d.d., Ljubljana, Dunajska 5.

Male oglase

sprejemamo tudi na telefonsko številko

068/39 30 512

Izven delovnega časa lahko mali oglas oddate na avtomatski telefonski odzivnik.

Osmrtnice in zahvale

sprejemamo tudi po pošti in na faks številko

068/39 30 540

KMETIJSKI STROJI

OBRAČALNIK SENTAL Tajfun, 2.20 m, prodam. ☎ (068)89-830 ali (031)523-647.
KOSILNICO GASPARD, rabljeno 1 sezono, ter 10 a vinograda na lepi legi, prodam. ☎ (068)346-3065. 263

PAJKA na 2 vreteni, peč za kopalnico, trajno žarečo peč in dvoje vrat za krušno peč prodam po simbolični ceni. ☎ (061)7806-139.

KUPIM

ODKUPUJEMO staro pohištvo (omare, komode, skrinje) in drobne predmete, stare 100 let. ☎ (068)45-800 ali (041)696-263. 276
SUHA bukova drva za kurjenje sobnih peči kupim. ☎ (068)27-575. 301
ODKUPUJEMO smrekovo hlodovino. Plačilo takoj! ☎ (068)78-105 ali (041)740-221. 325

MOTORNÁ VOZILA

GOLF JX D, letnik 1989, registriran do 5.4.2000, 3V, rdeč, 5 prestav, redno servisan, zelo dobro ohranjen, prodam. ☎ (041)935-023. 270

PUNTO 55, letnik 1994, 49.000 km, prva registracija 1995, bel, 3V, prodam. ☎ (068)89-532. 283

R 5 D 1.6, letnik 12/91, registriran do 12/2000, prodam. ☎ (0608)75-144, po 19. uri. 281

OPEL VECTRO 1.6 i diamond, letnik 1993, 62.000 km, srebrnosiv, lita platišča 15 col, strešno okno, radio + 6 zvočnikov, usnjen volan, prodam. ☎ (068)324-234. 312

JUGO 45, star 10 let, registriran do 11/2000, prodam. ☎ (0609)641-113. 316

NISSAN SUNNY 1.6, letnik 1987/88, prodam. ☎ (041)709-175. 322

AUDI 100 2.0, letnik 1988, odlično ohranjen, prodam. ☎ (068)65-036 ali (041)671-454. 320

R 4 GTL, letnik 1988, registriran do 5/2000, prodam za 700 DEM. ☎ (041)829-521. 328

VW POLO, letnik 1999, registriran za eno leto, ugodno prodam. ☎ (068)325-400. 329

GOLF JX D, letnik 1990, registriran do 9/2000, 5V, bel, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)73-105. 330

R LAGUNO 18 RE letnik 1995, in VW passat 18 arriva, letnik 1993/94, prodam. ☎ (041)859-936. 320

POHIŠTVO

POHIŠTVO za spalnico, samsko sobo, pralni stroj in hladilnik prodam. ☎ (068)25-713 ali (041)831-886. 311

POSEST

PARCELO, 1.000m², z brunarico in vinogradom (400 trt), prodam v vinogradniškem okolišu 8 km iz Novega mesta. ☎ 0609/331-494.

VINOGRAD pri Šmarjeti, 12 a, dostop po asfaltu, prodam. ☎ (068)326-877. 261

BREZPLAČNO dam v najem vinograd blizu Metlike, 700 trt, prodam pa ovej gnoj in ovce za zakol. ☎ (068)50-103. 267

2.50 HA gozda v k.o. Gotna vas prodam. ☎ (068)25-727. 277

V NAJEM oddam delno opremljeno stanovanjsko hišo v bližini Novega mesta. ☎ (041)729-887, po 18. uri. 324

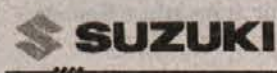
PREKLICI

ROMAN NAGLAV, Titova 114, Senovo, s 1.2.2000 odjavljam dejavnost lesarstvo Naglav, s.p. 273

FRANCU ČEŠNOVARJU iz Zagrada 13 sestre prepovedujemo prodajo premoženja in nepremičnin. Prodaja bo neveljavna, če bo izvedena brez zastopnika. 294

PRODAJ

KROMPIR, primeren za nadaljnje sajenje, sorte sante, romana in frizija prodam. Lampret, Gatina 23, Grosuplje, ☎ (061)762-316.

AVTO mehanika
prodaja vozil kleparstvo
ličarstvo

Popusti za letnik 1999

od 50.000 do 300.000 SIT!

DVA JOGIJA, novo odejo, ovčko, za dve postelji, prodam. ☎ (068)324-845. 258

RADIATOR za centralno ogrevanje prodam. ☎ (068)47-724. 264

ROLETE, žaluzije ter zavese izdelujemo in montiramo po ugodni ceni. ☎ (068)44-662 ali (041)710-963. 269

KOLERABO za krmo prodam. ☎ (068)41-073. 279

ŽGANJE tropinovec in slivovko prodam. ☎ (068)50-336, po 15. uri. 281

KOSTANJEVO KOLJE prodam. ☎ (041)808-702. 285

LESEN OPAŽ, bruna, ladijski pod različnih debelin prodam. Možna dostava na dom. ☎ (068)84-453 ali (041)422-133. 286

KROMPIR za nadaljnje sajenje sorte frizija, brajd, romana, jerla in amoriks ugodno prodam. Karel Verbič, Radohova vas 15, Šentvid pri Stični, ☎ (061)785-305. 287

KOSTANJEVO KOLJE, dolžina po želji kupca, prodam. ☎ (068)78-086. 288

ZELIŠČAR, življenje brez bolečin! Kapljice Milin za učinkovito zdravljenje artritisa, protina, hemeroidov in prostate. ☎ (041)886-345. 292

SENO prodam. Marija Košir, Gor. Križ 2, ☎ (068)88-076. 300

KROMPIR za sajenje, lanski uvoz, več sort, prodam. ☎ (061)785-097, Anton Krašovec, Šentvid pri Stični 64. 302

VEPLJANE STROJE za izdelavo zanimivega lesnega artikla, primerno za začetnike, prodam. ☎ (068)342-384. 305

VEČ VRST semenskega krompirja prodam. Dostava na dom. Eržen, Zg. Bitnje 41, Kranj, ☎ (064)312-056. 318

3000 KG sena prodam ali menjam za drva. ☎ (068)341-182, Bračika, Ob potoku 33, Novo mesto. 323

SUHE KRLJE jabolk, hrušk in sliv, za komplete, in polhovo mast prodam. ☎ (068)81-075. 332

RAZNO

VAS ZANIMA USODA, potrebujete pogovor, nasvet? Pokličite! ☎ (090)46-52, 156 SIT/min. 64

IZDELUJEMO brunarice, vrtno ute, pasje ute, balkonske ograje, obloge, zaključne letve, palete, postelje, masivna vrata... Sp. Pohanca 5 a, Artiče, ☎ (0608)77-459 ali (041)758-773. 85

ANGLEŠČINO za osnovno in srednjo šolo instruiram. ☎ (068)81-338. 265

SANACIJA DIMNIKOV, vstavljanje Inox cevi v dimnike, vrtnanje dimnikov. ☎ (068)344-167 ali (041)726-589. 272

DELNICE VIZIJE, Krke in vseh ostalih skladov ter podjetij lahko prodate preko borzoposredniške hiše Medvesek Pušnik in Mercator centru Novo mesto. Gotovina takoj! ☎ (068)39-30-262. 278

GOSTILNO v Novem mestu oddam v najem. ☎ (068)377-581 ali (041)897-328. 317

Vorančeva ulica 1
(Regrške košenice)
Novo mesto
Tel.: 068/322-827

Odkupujemo delnice Dolenjskih pekarn, Telekoma, Žita, pivovarn in druge. Posredujemo pri prodaji in nakupu delnic Krke, Vizije, Leka, Petrola, Triglava, NFD in vseh drugih, s katerimi se organizirano trguje na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev. Informacije na telefon 068/377-390, Novo mesto, Glavni trg 2.

Avtomehanika Jurij Murn, s.p.
Resslova 4, Novo mesto
☎ 068/24-791

KREKOVA BANKA

UGODNA PONUDBA KREDITIRANJA PREBIVALSTVA

DO 5 LET

ZA KOMITENTE IN NEKOMITENTE

PE NOVO MESTO, Prešernov trg 1 Tel.: (068) 371-9860

www.krekova-banka.si

Da bo denar v službi človeka

GOSTINSKI LOKAL ugodno prodam. Cena po dogovoru, možen tudi najem. ☎ (041)806-365. 280

NOVI TRG, prodam ali oddam vpeljeno trgovino, 50 m², primerno za gostinski lokal. ☎ (041)208-773. 284

ZAVAROVANCI Avstrijske zavarovalnice WIENER STAEDTISCHE - WVP! Če ste vplačili enega ali več obrovkov življenjskega zavarovanja, vam povrnemo del vplačanega zneska, tudi če ste izgubili polico. ☎ (062)622-227, od 10. do 14. ure. 291

PREBAVNE TEŽAVE - zaprtje odpravite z našim izdelkom. Uspeh zagotovljen. ☎ (061)483-085. 314

SLUŽBO DOBI

GRADBENEGA INŽENIRJA in gradbenega tehnika takoj zaposlimo za delo v biroju in gradbeni operativi. Pisne ponudbe pošljite na naslov: INGO INŽENIRING, d.o.o., Vojkova 19, p.p. 156, 5001 Nova Gorica. 174

ČE IŠČETE priložnost za dober zaslužek, pokličite na ☎ (041)798-535. 208

VOZNIKA E- kategorije zaposlim. ☎ (068)44-836 ali (041)678-392, po 20. uri. 290

Mizarstvo Jaklič Dvor

zaposli več mizarjev, lahko tudi pripravnikov ali delavcev v lesni industriji z najmanj 3-letnimi izkušnjami.

Dodatne informacije in razgovori na sedežu firme Dvor 11 ali po telefonu 068/888-520, 888-523.

V BARU ČRIČEK zaposlimo natakario. ☎ (041)392-898. 298

TAKOJ SPREJMEMO v redno delovno razmerje natakario in kuharico. ☎ (068)76-214. 303

IŠČEMO dva referenta za terjatve na območju omrežne skupine 068 in 0608; srednja šola, lasten prevoz. ☎ (061)529-13-01, od 9. do 14. ure, ali pisne ponudbe na naslov: BB 8, d.o.o., Pot heroja Trtnika 45, 1261 Ljubljana - Dobrunje. 306

ŠIVILJO zaposlim za 4 ure dnevno. Šivilstvo Mohar, s.p., Leskovec, Ul. Ankre Salmičeve 40, ☎ (0608)22-674. 308

PRIZNAJO DEKLE za delo za šankom zaposlimo. ☎ (041)358-452. 331

STANOVANJA

V CENTRU Novega mesta oddam za daljši čas enosobno stanovanje. ☎ (068)28-135.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 5. februarja, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

• Novo mesto: od 8. do 20. ure: Mercator Center
od 7. do 19. ure: Market Ljubljanska
od 7. do 20. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku
od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma
od 7. do 20. ure: trgovina Tina, Šegova ulica
od 7. do 20. ure: trgovina Brin, Tirdinova ulica
od 7. do 20. ure: trgovina Tina, Šegova ulica
od 7.30 do 13. ure: trgovina Brin, Tirdinova ulica
od 7. ure do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
od 8. do 19. ure: trgovina Žepke, Ragovska
od 8. do 11. ure: market Maja, Bučna vas
od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
od 7. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
od 8. do 17. ure: trgovina Brat, Smolenja vas
od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter
od 7. do 20. ure: trgovina Marks, Vavta vas
od 6.30 do 17. ure: market Malka, Mestne njeve
od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija

• Brežice: od 13. ure: Market
• Uršna sela: od 8. do 16. ure: Urška
• Šentjernej: od 7. do 17. ure: Market Šentjernej
od 7. do 18. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjerneju
od 7. do 18. ure: trgovina Na Gorici, Gor. Vrhpolje
V nedeljo, 6. februarja, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

• Novo mesto: od 8. do 12. ure: Mercator Center

DVOSOBNO opremljeno stanovanje v Novem mestu, Nad mlini 29, prodam. ☎ (068)83-063, po 16. uri. 274

SKROMNO STANOVANJE v Ljubljani, najraje v Mostah, lahko podstrešno ali potrebno adaptacije kupi starejša ženska. ☎ (061)612-570. 268

DVOINPOLSOBNO STANOVANJE v Krškem, letnik 1981, prodam. ☎ (0608)22-687, po 17. uri. 309

ŽENITNE PONUDBE

UREJAMO resne zveze. Sreča, ženitna posredovalnica. ☎ (068)326-033. 266

Sprejemamo naročila za enodnevne piščance, bele, rjave, grahaste.
Valilnica HUMEK
Tel. 068/324-496, 67-108.

Salon za pse
Budja - Ul. talcev 12 - Novo mesto
☎ 068/324-377

DOLENJSKI LIST
Poleg kegljišča na Germovi 6 v Novem mestu posluje

Postregli vas bodo s:

- picami
- hamburgerjem
- giricami
- pomfritom
- sladoledom
- ledeno kavo
- sadnimi kupami

in raznovrstnimi pijačami.
☎ 068/321-878
Vabljeni!
DOLENJSKI LIST

Verjemite ali ne...

RADIO OGNJIŠČE
Krvavec 104,5 Kum 105,9

RADIO BREŽICE

na 88,9 in 95,9 MHz

DOLENJSKI LIST

Propagandne oglase lahko naročite na telefonsko številko **068/39 30 514** ali **041/623 116** ali na faks številko **068/39 30 540!**

DOLENJSKI LIST

LERAN, d.o.o.

Novo mesto
Lebanova 24
http://www.nepremicnine.net/leran/
e-mail: leran@siol.net
tel./fax: 068/322-282
tel. 068/342-470
mobitel: 0609/633-553

Prodamo:

- **HIŠE:** v Novem mestu, Brežicah, Krškem, Črnomlju, Metliki, Šmarjeških Toplicah, Malem Vrhu pri Brežicah, Orešju, Žužemberku, Mokronogu, Semiču, Straži, Gor. Vrhpolju, Dol. Brezovici, Škocjanu, na Bučki, Dol. Ponikvah, Viru pri Domžalah in drugod;
- **STANOVANJA:** v Novem mestu, Krškem, Črnomlju, Šmarjeških Toplicah, Smolenji vasi;
- **VIKENE:** v Kotu pri Dvoru, Borštu pri Ajdovcu, na Bučki, v Gabrju, v okolici Podbočja, na Tolstem Vrhu, v Novi gori nad Stražo, v Karteljevem (Poljane), na Trški gori, Trščini, v Sentejnerju, nad Pleterjem in drugod;
- **GRADBENE PARCELE:** v Mirni Peči, Mokronogu, Vrhu pri Sentrupertu, Grobljah pri Sentejnerju, Šmarjeških Toplicah, Novem mestu, na Vrhu pri Pahi;
- **POSLOVNE PROSTORE:** v Novem mestu (Glavni trg, Novi trg, Šolski center, Bučna vas), Črnomlju (picerija, diskoteka), Žužemberku;
- **KMETIJE:** v Gor. Nemški vasi pri Trebnjem, Orešju, na območju Bele krajine;
- **NAJEM:** oddamo poslovne prostore in stanovanja v Novem mestu ter večje stanovanje v Ljubljani.

Oglasite na na sedežu podjetja ali nas pokličite.

RADIO UNIVOX

107.5 MHz UKV
Rožna ulica 39, Kočevje
tel./fax 061/855-666

Podjetje Podgorje, d.o.o.
Šentjernej, Trubarjeva 24

objavlja javno zbiranje ponudb za oddajo prostora "BRUSILNICE ZA REZILA IN ORODJA" v izmeri 43,98 m², v najem najboljše ponudniku.
Za vse dodatne informacije se obrnite na g. Roberta Hudoklina, tel. št. 39-30-704.
Ponudbe oddajte v pisni obliki na naslov Podgorje, d.o.o., Šentjernej, Trubarjeva 24, 8310 ŠENTJERNEJ s pripisom "Za najem brusilnice", v roku 8 dni od objave razpisa.
Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh.

AGENCIJA ZA PODJETNIŠTVO IN VODENJE, d.o.o.
Novo mesto, Novi trg 11, p.p. 245

ZAPOSILIMO:
VODJO RAČUNOVODSKEGA SERVISIA

Povabljeni k oddaji vloge vsi, ki imate: visoko šolo ekonomske smeri, najmanj 3 leta izkušenj v računovodstvu, organizacijske sposobnosti, ste natančni in želite samostojno delo.
Nudimo vam: ustvarjalno delovno okolje, možnost izobraževanja, stimulativno nagrajevanje.
Vašo vlogo pričakujemo v 8 dneh.
Za dodatne informacije: Darinka Smrke, 375-880

Za svojih 50 let
vaš četrtkov prijatelj
za vas pripravlja
nastop
ansambla Henček,
skupine Šukar
in Vlada Kreslina.

Dolenjski list

DOLENJSKI LIST

V petek,
18. februarja 2000,
ob 17. uri
v novomeški
športni dvorani
Marof.

Vstop prost!

ELMO

1000 Ljubljana, Vojkova ulica 58

Za področje trženja montaže el. instalacij s sedežem v Novem mestu zaposlimo

INŽENIRJA ZA PRODAJO IN TEHNIČNO PODPORO

Od kandidatov pričakujemo:

- ustrezno izobrazbo elektrotehniške smeri
- zaželeno izkušnje pri podobnih delih
- zaželeno znanje nemškega ali angleškega jezika
- samostojnost, strokovnost in sposobnost dela v skupini
- uporabniško poznavanje dela z osebnim računalnikom
- vozišniški izpit B kategorije

Ponujamo stimulative delovne pogoje in nagrajevanje, delo na perspektivnem strokovnem področju in kakovostno dodatno izobraževanje. Prijave s kratkim življenjepisom ter dokazili o izpolnjevanju pogojev pričakujemo v 8 dneh po objavi na naslov: **ELMO, d.d., Ljubljana, Vojkova 58.**

Informacije po tel.: 061/136-71-00.

YURENA d.o.o.

Glavni trg 11, 8000 Novo mesto
Tel.: 068/ 372 100
Fax: 068/ 372 101

ŠOLA TUJIH JEZIKOV
Vpis v tečaje AN, NEM, FR, IT, RUŠČ in KITAJŠČINE.

8. februar SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK

Prijatli!

Mestna občina Novo mesto
Vas ob kulturnem prazniku prijazno vabi na
koncert

Novomeškega simfoničnega orkestra ter podelitev priznanj in nagrad Mestne občine Novo mesto za leto 1999.

Dirigent: Zdravko Hribar
Solisti: Ursula Langmayr (Avstrija) - sopran
Irena Akweley Yebuah (Slovenija) - mezzosopran
Bernhard Berchtold (Avstrija) - tenor
Saša Ivaci (Hrvaška) - bariton

Prireditve bo v torek, 8. februarja 2000, ob 20. uri v Športni dvorani Marof.
Vstop prost!

HQ, d.o.o.

zaposli:

Vodje prodaje, demonstratorje in svetovalce za prezentacijo vrhunskega robota v kuhinji - mikserja izrednih zmogljivosti na področju Dolenjske in Bele krajine - po poskusni dobi tudi redno.
Nudimo: izobraževanje, pestro delo, kritje direktnih stroškov prezentacije, odlično nagrajevanje in napredovanje. Dodatne informacije o informativnem sestanku na tel. št. 041/616-792 oz. 061/151-15-24 od 9. do 16. ure.

Ekskluzivni zastopnik za SLO: HQ, d.o.o., Ljubljana

Če želite vsak četrtak v letu prejeti vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga bere blizu sto tisoč ljudi, izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov: **Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Germova ulica 4, p.p. 212.**
Za vse drugo bomo poskrbeli mi, vi pa pazite, da si ne bo ob četrtkih sosed iz vašega poštnege nabiralnika pred vami "izposodil" vašega Dolenjskega lista.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

Ime in priimek: _____ Upokojenec: da ne

Naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

Pošta: _____

Naročnik izjavlja, da naročilo res velja zanj, dokler naročnine ne bo pisno odpovedal, sicer pa bo naročnino plačeval osebno ali s posebno položnico, ki mu jo bo poslal Dolenjski list.
Naročnik bo časopis začel prejemati od prve številke dalje v mesecu: _____ 2000

Kraj: _____ Datum: _____ Podpis: _____

Anton Redek

Kot Trebanjec srednjih let je ljubitelj, častilec in zagovornik rdečkaste dolenjske kapljice, ki ji evropski pravilniki ne priznavajo niti tega, da je vino. Zanimajo se za vinarstvo in nego vina ter z ljubeznijo spremlja napredek vsake od svojih 450 trt. "Za nekoga je izživ gora, zame pa vinograd in to, da ga obdelujem, kakor so to počeli naši predniki. Med trtami se sprostim ter si operem dušo in možgane," razlaga to tipično dolenjsko navado.

Kljub povedanemu Antona Redka nismo poiskali zaradi njegovega vinograda. Strojno mehaniko in vodji vzdrževanja v Labodovi tovarni Temenice v Trebnjem je mestna občina Novo mesto pred nedavnim podelila nagrado za inovacijsko delo za leto 1999, v tovarni Labod pa so njegovo zadnjo inovacijo razglasili za inovacijo lanskega leta. Vztrajno iskanje novih in boljših rešitev včasih prinese razočaranja (Redek zgrešene poskuse imenuje spomeniki), a mnogokrat tudi izboljšave, ki olajšajo delo, zagotovijo večjo učinkovitost in prinesejo prihranke. Marsikdaj so za vse to dovolj majhne spremembe.

Za tiste, ki ne delajo v šivalnici, ne bomo povedali veliko, če naštejemo modelarski ploščati luknjač za hitro izdelavo šablone, obojestransko prišivanje gumbov, nastavek za rahlo pripenjanje roba na bluzah, klešče za montažo držala na vozček zadrge, robljenje za de-

bele tkanine ali dvojno robljenje šala brez vmesnega likanja robov. Toda v konfekcijski industriji, kjer je zaradi vse močnejše konkurence pomembna vsaka prihranjena minuta, da o izboljšani kakovosti niti ne govorimo, so take izboljšave vredne zlata. K sreči se v Labodu tega zavedajo in izboljšave že več let podpirajo.

Potrebe po izboljšavah se pojavljajo vedno znova, in če delaš v proizvodnji, jih lahko zanaš in poskušaš kaj napraviti. Morda bi kdo rekel, da je to za vzdrževalca in mehanika pač delovna obveznost, vendar vsi vemo, da se lahko s težavami pri delu spopademo ali pa zamižimo in jih zaobidemo. Za to, da se jih zares lotimo, moramo imeti vzpodbude v okolju in pravega človeka.

Lahko bi rekli, da Anton Redek to je, saj odprtih rok sprejema napredek, se nikakor ne brani novega znanja in ne novih obveznosti. Prepričan je, da za učenje nikoli nisi prestar. Ko se je, rojen v delavski družini železničarja in dninarke, izšolal za strugarja, se je zaposlil v Trimu, pozneje pa zadržal k zasebniku, kjer je spoznal, da je rojen bolj za električarja. V Labodu se je zaposlil leta 1986 kot mehanik šivalnih strojev in pozneje vodja vzdrževanja ter ob delu končal srednjo strojno šolo. Višje šole takrat v Novem mestu še ni bilo, zato je opustil misel nanjo, nikoli pa se ni branil specializacij in izobraževanj pri podjetjih v tujini.

Redek je bil zelo presenečen, ker so mu namenili nagrado za inovacijsko delo, še posebej, ker je prišla iz sosednje občine. Vesel je, da njegovo podjetje in tudi širše okolje vzpodbuja inovativnost. In sodelavci, sorodniki, sosedje? Nekateri so se veselili z njim, mnogi drugi pa dogodka sploh ne omenjajo. Smo pač Slovenci in še sreča, da so med nami tudi redki Redki: vztrajni, vedno v iskanju novega, boljše.

BREDA DUŠIČ GORNIK

Pismonošinjo imajo radi tudi psi

Ančka Kramarič iz Črnomlja je ena redkih žensk v Sloveniji, ki raznašajo poštne pošiljke - Sodelavci so jo lepo sprejeli, stranke pa so bile v začetku nekoliko začudene - Prijateljica s psi

ČRNO MELJ - Raznašanje pošte je bilo očitno že od nekdaj domena moških. To je moč sklepati tudi po tem, da celo v Slovarju slovenskega knjižnega jezika najdemo le besedo pismonoša, ne pa tudi pismonošinja. Tudi na črnomaljski Pošti ne pomnijo, kdaj bi pri njih nazadnje ženska raznašala poštne pošiljke, danes pa se lahko pohvalijo z eno redkih pismonošinjo v Sloveniji sploh.

Ančka Kramarič je bila na pošti v Črnomlju deset let čistilka, a ko je zaradi bolniških izostankov primanjkovalo poštarjev ali pa je bilo predvsem ob koncu leta veliko pošte, je pomagala razvažati pakete. Upravnica Darinka Butala je spoznala, da Kramaričeva zanima delo poštarjev, saj jim je ob svojem delu pomagala povsod, kjer je le lahko. Zato ji je Butalova priporočila, naj se udeleži tečaja za pismonošico. Uspešno ga je opravila in aprila lani začela raznašati poštne pošiljke.

Ančka dela z osmimi moškimi, a jih pohvali, da nikoli niso imeli predsodkov, ker je ženska. Že kot čistilko so jo imeli namreč radi in jo spoštovali, ker je bila pridna in zanesljiva. "V začetku so mi pomagali in mi svetovali. Strinjali so se tudi, da imam isti okoliš, v katerem je kar 726 gospodinjstev. Vendar gre za pretežno blokovsko naselje, ki ga že od prej dobro poznam, vse delo pa lahko opravi pes," pravi Kramaričeva, ki si, kadar je več pošte, predvsem pa, kadar mora raznositi tednike ali mesečnike, pomaga z vozičkom, pošiljke pa jo čakajo tudi v depojih, kamor jih pripeljejo sodelavci z avtom. "A kljub temu je

torba precej težka, čeprav sem se nanjo navadila. Prve dni pa so me še kako bolele noge in tudi rame-na," se spominja.

Kramaričeva so v začetku stranke gledale nekoliko postrani, ljudje, ki so jo z veliko poštarso torbo srečevali na cesti, pa so se ozirali za njo. Vendar so se jo do danes že navadili tako ljudje kot tudi psi, ki veljajo za velike sovražnike poštarjev. "Očitno znam dobro ravnati s kužki. Zapolnila sem si, kako jim je ime. Pokličem jih, oni pa me povohajo in spustijo k hiši. Niti zarenčal ni še noben name, kaj šele, da bi me ugriznil," se nasmehne. Čeprav pismonoše ne

morejo vplivati na to, kakšne novice bodo prinesli, pa jim je veliko topleje pri srcu, kadar vedo, da prinašajo nekaj, kar bo ljudje razveselilo. "Predvsem ljudje težko čakajo na pokojnine. Takrat so zagotovo doma. Posebno veseli in prijetno presenečeni pa so, kadar kdo zanje na pošti naroči steklenico vina ali šopek. Dogovorjeni smo s cvetličarjem, ki pripravi cvečice, pismonoša pa jih odnese slavljenju. Priznam, takšna darila radi raznašamo," je zadovoljna Ančka Kramarič, ki pa poskuša čim prej pozabiti na pošiljke s slabimi novicami.

M. BEZEK-JAKŠE

PRED ODHODOM - Kadar ima Ančka Kramarič veliko poštne pošiljke, ji zgolj poštarso torbo ne zadostuje. Takrat se odpravi na pot tudi z veliko torbo na kolesih. (Foto: M. B.-J.)

Miša je kunčja miss Slovenije

V konkurenci več kot 300 kuncev je na državni razstavi v Kranju največ točk in pokal za najlepšega kunca dobila samica Miša rejca Staneta Medveda iz Jelš pri Otočcu

JELŠE PRI OTOČCU - Na nedavni državni razstavi malih živali v Kranju je kunčja samica Miša rejca Staneta Medveda iz Jelš pri Otočcu dobila najvišjo oceno - 97 od 100 možnih točk in tako ne samo zmagala v konkurenci pasme sivi dunajčan, ampak je bila proglašena za najlepšega kunca v Sloveniji. Kunčja miss Slovenije je svoj naslov osvojila v hudi konkurenci več kot 300 kuncev iz 14 sodelujočih društev rejcev malih živali iz cele Slovenije; na državno razstavo so prišli najlepší primerki z društvenih razstav.

In kakšen je najlepši kunc v Sloveniji? Kot rečeno, gre za samico pasme sivi dunajčan, ki bo marca stara eno leto, težka pa je 4,3 kg. Zanimivo je, da je na društveni razstavi v Novem mestu - Stane Medved je član Društva gojiteljev pasemskih malih živali Krka - Miša dobila celo pol točke nižjo oceno kot na državni v Kranju; nad 96 točk je ocena izredna. Na tej razstavi je Medvedov samic, prav tako sivi dunajčan, dobil 95 točk, kar je ocena odlično. "Samca sem moral takoj prodati, Mišo pa je po vsej sili hotel eden

od sodnikov, vendar nisem popustil, sem pa v zameno za samca dal njeno sestro," pravi Medved. "Miša je moje veselje in ponos, takega uspeha v tako hudi konkurenci res nisem pričakoval."

Z rezo kuncev se Medved ukvarja že 15 let, pasmo sivi dunajčan pa je pred šestimi leti v novomeškem društvu prvi začel gojiti prav on. "Zajce sem imel že kot otrok in tudi nasploh imam rad živali," pravi Medved. Na dosedanjih razstavah je za svoje kunce dobil že 10 pokalov.

Gojenje kuncev je zahtevno delo, vendar ga Medved opravlja z veseljem, to je pač njegov konjiček. Domovanje jim je uredil pod kozolčkom, ki ga je postavil prav za to. Vsake tri dni jim temeljito očisti prostorne kletke in jih na sveže nastelje. Poleg sivih dunajčanov, ki dosežejo težo do 5 kg, ima še sive orjake, ki tehtajo tudi 10 kg. Kadar gre k zajcem, ga vsaj uro ni nazaj, pravijo njegovi domači. Če je on v službi, jih nakrmi tudi žena, najraje pa vse opravi kar sam. Zajce krmi le s suho hrano, tudi poleti deteljo, ki jo seje samo za zajce, posuši, in to na njivi, da ohrani kakovost, ne v kozolcu. Če je zajec dobro oskrbovan in vsako leto cepljen, pravi Medved, ga lahko ima tudi 3 ali celo 4 leta.

Seveda Medved ne goji zajcev samo za razstave, ampak tudi za hrano. "Pri nas vsak teden vsaj enkrat jemo zajca. Res pa je, da zajca zmeraj težje ubijem, še posebej mlade sive dunajčane, ki so tako luštni, da bi jih človek samo gledal."

A. B.

POKALI ZA REJCA - Stane Medved je na dosedanjih razstavah za svoje kunce dobil že 10 pokalov. (Foto: A. B.)

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Pohvala mestnemu potniškemu prometu - "Glavni trg zapreti za privatne vožnje!" - Zakaj ukinjajo proge? - O IMP Livarju drugače - Prijaznost v porodnišnici - Poskusi na truplih

Točno ob 18. uri je že zazvonilo. Poklicala je gospa izpod Trške gore pri Novem mestu, navdušena nad potniškim prometom v Novem mestu, ki ji je postal nepogrešljiv. Ne more razumeti, da ga nekateri kritizirajo, češ da avtomobili v prazni in da delajo gnečo. "Gnečo delajo tisti, ki se vozijo z avtomobili. Mi imamo doma tri avtomobile, toda v službo se zdaj vseskozi vozim z mestnim avtobusom in sem zelo zadovoljna. Domov pridem najmanj dvajset minut prej, in ko grem peš mimo stojišče kolone, si mislim, zakaj tega ne storijo še drugi. Zahvaljujem se občini in želim, da mestni promet ostane," je dejala Novomeščanka in dodala še, da so avtobusi postali nepogrešljivi tudi za upokojece, saj so tako veliko bolj samostojni.

Tudi Franč Kirn iz Novega mesta odobrava mestne avtobuse, želel pa bi, da bi vozili tudi skozi Glavni trg. Meni, da je ta veliko prezaseden s prometom, zato daje pobudo občinskemu svetnikom, naj sprejmejo odlok, s katerim bi ukinili privatni promet skozi središče mesta, kot so to

menda že storili v Kranju. "Skozi Glavni trg naj bi bila vožnja dovoljena le policiji, gasilec, reševalni službi in mestnemu potniškemu prometu. Tako bi zavladal red, saj zdaj dostikrat ne moremo tu niti peš." Opozoril je še na en problem v prometu - na telefoniranje z mobilnim med vožnjo. Sam ima slabo izkušnjo, saj jo je skupil, ko je pred kratkim na Grmu prečkal prehod za pešce.

Novomeščanka Nada je ravno tako poklicala v zvezi z avtobusnimi prevozi. Razočarana je, ker so v dopoldnaskem času ukinili dve avtobusni progi na relaciji Novo mesto - Krško in nazaj. Prvi avtobus gre šele ob 14.20. "Marsikje uvajajo nove proge, da bi ustregli željam in potrebam ljudi, tu pa ravno obratno. Pravijo, da so bili avtobusi preveč prazni in premalo rentabilni. Zakaj ne bi v takih primerih prevozov sofinancirala občina? Morate vedeti, kaj nam starejšim to pomeni, ker nimamo lastnega prevoza in smo lahko še vedno dokaj samostojni. Zdaj pa nismo prizadeti le Novomeščani, pač pa še uporabniki iz Škočjana in Krškega," je povedala in dodala, da je bila razočarana že pred leti, ko je novomeška občina "prodala" Gorjance Primorcem.

Črnomaljški leži na duši Belt oz. IMP Livar. O problemu, ki ga imajo z njim, razmišlja malo drugače. "Treba je vedeti, da je Belt leta in leta dajal Črnomalcem kruh, štipe, kredite, stanovanja. Še zdaj bi bili mnogi sicer brezposelni. Letos je edino on razpisal stipendije za poklicne šole in nižjemu sloju, ki težko šola svoje otroke, to veliko pomeni. Vem, da z onesnaževanjem dela tudi škodo, toda ne moremo zdaj zahtevati kar zaprtje podjetja! Pri sanaciji bi morala pomagati tudi država," je prepričana Črnomaljška in pravi, da tako misli še marsikdo.

Tudi mlajši bralec iz Novega mesta je pohvalil urejen mestni avtobusni prevoz, ki nam ga verjetno marsikje zavidajo. Želi, da bi Novomeščani spremenili svojo miselnost

in bi se večkrat odločali za vožnjo z njim. "Če se jim zdi predrag, naj pomislijo, koliko denarja so dali za svoj avto, ki ga morda sploh ne potrebujejo, in koliko časa bi se za ta denar vozili z avtobusom," meni in dodaja, da bi morali zgled za vožnjo z mestnim prevozom dati tudi občinarji in direktorji podjetij. Prav slednji bi lahko delavce spodbudili k temu, da bi jim na primer namesto nadomestila za vožnjo ponudili kar avtobusne karte.

Jovanka Markovič iz Novega mesta se je oglasila v zvezi s pismom ene od mamic, ki je v prejšnji številki Dolenjskega lista opisala svoje slabe izkušnje v novomeški porodnišnici, kar jo je zelo prizadelo, saj kot babica dela tukaj že 21 let. "Babice se trudimo čim bolj opravljati svoje delo in smo strokovno usposobljene. Vsi tukaj zaposleni imamo isti cilj: da bodo mamice odšle domov zadovoljne in z zdravimi dojenčki. Mislim, da bralka ni kompetentna, da bi ocenjevala našo strokovnost. Naj bodoče mamice pridejo k nam s pogumom in zaupanjem. Porod ni bolezen, ampak nekaj najlepšega v življenju ženske."

Franči iz Krškega pravi, da nas je naša vlada še enkrat peljala čez potok žejne. Ni izpolnila volilnih obljub, draži nafto, telefon ipd. Ob koncu je poklicala še Novomeščanko, ki podpira mnenje v pismu Izkušnje mamice z novomeško porodnišnico v Novem mestu v prejšnji številki našega časopisa. Čeprav je že vrsto let, odkar je sama rodila, pa se je preko svoje hčerke, ki je pred kratkim prišla domov z novorojenčkom, prepričala, da osebje porodnišnice ni dovolj prijazno.

Nataša Novak iz okolice Šentjerneja je v prispevku Moral umreti zaradi 84 litrov alpskega mleka? prebrala tudi mnenje izvedenca medicinske stroke. Zgrozila se je, na koliko truplih so delali poskuse s steklenicami, in se sprašuje, kje so dobili ta trupla. "Ali to pomeni, da če umreš v bolnišnici, lahko tvoje truplo izrabijo za poskuse?" L. M.

NAJLEPŠI SLOVENSKE KUNEC - Medvedova Miša s pokalom, ki ga je kot najlepši kunc dobila na državni razstavi v Kranju. (Foto: A. B.)

MOTORIST UMRL

DOBOVA - 33-letni A. G. je 26. januarja vozil osebni avto iz smeri Mosteca proti Dobovi. Pri mostu čez reko Gabrnico je zapeljal v levo, takrat pa je nasproti pripeljal 35-letni voznik kolesa z motorjem. Trčila sta in motorista je odbilo v usek reke, dobil pa je tako hude telesne poškodbe, da je na kraju nesreče umrl. Zoper povzročitelja sledi kazenska ovadba.

V DVEH LETIH 26 PREDLOGOV

MUHABER - Med kontrolo prometa so policisti v Muhaberu v Novem mestu 28. januarja zvečer ustavili tudi 20-letnega voznika osebnega avta Z. B. iz Brezge. Ugotovili so, da brez voznškega izpita vozi neregistrirano vozilo, ter da je večkratni kršitelj cestno prometnih predpisov - v dveh letih so zoper njega podali kar 26 predlogov sodniku za prekrške. Pridržali so ga do uradnih ur sodnika za prekrške.

DOLENJSKI LIST

6. februarja 1997

Država mačeha?

Z novim pravilnikom želi država večje breme plačila za vzgojo in varstvo predšolskih otrok prenesti na starše, predvsem na tiste, ki imajo večje zaslužke. Do sedaj so bili pogosto sporni prav zasebniki, saj jih je večina prikazovala manjši zaslužek od dejanskega, zato so za vrtec plačevali najmanj. Z novim pravilnikom je država nameravala stopiti na prste prav njim.

Poleti rešene vloge vojnih žrtev?

Na upravnici enoti Krško je bil v preteklem letu najbolj aktualen problem reševanje vlog po tako imenovani vojni zakonodaji, saj je bilo vloženih kar 3.830 zahtevkov. Več sta jih dobili le upravni enoti Maribor in Brežice, vloge v Posavju pa zaradi množičnega izгона v začetku vojne predstavljajo kar tretjino vseh slovenskih vlog. Do sedaj so na prvi stopnji na upravni enoti Krško izdali približno polovico odločb, računajo pa, da bodo do poletja končali s tem delom.

Delal ves dan, a plačan polovično

Semiški župan Janko Bukovec je svoje delo doslej opravljal za plačilo za polovični delovni čas, priznava pa, da je mnogokrat delal po ves dan. Zato je predlagal, da se spremeni začasni sklep o plačah funkcionarjev, ki pravi, da župan opravlja svojo funkcijo s polovičnim delovnim časom in se mu prizna polovico plače.

Nov časopis

Čeprav je prostor kočevske občine medijsko zelo dobro pokrit, pri čemer ima tudi Dolenjski list zasluge, saj najdlje obvešča ljudi o dogajanju v njihovem kraju, pa so nekateri prepričani, da ljudje še vedno premalo vedo o tem, kaj se v Kočevju dogaja. Zato so se odločili - čas pa bo pokazal, ali so imeli prav - da bodo poskusili izdajati svoj časopis. Imenoval se bo tako kot časopis, ki ga je Kočevje nekoč že imelo - Kočevske novice, le da tokrat časopis ne bo brezplačen. Izhajal bo enkrat na teden.

Anglež podučil kadrovske delavce

Pol stotnice slovenskih kadrovske delavcev se je prejšnji teden zbralo v Krkinem izobraževalnem centru na seminarju Zveze društev za kadrovske dejavnosti Slovenije o strateških vidikih upravljanja s človeškimi viri v sodobni organizaciji. Predaval je Mark Thomas iz Velike Britanije, sicer redni predavatelj na Management Centru Evrope (MCE), ki je dal vedeti, da ne propadajo samo naša podjetja.

Ukrepi se zaostrujejo

Lani so policisti v občini Krško odvzeli vozniško dovoljenje skoraj 600 voznikom, kar je skoraj dvakrat toliko kot leta 1994. Za 80 odstotkov se je povečalo tudi število izrečenih ukrepov. Največ (242) odvzemov je bilo izrečenih za dobo do enega meseca.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Priluhnil nam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 39 30 522 vas čakamo vsak četrtek med 18. in 19. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.